

KRÆFTENS BEKÆMPELSE
ÅRSBERETNING

2008

KRÆFTENS BEKÆMPELSE FREM MOD 2015

VISION

Kræftens Bekæmpelses vision er et

Liv uden kræft

Denne vision nås ved at

- forebygge, at kræftsygdomme opstår
- give mulighed for helbredelse
- hjælpe de mennesker, der rammes

MISSION

Kræftens Bekæmpelse vil med sin folkelige forankring og den ekspertise og kompetence, der opnås ved forskning, patientstøtte, forebyggelse og informationsvirksomhed:

- overvåge og sikre patienternes rettigheder
- identificere problemer og hindringer
- rådgive fagligt og politisk
- anvise mål og løsningsmuligheder
- fremme og gå i spidsen for udvikling og aktiviteter for at nå målene
- involvere relevante parter
- overvåge og registrere resultaterne

MÅL OG STRATEGIER

Kræftens Bekæmpelse vil frem mod 2015 arbejde for at forbedre situationen for kræft-ramte og for at optimere alle forhold i kræftforløbet

Kræftforløbet dækker over indsatser og tilbud fra forskning og forebyggelse, over behandling og omsorg til rehabilitering og palliation

Målet gælder både Kræftens Bekæmpelses egen virksomhed og den indsats, det offentlige har ansvar for.

INDHOLD

■ Ledelsens beretning	6
■ Kræftforskning	8
■ Forebyggelse og dokumentation	20
■ Patientstøtte	26
■ Kvalitetsenheden	32
■ Lokalforeninger	36
■ Marketing	42
■ Kommunikation	48
■ Økonomi	52
■ Ledelse, udvalg og organisation	78
■ Forskningsbevillinger	81
■ Formandsliste / lokalforeningerne	92
■ Patientforeninger	94
■ Kræftrådgivninger	95

■ Redaktion:	
■ Kommunikationschef	Kurt Damsgaard (ansvh.)
■ Jytte Dreier, informationsmedarbejder	

■ Design og produktion:	
■ Esben Bregninge Design	
■ Oplag: 2.000	
■ Foto: Tomas Bertelsen og Colourbox	
■ Tryk: Salogruppen	
■ Forsidefoto: Tomas Bertelsen	

■ Forsiden:	
■ 'Vil vil vinde'. Støt os så trækker du med – er en langsigtet informationskampagne om Kræftens Bekæmpelse selv. Målet er at gøre foreningens arbejde og mål mere klart for danskerne.	

ISSN: 0903-6504

FORORD

LEDELSENS
BERETNING

VI VIL VINDE

Kræftens Bekæmpelse har nu eksisteret i 80 år. Der er desværre ikke blevet mindre brug for vores indsats. Vi er landets største sygdomsbekæmpende forening og nyder stor respekt i befolkningen. En respekt, som dybt engagerede medarbejdere og frivillige står bag.

Kræftens Bekæmpelse har oparbejdet en kæmpe troværdighed gennem 80 års ihærdigt og målrettet arbejde.

Troværdigheden betyder, at politikerne lytter, når vi siger noget. Det oplevede vi f.eks., da vi stillede krav om akut kræftbehandling uden unødigt ventetid. Vi kunne nemlig dokumentere, at kræftpatienter i gennemsnit ventede 100 dage eller mere, fra de havde henvendt sig til deres praktiserende læge, til de kom i behandling. Og vi kunne dokumentere, at ventetiden hver eneste dag kostede menneskeliv.

Fokus på resten af kræftforløbet

Nu sætter vi fokus på resten af kræftforløbet - på tiden før og efter behandlingen. Vi ved, at danske kræftpatienter kommer senere i behandling end patienter i de lande, vi normalt sammenligner os med. Vi ved, at det også koster liv. Derfor skal vi have gang i tidlig og hurtig diagnose.

Kræftbehandlingen er afsluttet. Så skulle alt jo være i orden. Men sådan er virkeligheden ikke for en meget stor del af kræftpatienterne. De har brug for rehabilitering, for genoptræning, for palliation eller blot omsorg. Vi skal være langt bedre til at støtte og hjælpe den enkelte patient, når han/hun bliver udskrevet fra sygehuset.

Penge til forskning er klar

Mange danske kræftpatienter rejser til udlandet for at blive behandlet. Trafikken af danske kræftpatienter, der rejser til andre lande for at modtage kræftbehandling, stiger og stiger.

Hvorfor søger de væk? Har de mistet tilliden til de danske læger? Lægerne har ellers en helt unik mulighed for at komme patienter i møde - for at give dem håb. Der er ikke en eneste behandling i verden, de ikke kan henvise til, hvis det altså kan hjælpe patienten.

Patienterne har brug for at vide, om der er hold i den behandling, der gives i udlandet, eller ej. Kræftens Bekæmpelse er indstillet på at stille penge til rådighed for forskning, så vi kan få sorteret skidt fra kanel. Virker en behandling, skal den tilbydes herhjemme. Er det noget

skidt, skal patienten frarådes at tage af sted.

Vi vil vinde over kræften

Kampagnen 'Vi vil vinde' fortsætter. Vi skal nemlig gøre vores arbejde endnu mere tydeligt for den danske befolkning. Vores mål er, om 15 år skal folk kunne leve med kræft og ikke dø af sygdommen.

I årsberetningen kan du læse noget af det, Kræftens Bekæmpelse har udrettet, og hvad vi vil gøre for at forebygge og bekæmpe sygdommen. God læselyst.

Arne Rolighed

LEDELSENS BERETNING

LEDELSENS BERETNING

Akut behandling af kræft er en stor sejr for danske kræftpatienter. Nu sætter Kræftens Bekæmpelse fokus på resten af kræftforløbet

Når danske kræftpatienter møder en kræftlæge, skal patienten kunne være sikker på, at lægen repræsenterer alverdens viden på det pågældende kræftområde. Patienten skal kunne stole på, at lægen tilbyder ham eller hende den bedst mulige behandling. Fås behandlingen ikke i Danmark, skal man have den i udlandet.

Danske kræftpatienter skal også kunne stole på, at den behandling, der tilbydes af danske læger, har en dokumenteret effekt, eller at dokumentationen forsøges tilvejebragt.

Kræftens Bekæmpelse vil arbejde for, at ingen kræftpatienter mod deres vilje udsættes for effektiv behandling i ind- og udland. For at nå dette mål vil Kræftens Bekæmpelse fortsat medvirke til at gøre forskning i nye behandlingsmetoder mulig.

Akut kræft

Mange kræftpatienter oplevede i 2008 kortere ventetid til undersøgelse for kræft og til behandling. Akut kræftbehandling uden unødigt ventetid var et krav fra Kræftens Bekæmpelse allerede i foråret 2007. Her kunne det entydigt dokumenteres, at kræftpatienter i gennemsnit ventede 100 dage eller mere, fra de havde henvendt sig til deres praktiserende læge, til de kom i behandling.

Til kræftpatienter, som har et standardforløb, er der i løbet af 2008 blevet udviklet behandlingsforløb, hvor der er sat en øverste grænse for, hvor lang tid forløbene må tage, og hvem der har ansvar for de forskellige delelementer i patientforløbet. Alle kræftpakker skulle være fuldt gennemført

ved årsskiftet til 2009. Der er en positiv tilbagemelding vedrørende de første pakkeforløb, som blev beskrevet og indført på sygehusene. Kræftens Bekæmpelse har store forventninger til, at alle kræftpakkerne bliver efterlevet, når sygehusene har fået deres nye udstyr på plads. Det skaber tilfredshed hos patienterne og tillid til det behandelende system, at deres sygdom bliver taget alvorlig. Omvendt skaber lange ventetider angst og mistillid til sundhedsvæsenet. Kræftens Bekæmpelse vil overvåge kræftområdet og i 2009 offentliggøre ventetider for alle kræftpatienter.

Nye fokusområder

I 2008 besluttede Kræftens Bekæmpelses repræsentantskab, at foreningen i de kommende år også skal have fokus på tiden før og efter behandlingen. Hovedbestyrelsen har som følge heraf afsat 4 x 100 millioner kroner over 10 år til følgende fire indsatsområder:

- 'Lev Livet', der handler om at undgå at få kræft.
- 'Fra symptom til behandling', der handler om at opdage kræft så tidligt som muligt.
- 'Rehabilitering' om tiden efter behandling og kampen for at genvinde et så normalt liv som muligt.
- 'Det frivillige arbejde'.

Lev Livet

Kræftens Bekæmpelse vil i de kommende år arbejde intenst for, at færre danskere får kræft. I et samarbejde med Trygfonden og Syddansk Universitet gennemfører vi en række forskningsprojekter, som dels handler om, hvordan man får befolkningen til at følge forebyggelsesrådene, dels om at finde ud af effekten af forskellige forebyggelsesindsatser.

Et af projekterne retter sig mod kommunen. Den har reel indflydelse på og ansvar for arbejdet på alle kommunale arbejdspladser, eksempelvis i børneinstitutioner og på skolerne. Tilsvarende har kommunen det direkte ansvar for

sundhedsfremme på arbejdspladsen for alle kommunens mange ansatte. Endelig kan kommunen gennem målrettet byplanlægning sikre øget fysisk aktivitet blandt borgerne. Vi vil sammen med tre udvalgte kommuner sætte fokus på de såkaldte KRAM-faktorer (Kost, Rygning, Alkohol og Motion), da disse umiddelbart kan integreres i den daglige drift og hverdagen på kommunens arbejdspladser. Og derfor kan vi så sammenligne med tre andre kommuner.

Til denne og en række nye forebyggelsesindsatser har Kræftens Bekæmpelses hovedbestyrelse afsat 100 millioner kroner over de næste 10 år.

Fra symptom til behandling

Kræftens Bekæmpelse ved, at danske patienter med kræft kommer senere i behandling end patienter i de lande, vi normalt sammenligner os med. Vi ved også, at det koster liv. Sammen med Novo Nordisk Fonden har vi sat os for at finde årsagerne.

Undersøgelser viser, at patienter ofte kommer for sent til læge. Men vi kender ikke årsagerne til disse forsinkelser. Vi ved ikke, hvilke forhold der har indflydelse på brugerens/patientens erkendelse af og reaktion på symptomer. Der kan for eksempel være tale om for lidt kendskab til advarselssymptomerne på kræft, eller måske er der behov for at styrke den borgerrettede information. Det er noget af det, vi vil undersøge.

Samspillet mellem læge og patient i den første fase af det diagnostiske forløb kan have betydning for, hvor hurtigt og effektivt en patient bliver udredt og diagnosticeret.

Et velorganiseret og planlagt patientforløb fra symptom til behandling er afhængig af, at patienter med kræftsymptomer får en hurtig udredning og henvisning til undersøgelser hos enten speciallæge eller sygehus med efterfølgende

behandling. Sammenhæng i forløbet er af stor betydning for patientens kvalitetsvurdering af hele behandlingsforløbet.

Kræftens Bekæmpelse vil også undersøge, hvordan man kan tage hånd om patienter, der ikke har typiske symptomer på kræft.

Til dette samarbejde har Novo Nordisk Fonden og Kræftens Bekæmpelse tilsammen afsat 30 millioner kroner.

Kræftrehabilitering

Årligt får ca. 30.000 danskere kræft. Efter endt og ofte meget belastende behandling har mere end 50 procent brug for genoptræning eller rehabilitering. Derfor er det vigtigt at fortsætte og styrke forskningen og udviklingen af rehabiliteringstilbuddene. Der er i dag en tendens til, at man fokuserer på selve behandlingen men glemmer den tid, der følger efter.

Kræftens Bekæmpelse har gennem de seneste seks år opbygget et unikt miljø for kræftrehabilitering og forskning på RehabiliteringsCenter Dallund. For at sikre den fortsatte forskningsindsats har vi indledt et forskningssamarbejde med Syddansk Universitet.

Kommunerne har brug for den viden, der findes på Dallund og for at få ny viden, for at kunne løfte rehabiliteringsopgaven overfor landets kræftpatienter. Kræftens Bekæmpelse har i 2008 forsøgt at få politikerne i tale for at sikre den fortsatte finansiering og offentlige forankring af Dallund-projektet. Det har vi gjort for at få den eksisterende viden og nye forskningsresultater ud i alle landets 98 kommuner. Det er endnu ikke lykkedes. Dette arbejde fortsætter i 2009.

Foreningen har afsat 100 millioner kroner over 10 år til forskning i kræftrehabilitering.

Det frivillige arbejde

Kræftens Bekæmpelse arbejder for at forbedre forholdene for kræftramte og for at optimere alle forhold i kræftforløbet herunder for, at færre får kræft. Kræftens Bekæmpelse ønsker at øge det borger- og brugerrettede arbejde i regioner og kommuner. Kræftens Bekæmpelse skal være synlig overfor kræftpatienter, pårørende, kommuner og regioner.

Foreningen ønsker i stigende grad at engagere frivillige i arbejdet med at forebygge kræft og i det arbejde, der ret-

ter sig mod kræftpatienter og pårørende. Også når det gælder foreningsarbejde, events og politisk arbejde, er der brug for flere frivillige.

I samfundet er der i disse år øget interesse for at bidrage med frivilligt arbejde. Det vil vi forsøge at drage fordel af. Kræftens Bekæmpelse vil om muligt øge antallet af frivillige i foreningen fra de nuværende 3.000 til 6.-7.000 i 2015.

Forskning på strategiske områder

Kræftens Bekæmpelses Strategiske Udvalg (KBSU) blev etableret i 2007, og udvalget fik en ramme på 75 millioner kroner. Puljen skulle bruges på udvikling og forskning på strategiske områder. I det omfang, udvalget har bevilget penge til forskning, er projekterne bedømt på normale videnskabelige vilkår. KBSU har disponeret over den samlede ramme, og pengene skal bruges på projekter indenfor følgende områder: Social ulighed og kræft; Opfølgning på undersøgelsen 'Kræftpatientens Verden'; Senfølger; Palliation og smerte samt støtte til forskerskoler.

KBSU har endvidere besluttet at foreslå hovedbestyrelsen, at der etableres et antal forskningsprofessorater indenfor områderne senfølger, palliation, kirurgi og diagnostik.

KRÆFTFORSKNING

I 2008 uddelte Kræftens Bekæmpelse 214 millioner kroner til dansk kræftforskning. Pengene går til forskere, som enten arbejder på et af Kræftens Bekæmpelses egne forskningsinstitutter eller på et af landets universiteter eller hospitaler.

Formålet med at forske er at afsløre, hvorfor vi får kræft. Hvad er det, der udløser sygdommen? Hvordan kan vi bruge den viden til at blive bedre til at forebygge og behandle kræft?

På de næste sider følger nogle smagsprøver på, hvad Kræftens Bekæmpelses to egne institutter, Institut for Biologisk Kræftforskning og Institut for Epidemiologisk Kræftforskning har udført i 2008, og hvad den eksterne forskning har drejet sig om.

BIOLOGISK KRÆFTFORSKNING

Forskerne prøver i deres laboratorier at forstå, hvad det er for nogle biologiske mekanismer, der ligger til grund for kræft. Det gør de blandt andet ved at dyrke og studere kræftceller på nært hold og ved at kigge på sygt væv, som er blevet fjernet fra kræftpatienter.

Indsatsen for de 118 ansatte i Institut for Biologisk Kræftforskning drejer sig om at forstå de biologiske mekanismer, der ligger til grund for kræft. Det mål er alle fælles om, fra forskere, laboranter og studerende, til sekretærer og dyreassistenter. Både for at kunne opdage kræft så tidligt som muligt og for at udvikle de bedste behandlingsmuligheder, når kræften er opstået.

Laboratoriets verden med hvide kitler og avanceret apparatur i verdensklasse er det vigtigste arbejdssted for de 79 videnskabelige medarbejdere. Her undersøges kræftens biologi, og der forskes i, hvad det er, der sker, når normale, raske

celler bliver til kræftceller. Det gøres ved at dyrke og studere både normale celler og kræftceller samt undersøge væv.

Afdelingen har sat særligt fokus på forskning, der gør det muligt at tegne et præcist billede af hver enkelt patients sygdom ved at måle forskellige markører i patienten og dermed gøre det muligt at skræddersy behandlingen til den enkelte.

Forskere fra instituttet har i 2008 opdaget en sådan markør, en genetisk variant af et enzym i cellerne, der kan fortælle os, om kvinder med brystkræft, der har spredt sig, vil have

gavn af kemoterapi. De har også vist, at en analyse af tre markører i en kvindes kræftsvulst kan fortælle, hvilken anti-hormonbehandling der vil være mest optimal for de kvinder, som får konstateret hormonfølsom brystkræft efter overgangsalderen.

Grundforskning er fundament for bedre behandling

Takket være nationalt og internationalt samarbejde og mange års grundforskning er det lykkedes Afdeling for Brystkræft at sende to forskningsprojekter et godt stykke på vejen fra petriskålen til patienterne. På hver deres måde kan de begge hjælpe med at forudsige, hvilken behandling brystkræftpatienter vil have mest gavn af

Et af afdelingens kerneområder har gennem mange år været at studere, hvad der sker, når hormonfølsomme brystkræftceller bliver ufølsomme overfor østrogen – såkaldt østrogenresistens. I den forbindelse har afdelingen studeret en gruppe af vækstfaktorer, de såkaldte HER-receptorer.

Forskere har vist, at når brystkræftceller bliver ufølsomme overfor østrogen, kan deres vækst i stedet blive stimuleret via HER systemet. Det er vigtig viden, for ud fra den kan forskerne se, at kræftsvulster, der bruger HER-receptorerne til at styre deres vækst, bliver mindre påvirket af anti-østrogen behandling, end de kræftceller, der ikke har

HER-receptorer. Dette er blevet eftervist i et stort internationalt patientstudie, som afdelingen har deltaget i.

–Studiet viste også, at patienter, der har den HER-receptor, der hedder HER2, hurtigere får tilbagefald. Med den viden er det vigtigt at kunne analysere HER2-receptoren korrekt i kræftsvulster, og vores resultater fra 2008 har vist, at det kan være afgørende for prognosen, om HER2-receptoren er til stede i aktiv form. Det er altså ikke nok, at den blot er til stede i forøget mængde, sådan som det undersøges på hospitalerne i dag, siger afdelingsleder, dr. scient Anne Lykkesfeldt.

Fundet har forskerne eftervist på prøver fra patienter, og de bekræfter, at en aktiveret form af HER2 er et tegn på, at kvinden har særlig stor risiko for at reagere dårligere på hormonbehandling.

Grundforskningsresultater kan hjælpe i valget mellem to behandlinger

Et andet af afdelingens projekter i 2008 fokuserede på at udvælge den bedste behandling til de kvinder, som efter overgangsalderen får konstateret brystkræft, der både kræver operation og efterfølgende behandling med anti-hormoner.

–Østrogenfølsom brystkræft behandles med antihormoner. Stoffer, der forhindrer hormonet østrogens vækststimulerende effekt på brystkræftcellerne. Når en kvinde har passeret overgangsalderen, kan det gøres på to måder. Den ene ved brug af stoffet Tamoxifen den anden de såkaldte tredje generations aromatasehæmmere, fortæller cand. scient. Katrine Henriksen.

Forskerne satte sig for at undersøge, om man kan forudsige, om en kvinde, der opereres for brystkræft, vil have mest gavn af tillægsbehandling med aromatasehæmmere eller Tamoxifen. Det gjorde de ved at analysere en række markører i den første kræftsvulst, der var opereret ud hos 85 kvinder. Dernæst sammenholdt de markørerne med, hvilken behandling kvinderne havde fået samt deres sygdomsforløb over de følgende år.

–Vores forskning viste, at hvis kvindernes oprindelige svulst havde høje mængder af tre østrogenregulerede proteiner, havde de tydeligt størst gavn af behandling med aromatasehæmmer. Kvinder, der ikke havde denne profil, havde lige god gavn af behandling med Tamoxifen, siger Katrine Henriksen.

Anne Lykkesfeldt og Katrine Henriksen studerer, hvad der sker, når hormonfølsomme brystkræftceller bliver ufølsomme overfor østrogen - såkaldt østrogenresistens.

Målrettet indsats for individuel behandling

BIOLOGISK
KRÆFTFORSKNING

En vigtig forskningsindsats hos Kræftens Bekæmpelse er rettet mod at kunne skræddersy kræftbehandlingen til den enkelte patient. Flere af resultaterne fra 2008 bringer lægerne et skridt nærmere på det mål. Forskerne har nemlig både fundet et enzym, der kan afsløre, om kvinder med spredt brystkræft vil have gavn af en hyppigt brugt form for kemoterapi, og de har udviklet en metode, der bringer den individuelle genetiske profil tættere på

Fejl i vores DNA er det, der er skyld i, at kræft opstår. Fejlene kan være medfødte. Vi kan arve dem fra vores forældre, eller de kan opstå på grund af de skader, DNA'et bliver udsat for gennem hele livet. De kan skyldes påvirkninger fra miljøet, f.eks. tobaksrøg og solens stråler, og de kan opstå på grund af giftige produkter fra vores egne celler. At skade DNA'et er samtidig målet med både stråle- og kemoterapi, som er de hyppigst brugte behandlingsmetoder. Desværre rammer de behandlinger uundgåeligt også de raske celler og er derved skyld i nogle af de mest alvorlige bivirkninger ved kræftbehandling.

I løbet af 2008 har forskerne gjort to vigtige opdagelser indenfor skader på DNA'et. Den ene handler om en medfødt fejl i et gen, der hedder NQO1. Den anden drejer sig om det reparationssystem, der skal rette de fejl, der opstår i vores DNA livet igennem. Fælles for de to opdagelser er, at de leve-

rer vigtige brikker til det store billede af kræftens biologi.

Gener kan røbe, om kvinder har gavn af kemoterapi

Det vil være et vigtigt fremskridt mod den individuelle kræftbehandling, hvis lægerne i fremtiden kan forudsige, om en kvinde med brystkræft har gavn af en bestemt behandling med kemoterapi. Det vil betyde, at de, der ingen gavn har af behandlingen, kan spares for alvorlige bivirkninger, så som hårtab og kvalme, uden at deres kræftsygdom bekæmpes.

Ved at undersøge flere end 2.000 finske brystkræftpatienter har forskerne identificeret en genetisk variant af et enzym ved navn NQO1. Kvinder, som har brystkræft med spredning, og som har den særlige variant af enzymet, reagerer ikke på behandling baseret på det meget brugte stof Epirubicin.

–Vi har udviklet en helt ny metode til at screene det menneskelige genom, siger seniorforsker Claudia Lukas

–Det er et stort skridt for behandlingen af brystkræft. I dag er der ingen af den slags markører i brug i den kliniske behandling af sygdommen. Og disse såkaldte prædikative markører er meget vanskelige at finde på grund af vores geners og cellemekanismernes enorme kompleksitet, siger professor Jiri Bartek, som er afdelingsleder i Institut for Biologisk Kræftforskning. Han har ledet undersøgelsen sammen med en finsk kollega. Deres resultater blev i sensommeren beskrevet i det førende videnskabelige tidsskrift Nature Genetics.

Et sundt DNA kræver vedligeholdelse hele livet igennem

Et andet stort gennembrud i 2008 har været, at forskerne har udviklet en helt ny metode til at screene det menneskelige genom.

–Med den nye metode kan vi slukke alle menneskets gener et efter et, og vi kan med egne øjne se i et mikroskop, hvordan det påvirker cellernes reparationsmekanismer. På den måde har vi gennemgået menneskets over 22.000 gener og har fundet frem til en særlig gruppe af gener, der sørger for at vejlede reparationsproteinerne, så de finder hen til det beskadigede DNA. Takket være den nye metode har vi beskrevet en vigtig vejviser, kaldet RNF168, som indtil nu har været fuldstændig ukendt, siger seniorforsker, ph.d. Claudia Lukas.

Arbejdet fortsættes nu med at karakterisere funktionen af vejvisergenerne samt systematisk at undersøge de ændringer, der er sket i dem i en lang række menneskelige svulster.

Forskerskole

Uddannelse af forskere er en opgave, der fylder meget i dagligdagen på instituttet.

En række studerende har afsluttet deres uddannelser:

- To afsluttede den tre-årige ph.d. uddannelse
- Fire afsluttede den to-årige overbygningsuddannelse på universitetet og fik tildelt en kandidatgrad

- En blev uddannet dyreassistent.

Instituttet huser dermed stadig 16 ph.d. studerende, ni kandidatstuderende og en dyreassistentelev ved indgangen til 2009 og fortsætter dermed sit engagement i at tilbyde uddannelse på højt internationalt niveau.

Resultater i 2008

- Instituttet har offentliggjort 39 videnskabelige artikler i førende tidsskrifter.

- Den eksterne støtte til instituttet udgjorde i 2008 31,3 millioner kroner. Instituttets samlede budget var på 70,45 millioner kroner.

- Et vigtigt arbejde for at sikre en kortere vej fra laboratorierne resultater, til det bliver til et behandlingstilbud, blev sat på skrift i 2008. Målet skal nås gennem et større samarbejde og opbygning af en helt ny infrastruktur i europæisk forskning, og bag arbejdet står en gruppe af 16 chefer fra fremtrædende europæiske forskningscentre, herunder Julio Celis fra Kræftens Bekæmpelse.

- Instituttet deltager fortsat i fem EU støttede forskningsprojekter under det 6. og 7. rammeprogram.

- Instituttet har en lang række poster i internationale videnskabelige bedømmelseskomiteer og rådgivende udvalg. På europæisk plan deltager instituttet som rådgiver for sundhedsforskning under EU's 7. rammeprogram.

Fokuspunkter 2009

- Arbejde med grundforskning i de molekylære mekanismer, der fører til celleændringer og kræft.

- Bringe nye forskningsresultater hurtigt frem til patientbehandling – det, der hedder translational forskning.

- Deltagelse i opbygningen af et europæisk netværk af altomfattende kræftcentre og forskningscentre for at få skabt en platform for translational kræftforskning i verdensklasse.

- Karriereudvikling for unge videnskabsfolk.

EPIDEMIOLOGISK KRÆFTFORSKNING

Hvorfor får vi kræft? Det spørgsmål er grundlaget for at kunne forsøge at forebygge kræft og til dels også nøglen til at finde effektive kræftbehandlinger. Langt hovedparten af de flere end 30.000 nye årlige tilfælde af kræft i Danmark menes at skyldes særlige forhold i måden, vi lever på eller kræftfremkaldende påvirkninger fra vores omgivelser.

I Institut for Epidemiologisk Kræftforskning arbejder flere end 60 videnskabelige medarbejdere med at øge den samlede viden om årsagerne til kræft.

I dag kender man årsagerne til omkring 35 procent af alle kræfttilfælde. Tobak er den største enkelt faktor, men der er også mange andre kendte årsager til kræft. Det er f.eks. stoffer i arbejdsmiljøet, UV-stråler fra solen, infektion med HPV-virus, overvægt, forkert kost og for lidt motion.

Meget tyder dog på, at helt op mod 80 procent af al kræft starter med vores livsstil eller med påvirkninger fra miljøet. Det betyder, at vi i fremtiden vil kunne forebygge flere kræfttilfælde end i dag, hvis vi får afdækket de enkelte årsager. Det er det arbejde, der primært optager forskerne i afdelingen.

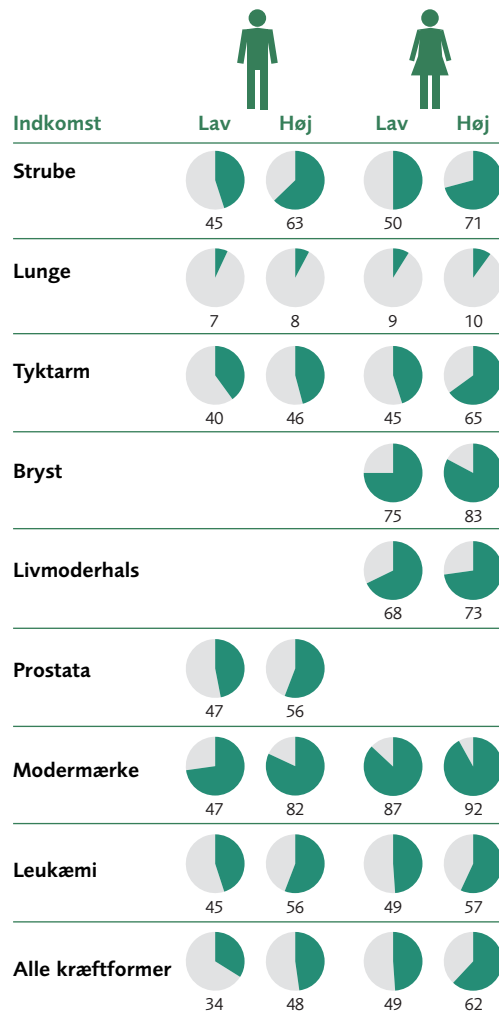
Andre vigtige dele af forskningen går ud på at finde faktorer, f.eks. samtaler, kostråd og fysisk træning, der i tillæg til den medicinske behandling har betydning for overlevelsen og livskvaliteten for kræftpatienter samt at belyse fysiske, psykiske og sociale senfølger efter en kræftsygdom.

Folk med kort uddannelse og lav indkomst har en markant dårligere chance for at overleve, når de får kræft. Det viser en omfattende undersøgelse fra Kræftens Bekæmpelse, som blandt andre seniorforsker Susanne Oksbjerg Dalton står bag.

Rige overlever bedst kræft

Procent i live fem år efter, at diagnosen er stillet fordelt på kræfttyper, køn og indkomst.

Rige og veluddannede har større chance for at overleve kræft

I efteråret 2008 viste Institut for Epidemiologisk Kræftforskning sammen med Forebyggelsesafdelingen, at folk med kort uddannelse og lav indkomst har en markant dårligere chance for at overleve, når de får kræft

Størrelsen på lønningsposen og længden af uddannelsen er de to forhold, der giver den mest markante forskel på, hvor godt kræftpatienterne overlever deres sygdom. Når man ser på alle kræftformer under et, overlever 48 procent af de højtlønnede mænd i mere end fem år. Hos de lavtlønnede er det kun 34 procent, som lever så længe. Hos kvinderne overlever 62 procent af de højtlønnede mod kun 49 procent af de lavtlønnede. Når man ser på uddannelsesniveaue, er billedet næsten det samme: Højtuddannede overlever en kræftsygdom væsentligt bedre end lavtuddannede.

Forskerne ser store skævheder

Forskerne har set på oplysninger om alle danskere i den erhvervsaktive alder (født mellem 1925 og 1973). I alt 3,2 millioner mennesker og deriblandt de 147.973, der fik konstateret kræft i årene 1994 – 2003. Og så har de tegnet et slags atlas, der viser, hvad social position betyder for kræft i Danmark.

–Vi er overraskede over, hvor omfattende en rolle uligheden spiller. Vores forsøg på at lave et snapshot af, hvad social position betyder i nutidens Danmark, giver et kede-

ligt billede. I gennem årtier har vi arbejdet med at skabe et velfærdssamfund med lige adgang til sundhedsvæsenet og til behandling. Alligevel ser vi store skævheder. Den dag, du får kræft, spiller din sociale position en afgørende rolle for, hvor lang tid du overlever, siger seniorforsker, ph.d. Susanne Oksbjerg Dalton, der har koordineret forskningsprojektet i Kræftens Bekæmpelse.

–Det er ikke kun de allerdårligst stillede, der rammes af social ulighed. Det er en trinvis effekt, der stiger gradvist alt efter, hvor meget man tjener, hvor godt man er uddannet og de andre sociale forhold, vi har set på. Vi kan se, at hvem du er, betyder meget for dine chancer for at overleve kræft, uanset hvilken form for kræft, du får – både kræftformer, der kommer på grund af en livsstil med tobak, alkohol og usund kost og kræftformer, der har biologiske årsager, siger Susanne Oksbjerg Dalton.

Arbejdet lægger op til endnu mere forskning

Flere end 50 forskere fra Kræftens Bekæmpelses afdelinger for Forebyggelse og Epidemiologisk Kræftforskning står bag undersøgelsen. Undersøgelsen er så omfattende og har så meget vægt, at det ansete tidsskrift European Journal of Cancer valgte at udgive hele undersøgelsen i et særnummer af tidsskriftet og samtidig rykke udgivelsen næsten et år frem for at komme hurtigt ud med de opsigtsvækkende tal.

Det store arbejde viser, hvordan det ser ud, men ikke hvorfor. Derfor lægger arbejdet op til endnu mere forskning.

Stor forskningsindsats i fuldkorn

Fuldkorn har en gavnlig effekt på en række livsstilssygdomme og er formentlig blandt den del af kosten, der har det største forebyggende potentiale i forhold til udvikling af kræft. Kræftens Bekæmpelse står i spidsen for et stort fælles nordisk forskningsprojekt

Fuldkorn fylder meget og mætter derfor mere end raffinerede kornprodukter som f.eks. hvidt brød og almindelig pasta. Det nedsætter risikoen for overvægt, og man ved, at overvægt betyder øget risiko for kræft i f.eks. tyktarm, bryst og livmoder. Derudover har man en meget stærk formodning om, at de mange vitaminer, mineraler og andre sunde stoffer, der er i fuldkorn, i sig selv mindsker risikoen for tyktarmskræft og måske også brystkræft.

Fuldkorns betydning for, om folk får kræft, er ikke særligt godt belyst i den internationale forskning, blandt andet for-

di de fleste store forskningsprojekter laves i USA, hvor fuldkorn stort set ikke eksisterer i kosten. De nordiske lande har til gengæld haft en lang tradition for fuldkorn i kosten, som giver en helt enestående mulighed for at undersøge effekten af en kost med eller uden fuldkorn.

De unge får ikke nok fuldkorn

Men fuldkorn er desværre ved at forsvinde fra danskernes kost. Nu får 94 procent af befolkningen mindre end de 75 gram fuldkorn pr. dag, som er den officielle anbefaling. Det svarer til en portion havregryn og to skiver rugbrød. Det er specielt de unge, der ikke får fuldkorn nok.

Derfor er Kræftens Bekæmpelse gået med i Fuldkornspartnerskabet, som er et tværfagligt samarbejde mellem myndigheder, sundhedsorganisationer, detailhandel og en række fødevarereproducenter. Partnerskabet lancerede ved årsskiftet en kampagne, som skal få danskerne til at vælge fuldkorn først.

Afdelingsleder, dr.med. Anne Tjørneland fra Kræftens Bekæmpelse står i spidsen for det store nordiske forskningsprojekt.

Forskning i international klasse

Resultaterne fra Kræftens Bekæmpelses forskning skal være nyskabende og besidde en kvalitet, som kan måle sig med den bedste internationale forskning. Det opnås blandt andet ved at kombinere informationer fra interviews af kræftpatienter og raske kontrolpersoner med resultater fra indsamlede blodprøver eller spytp prøver – et forskningsfelt, som baner vejen for en større forståelse af årsagerne til kræft.

Forskerne drager også en kæmpe fordel af det faktum, at vi i Danmark kan koble oplysninger om kræft fra Cancerregisteret med oplysninger fra Danmarks mange befolkningsbaserede registre og biologiske banker.

Kræftens Bekæmpelse anvender i øjeblikket så forskellige kilder i kræftforskningen som erhvervshistorie fra Arbejdsmarkedets Tillægspension (ATP), CPR's historiske adresser og slægtskabsoplysninger, miljødatabaser og geografiske informationssystemer. Der anvendes også sygdomsrelaterede registre som Landspatientregisteret, Det Psykiatriske Centralregister og det Nationale Receptregister.

Forskningsmulighederne er med andre ord næsten uendelige. Det sætter Danmark og det øvrige Norden i en særlig gunstig position internationalt. Og mulighederne udnyttes flittigt. Den årsagssøgende kræftforskning i Norden har bidraget til den internationale opbygning af viden om årsager til kræft langt ud over, hvad der svarer til de nordiske landes begrænsede størrelse.

Det gavner i sidste instans forebyggelsen af kræft i Danmark. En global udveksling af forskningsresultater og en større generel viden om årsager til kræft er i alle samfund en grundlæggende forudsætning for fremskridt i forebyggelse af kræft.

Resultater i 2008

- Blandt de vigtigste resultater for 2008 er en landsdækkende undersøgelse af ulighed i kræft (CANULI), se artikel side 15.
- Oktober 2008 var instituttet vært for Kræftens Bekæmpelses årlige symposium, denne gang under titlen 'Progress in Cancer Epidemiology: Preventing and Surviving Cancer'. Symposiumet var rettet mod unge forskere med det formål at styrke karriereforløb indenfor cancerepidemiologien.
- I en undersøgelse af mere end 11.000 danske kvinder, som er blevet testet for humant papillomavirus (HPV), undersøgte instituttet, hvor udbredt infektionen er herhjemme. Undersøgelsen viste, at der blandt de 15 til 19-årige og 20 til 24-årige er henholdsvis 15 og 19 procent, som har to potentielt farlige typer af HPV-infektion i slimhinden i livmoderhalsen.
- Undersøgelser fra blandt andet USA har rejst mistanke om, at hormonel fertilitetsbehandling kan være årsag til kræft i æggestokkene. Institutet har etableret en undersøgelsesgruppe af mere end 54.000 kvinder, som i perioden 1963-1998 henvendte sig til en fertilitetsklinik for at få hjælp til at blive gravide. Gruppen er i 2008 fulgt op i Cancerregisteret. I løbet af en gennemsnitlig opfølgningsperiode på 16 år udviklede 156 kvinder æggestokkræft. Det er ikke flere end forventet i forhold til den danske kvindelige befolkning med samme aldersfordeling.
- Institutet har bidraget med informationer om sammenhængen mellem kostvaner, fedme og fysisk aktivitet og risiko for blandt andet tyktarms- og brystkræft.
- Stoffet akrylamid findes i en række stivelseholdige fødevarer, som cornflakes, chips, stegte kartofler og kaffe. Det har i dyreforsøg vist sig at være kræftfremkaldende. I 2008 offentliggjorde Kræftens Bekæmpelse i samarbejde med Danmarks Tekniske Universitet den første undersøgelse, som benytter en biologisk markør for en øget belastning af kroppen med akrylamid.
- Undersøgelser fra instituttet har vist, at danske kræftpatienter har en stærkt forhøjet risiko for at forlade arbejdsmarkedet i utide, enten gennem fortidspensionering eller direkte til arbejdsløshed. Det sætter naturligvis fokus på nogle alvorlige økonomiske og psykologiske konsekvenser af kræft og behovet for tilbud om indgang i rehabiliteringsprogrammer efter kræft.

Målt i videnskabelige publikationer har 2008 været et travlt år på instituttet. I løbet af året er der offentliggjort 135 rapporter fra afsluttede forskningsprojekter i læge- og naturvidenskabelige tidsskrifter med en bred international cirkulation. 2008 er afsluttet med fire nye ph.d. grader og en ny doktorgrad.

Fokusområder i 2009

- Social ulighed i kræft. Hvad er mekanismerne bag det forhold, at der er betydelige social-økonomiske forskelle i chancerne for at overleve en kræftsygdom?
- Forebyggelse af livmoderhalskræft gennem vaccination, f.eks. hvor længe er vaccinationen effektiv?
- Årsager til kræft i æggestokkene. En omfattende forskning med inklusion af udvalgte biomarkører er under udførelse.
- Miljø og kræft. Overvågning og opsporing af nye risikofaktorer, f.eks. radarstråling. Udbygning af den nationale overvågning af risikoen for kræft i danske erhverv. Udvikling af bedre og biologisk baserede metoder til måling af luftforurening. Har forældres erhverv betydning for risikoen for kræft hos børn og unge?
- Effekter på helbredet af kost, fysisk aktivitet og andre livsstilsvaner. Spiller danskernes medicinforbrug f.eks. en rolle for befolkningens kræftforekomst? Har en kost rig på fuldkorn forebyggende virkning på prostatakræft eller andre kræftformer? Kan en kost rig på fuldkorn forbedre prognosen efter kræft?
- Rehabilitering. Forskning i metoder til hurtig fysisk, psykisk og social rehabilitering efter kræft.
- Senfølger efter kræft og kræftbehandling.

EKSTERN FORSKNING

De mange penge, som Kræftens Bekæmpelse hvert år uddeler til forskning, går ikke kun til foreningens egne forskere. De går også til kræftforskere fra mange forskellige forskningsinstitutioner rundt om i landet og også til danske forskere i udlandet. I alt blev der uddelt 76 millioner kroner til 79 forskningsprojekter i 2008.

Eksempler på ekstern forskning:

København

- **Kan spredning af kræft forhindres?** 1.650.000 kr. til dr.scient., ph.d. Niels Behrendt, Rigshospitalet.
- **Skyldes æggestokkræft fejl i overfladens celler?** 700.000 kr. til lektor, ph.d. Søren T. Christensen, Københavns Universitet.
- **Hvordan en ny gruppe af enzymer fungerer i den raske krop og ved kræft.** 6.000.000 kr. til professor, cand.scient., ph.d. Kristian Helin, Biotech Research & Innovation Centre (BRIC), København.
- **Hvordan manglende reparation af DNAet kan føre til arvelig brystkræft.** 270.100 kr. til forskningslektor, ph.d. Michael Lisby, Københavns Universitet.
- **Kan behandling af betændelse i tarmen forebygge tarmkræft?** 1.400.000 kr. til cand.scient. Leif R. Lund, Rigshospitalet.
- **Opsporing af generne bag kræftstamceller ved leukæmi.** 855.500 kr. til cand.scient., ph.d. Claus Nerlov, Rigshospitalet.
- **Udvikling af en vaccine mod nyrekræft.** 800.000 kr. til adjunkt, cand.med., ph.d. Anders Elm Pedersen, Københavns Universitet.
- **Det cellulære ophav til brystkræft.** 750.800 kr. til professor, dr.med. Ole William Petersen, Københavns Universitet.
- **Karakterisering af nyligt identificerede mulige onkogener.** 600.000 kr. til cand.scient., ph.d. Bo Torben Porse, Biotech Research & Innovation Centre (BRIC), København.

Herlev

- **Præcise beregninger af dosis for intensitetsmoduleret strålebehandling af kræft.** 442.800 kr. til ph.d. Ola Holmberg, Herlev Hospital.
- **Kan immunsystemet aktiveres til selv at bekæmpe kræftceller?** 1.800.000 kr. til cand.scient., ph.d. Perthor Straten, Herlev Hospital.
- **T-celle baseret immunterapi af patienter med hoved-hals kræft.** 568.000 kr. til cand.med., ph.d. Inge Marie Svane, Herlev Hospital.

Vejle

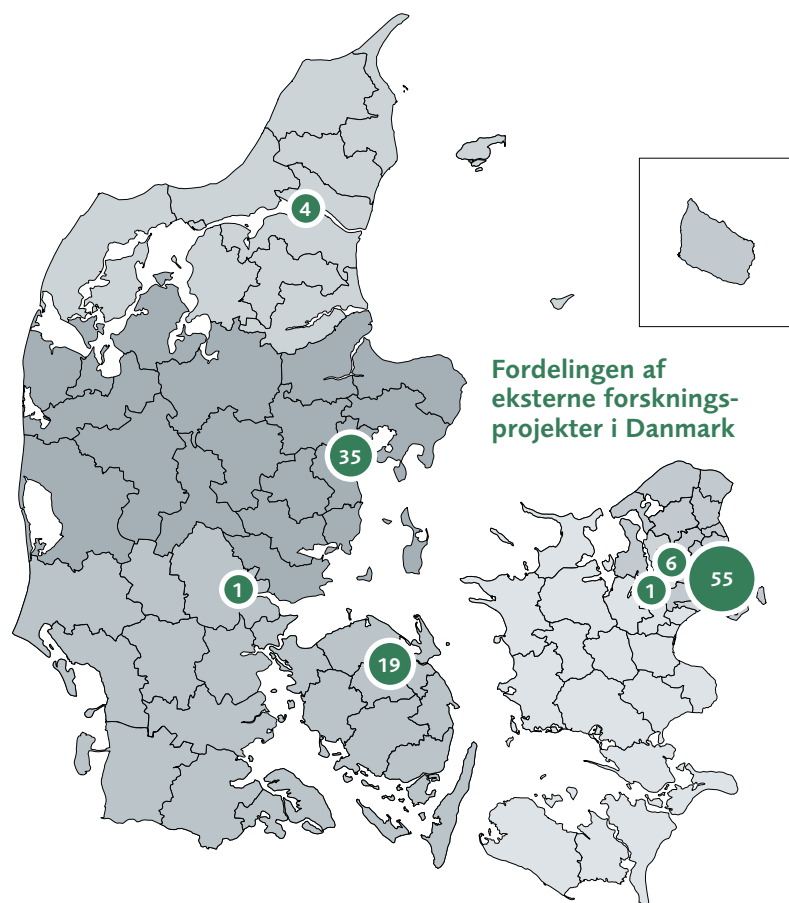
- **En større forståelse for udviklingen af modernærkekræft skal forbedre mulighederne for diagnose og behandling.** 235.365 kr. til overlæge, dr.med. Torben Steiniche, Vejle Sygehus.

Odense

- **AMPK i nyrekræft.** 75.136 kr. til professor, dr.rer.nat.habil Olaf-Georg Issinger, Syddansk Universitet.
- **250 udvalgte gener: Hvordan fungerer de, og hvad er deres betydning for opståen og udvikling af kræft?** 800.000 kr. til professor, ph.d. Jan Mollenhauer, Syddansk Universitet.
- **En ny genprofil kan forudsige, hvilken behandling, der vil være bedst mod brystkræft.** 1.446.100 kr. til professor, dr.med. ph.d. Henrik J. Ditzel, Syddansk Universitet.

Århus

- **Partikelterapi – fremtidens strålebehandling?** (se artikel side 19) 1.721.700 kr. til cand.scient., ph.d. Niels Bassler, Århus Sygehus.
- **Effekten bag en ny og mere målrettet kræftmedicin.** 836.400 kr. til ph.d. studerende Ole Jensen Hamming, Århus Universitet.

- **Forbedring af en ny, lovende type stoffer i kræftbehandling.** 907.600 kr. til lektor, ph.d. Rune Hartmann, Århus Universitet.

Ålborg

- **Kan fiskeolie beskytte mod brystkræft?** 1.266.500 kr. til professor, overlæge, dr.med. Marianne Ewertz, Ålborg Sygehus.

England

- **Den regulatoriske rolle af deubiquitinasen USP1 i DNA reparation.** 426.000 kr. til cand.scient., ph.d. Vibe H. Østergaard, Cambridge, England.

Frankrig

- **Udvikling af nye PET-sporstoffer og behandlingsmidler rettet mod spredning af kræft.** 885.600 kr. til cand.scient. Daniel Miotto Dupont, Orsay C., Frankrig.

Holland

- **HLA microarray til detektion af T-celler og identifikation af T-celle epitoper.** 444.000 kr. til cand.scient. Sine Reker Hadrup, Netherlands Cancer Institute, Holland.

USA

- **Brug af naturlige stoffer i en kræftvaccine.** 483.000 kr. til cand.scient., ph.d. Lars Ulrik. R. Nordstrøm, Memorial Sloan-Kettering Cancer Center, USA
- **Alternativ splejsning i blærekræft, mekanismer og effekter af onkogene og apoptotiske molekyler.** 528.000 kr. til cand.scient., Mads Aaboe Jensen, Cold Spring Harbor Laboratory, New York, USA.

Dansk-tysk samarbejde i verdensklasse

Partikelterapi er en form for strålebehandling, hvor selve svulsten bliver bestrålet, mens skaderne på det raske væv udenom er reduceret. Det gør partikelterapi særligt velegnet til mennesker, hvor kræftsvulsten ikke kan opereres væk, eller den vokser i dele af kroppen, som er særligt følsomme overfor bestråling. Fordi metoden er skånsom, kan den i visse tilfælde også være et godt valg til behandling af børn

For både partikelterapi og almindelig stråleterapi gælder det, at de virker ved at reagere med andre molekyler i kroppen, så f.eks. arvematerialet (DNA'et) i cellerne bliver ødelagt. Det gør, at kræftcellerne enten dør eller stopper med at dele sig. Men ved partikelterapi bliver det raske væv omkring svulsten kun ramt med halvdelen af den dosis, det ville få ved almindelig strålebehandling. Det giver færre bivirkninger, og antallet af behandlinger kan mindskes, fordi hver enkelt behandling er mere effektiv.

En af de danske forskere i partikelterapi er ph.d. i fysik Niels Bassler. Han er ansat ved Århus Universitetshospital og arbejder i øjeblikket i Heidelberg i Tyskland, hvor verdens førende partikeltherapianlæg i 2009 forventes at slå dørene op for patienter fra hele verden.

Niels Basslers projekt drejer sig især om at videreudvikle teknikkerne til partikelterapibehandling. Dette har i 2008

både inkluderet forskning i radiobiologien bag især kulioner, men også forskning i nye partikler – antiprotoner – der måske i fremtiden kan bruges i partikelterapi. Et andet forskningsområde i 2008 har været at bruge en række computermodeller til at efterligne, hvordan partikelterapiestrålingen vil opføre sig i levende væv.

–Svarene fra de to forskningsområder vil hjælpe lægerne til at beslutte, hvilken type partikelstråling, der vil være mest egnet til en given patient, og i hvilken mængde den skal gives. Med vores forskning er vi godt på vej mod en mere effektiv og mere skånsom strålebehandling, siger Niels Bassler.

I 2009 kommer Niels Basslers arbejde til at få direkte klinisk betydning. Der er etableret et samarbejde mellem Århus Universitetshospital og partikeltherapianlægget i Heidelberg. Det betyder, at danske patienter kan komme til at indgå i kliniske forsøg i Heidelberg.

–Når samarbejdspartneren er blevet Århus Universitetshospital skyldes det både det allerede etablerede samarbejde med fysikken og standarden af vores kliniske forskning generelt. I særlig grad er vores protokoller omkring behandling af hoved-halskræft enestående, forklarer Niels Bassler.

Hoved-halskræft er samtidig en type kræft, der er særligt gode erfaringer med at behandle med partikelterapi.

Kræftens Bekæmpelses Videnskabelige Udvalg uddelte i 2008 1,8 millioner kroner til Niels Basslers forskning.

FOREBYGGELSE OG DOKUMENTATION

Jo mere vi ved om kræft og sygdommens opståen, jo mere bliver der at tage fat i for Forebyggelses- og dokumentationsafdelingens 58 medarbejdere og de knap 38 specialestuderende, der er tilknyttet.

Så hvordan får man flere danskere til at lade være med at ryge og udsætte sig selv og deres omgivelser for de kræftfremkaldende stoffer? Hvordan får man sat sundere mad og mindre alkohol på middagsbordene? Hvordan lokker man solhungrende danskere ind i skyggen midt på dagen, når UV-bestrålingen er kraftigst? Det er nogle af de nødder, der skal knækkes én for én.

Over de næste 10 år vil Kræftens Bekæmpelse afsætte 100 millioner kroner til et nyt forskningssamarbejde, der skal gøre os endnu bedre til at få alle de gode råd omsat til ændret adfærd. Det skal også måles, om indsatsen virker, og om den virker blandt alle dele af befolkningen.

Vidunderlivet – venindesnak skal redde liv

Med kampagnen Vidunderlivet sætter Kræftens Bekæmpelse fokus på forebyggelse af livmoderhalskræft. 200 unge kvinder fra hele landet med de tre skuespillere Neel Rønholt, Julie Ølgaard og Laura Christensen i spidsen er uddannet som ambassadører i, hvordan man forebygger sygdommen.

Hver tredje dag dør en kvinde af livmoderhalskræft i Danmark. Med vaccination og screening vil sygdommen nærmest kunne udryddes. 200 unge ambassadører for en ny kampagne spreder budskabet til deres venner: Bliv vaccineret mod HPV og deltag i screeningsundersøgelser for livmoderhalskræft

Jeg har haft og har stadig kræft meget tæt på, og det har påvirket mit liv. Hvis jeg kan være med til at hjælpe andre, så de kan undgå at få deres liv inficeret af kræft, så er det det hele værd.

Sådan lyder en af begrundelserne for at være ambassadør for kampagnen Vidunderlivet, der blev søsat i sensommeren 2008. De 200 unge kvinder blev klædt på med informa-

tion om livmoderhalskræft og HPV – det virus, der kan føre til sygdommen.

–Det er første gang, man kan vaccinere mod en kræftsygdom, og kombineret med screening kan man potentielt udrydde sygdommen. Men budskabet skal jo ud til de unge, og det er de bedst til selv. Blandt andet fik de spredt en applikation på Facebook på internettet til mere end 39.000 venner og venners venner på blot 20 dage, fortæller Caroline Winkel, der står bag kampagnen sammen med Mette Marie Espersen.

Spredt sig som ringe i vandet

Kvinderne fik en række redskaber til, hvordan de kunne komme ud med budskabet gennem blogindlæg, foredrag, henvendelser til pressen og i det hele taget bruge deres netværk. En del har oprettet grupper på Facebook med flere tusinde medlemmer tilsammen. Derudover er der i løbet af efteråret og vinteren bragt 15 artikler i landsdækkende medier og 27 artikler i lokalpressen.

–Det har været spændende at se, hvor hurtigt budskabet har bredt sig som ringe i vandet. Ambassadørerne er virkelig kreative og effektive. Når unge kvinder hører om livmoderhalskræft fra unge, de kender, så forstår de, at det også kan ramme dem og deres venner, så vaccination og screening er noget, man skal beskæftige sig med, siger Mette Marie Espersen.

Sig ja til vaccination og screening

Når kampagnen har kørt et år, skal det måles, hvor bredt budskabet er nået. Målet og ønsket er, at otte ud af 10 af de 16-18 årige kvinder har hørt om Vidunderlivet, samt at mange bliver vaccineret mod HPV. På lidt længere sigt er målsætningen, at de fører deres viden ud i handling, så 80 – 85 procent af de 23-årige går til lægen og får foretaget et celleskrab, når de får deres første invitation til at deltage i screening for livmoderhalskræft. I dag er det mindre end 60 procent, der tager imod tilbuddet.

X:IT – et tilbud til kommunerne om at bekæmpe unges røg

Projekt X:IT er en pakke med tiltag, der skal ændre holdningen til rygning blandt folkeskoleeleverne fra hot til not. X:IT konceptet er et tilbud til kommunerne om at få sat ekstra gang i det forebyggelsesarbejde, de har fået ansvar for

Skolerne skal være røgfrie – også for lærere og forældre. Samtidig skal skolerne undervise efter et fast, tværfagligt materiale, 'Gå op i røg', om rygning, som Kræftens Bekæmpelse har udviklet.

Forældre skal have viden om unge og rygning og redskaber til at tale med de unge om rygning.

De unge kan indgå kontrakter med en voksen, hvor de forpligter sig til ikke at ryge. Til gengæld får de en sparringspartner i den voksne, som forpligter sig til at tale med den unge om rygning.

X:IT klubber giver de unge noget at være sammen om, som

ikke handler om rygning. Det kan være fester, koncerter og udflugter.

Mange interesserede til konference

Det er hovedpunkterne i projekt X:IT, som blev præsenteret for 110 deltagere fra omkring halvdelen af landets kommuner på en konference i efteråret.

–Nogle mente, at det ville være svært at indfri alle kravene. Men indtrykket var, at mange er positive. De synes, det er spændende og vil gerne i gang, men det kan være svært at få resten af kommunen med og finde ressourcer til det, siger projektleder i Kræftens Bekæmpelse, Louise Wohllebe.

Det er et krav til kommunerne, at alle punkterne er med. Det er nemlig nødvendigt for at kunne måle, om konceptet virker. Og dokumentationsdelen er en meget vigtig del af Kræftens Bekæmpelses arbejde.

–Det kan være svært for kommunerne at tage skridtet fuldt ud i deres forebyggelsesarbejde, fordi de ikke kan finde ressourcerne. Men det er uendeligt vigtigt, at der laves en vurdering af, hvad effekten er, så vi kan bruge de få penge,

der er til rådighed, til at få mest mulig sundhed, siger forebyggelseschef Hans Storm.

Ny norm: Unge ryger ikke

Projekt X:IT går i gang efter sommerferien i 2009 med eleverne fra 7. klasse i de kommuner, der vælger at deltage. Undervejs i den treårige projektperiode ser man årligt på, hvordan de unges rygevaner udvikler sig. Når eleverne så engang går ud af 9. klasse, skal den endelige effekt af Projekt X:IT evalueres.

I dag er det otte - ni procent af de unge i 9. klasse, der ryger dagligt. Målet er at nedsætte det antal med 25 procent.

Ud over dagligrygerne er der en del, der ryger ved fester, men som senere begynder at ryge hver dag.

–Der sker meget i skiftet mellem folkeskolen og en ungdomsuddannelse, så det er selvfølgelig også dem, vi gerne vil påvirke. Hovedmålet med X:IT er at skabe en fælles norm, der hedder, at unge ikke ryger. Det er både skole, fritidsliv og de voksne, der sender det signal. For hvis det kun er ét af stederne, der viser den holdning, så virker det ikke, siger Louise Wohllebe.

Holdningen til rygning blandt folkeskoleeleverne skal ændres fra hot til not. X:IT-klubber skal give de unge noget at være sammen om, som ikke handler om rygning, f.eks. fester, koncerter og udflugter.

Resultater i 2008

- Dokumentation af effekten af kræftplan I, der viste, at den især ses på de kræftformer, hvor kirurgi spiller en stor rolle. Samlet er tre-års overlevelsen steget fra 44 procent til 51 procent for mænd og fra 55 procent til 59 procent for kvinder.
- Analyse af sociale faktorer sammenhæng med kræft udført sammen med Institut for Epidemiologisk Kræftforskning. De højest uddannede og højest lønnede har mindre risiko for at få kræft og bedre mulighed for at overleve.
- Alle 23 sygdomspjecer er blevet moderniseret og ændret i overensstemmelse med patienter og pårørendes behov og ønsker.
- Europæisk samarbejde om de økonomiske og sundhedsmæssige konsekvenser af at få praktiserende læger mere involveret i rygestop. Det viste sig at kunne være et meget rentabelt stykke forebyggelsesarbejde.
- Kræftens Bekæmpelse og TrygFondens kampagne "Skru ned for solen mellem 12 & 15" oplevede en stærkt øget interesse i 2008. Kampagnen fik flere besøgende på de sociale netværk Facebook og Myspace på grund af en egenproduceret musikvideo og en lommefilmskonkurrence. Der skete desuden en fordobling i antallet af pressemøder i forhold til 2007 og mere end en fordobling af besøg på hjemmesiden www.skrunedforsolen.dk.
- Blandt solkampagnens nye aktiviteter for at ændre danskernes solvaner var et samarbejde med TV2 vejret om UV-indekset og med Zoologiske haver om dyrs adfærd i solen.
- I samarbejde med Allerød Kommune uddannes dagple-

jerne til at fungere som sundhedsformidlere og takle problemer med børns udsættelse for passiv ryg. Der arbejdes også med at forbedre ansatte i daginstitutionernes helbred og sundhedsvaner ved blandt andet at begrænse støj og tænke i bedre spisekultur.

- Dannelse af netværk, der skal finde fælles mål for at ned-sætte trafikforureningen.
- Flere videnskabelige artikler om danskernes forhold til passiv rygning – blandt andet ud fra en kulturanalyse, der giver et billede på, hvordan passiv rygning i privatlivet håndteres.
- Børn og Sorg har undersøgt, om sorggrupper på skoler er en god idé, og det viser sig at det vil være et godt supplement til de frivillige sorggrupper, der allerede findes.

Kræftens Bekæmpelse og TrygFondens kampagne 'Skru ned for solen mellem 12 & 15' oplevede en stærkt øget interesse i 2008, og ca. 16 pct. af danskerne angav at have ændret solvaner.

Fokusområder i 2009

- Alle medarbejdere i Allerød Kommune omfattes i forebyggelsesprojektet – blandt andet med tilbud om personlig rådgivning/coaching på nettet om sunde kost- og motionsvaner.
- Unge og Sorg deltager i et samarbejde om at udvikle OmSorg handleplaner til udviklingshæmmede.
- Yderligere dokumentation af betydningen for hjælp til børn, der mister en forælder og gennemgang af rutinerne

- Udgivelse af børnebogen Da Sara fik kræft, der er sendt til alle skoler og kræftafdelinger.
- EU besluttede at støtte skolefrugt med 90 millioner euro om året.
- Sundhedspolitisk samarbejde med Hjerteforeningen, Diabetesforeningen og Forbrugerrådet.
- Fuldkornskampagnen blev forberedt med en kulturanalyse, en officiel fuldkorns anbefaling, et logo og et bredt partnerskab.

Spis mere fuldkorn, frugt og grønt. Og rør dig mindst 30 minutter hver dag. Sådan lyder nogle af forebyggelsesrådene fra Kræftens Bekæmpelse.

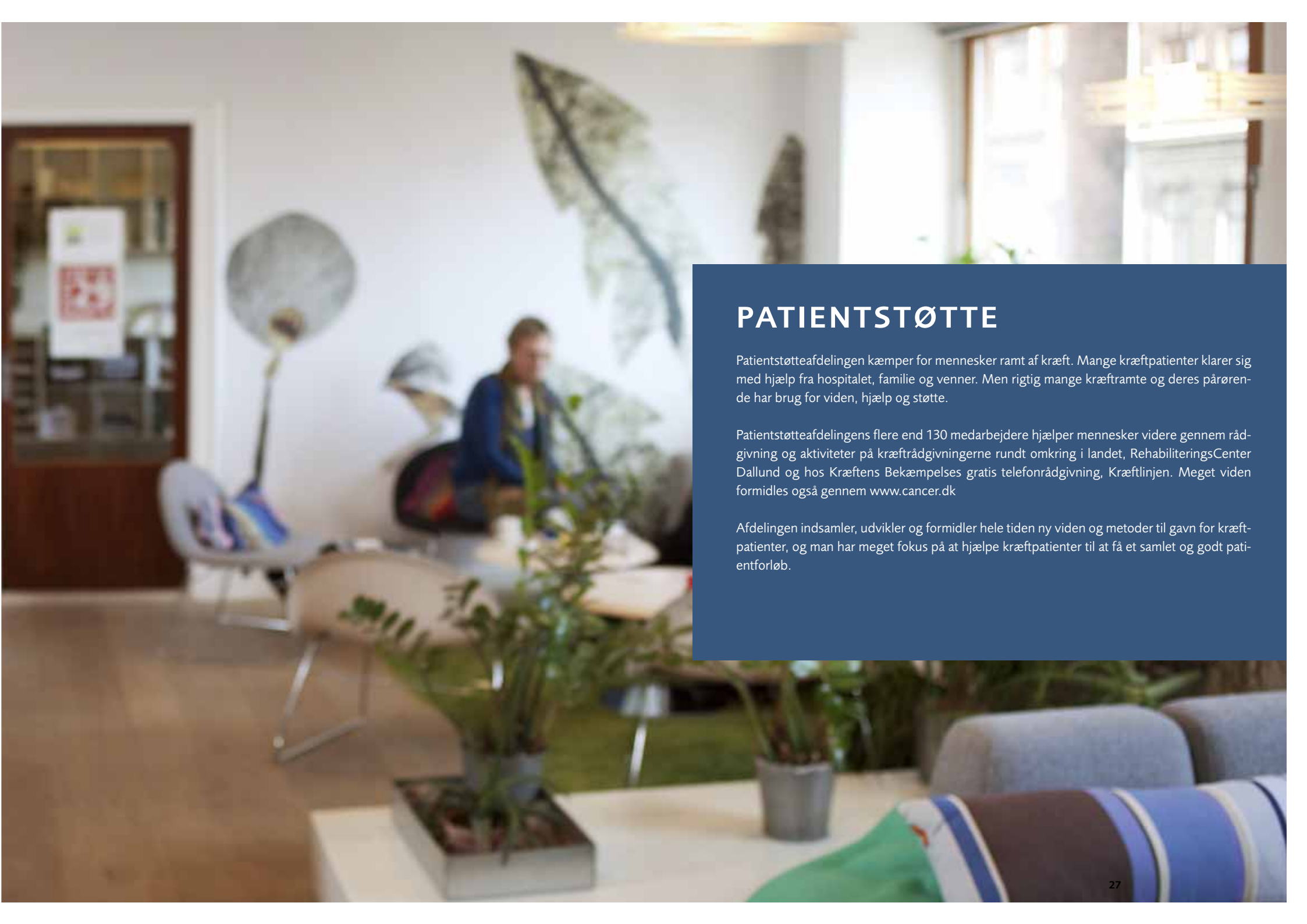

- på hospitalerne overfor børn med livstruende syge forældre.
- Større kendskab til, hvilke elementer af solkampagnen, der skaber adfærdsforandringer. Udbygning af undervisningsmaterialer, så flere trin i folkeskole og gymnasiet/hf tilgodeses.
- Opdatering af NORDCAN med tal fra 2005, 2006 og 2007.

- Udgivelse af sammenlignede overlevelsesanalyse for kræft i de nordiske lande.
- Etablering af et stærkt forebyggelsesnetværk med Kræftens Bekæmpelses regionale enheder og frivillige til støtte for den kommunale forebyggelse.
- Revision af Kræftens Bekæmpelses forebyggelsespolitik.

- Politikerne afsætter 200 millioner kroner ekstra om året til udvikling af cykelbyer.
- Kun seks procent af danskerne spiser nok fuldkorn. Derfor starter Vælg Fuldkorn Først-kampagnen.

PATIENTSTØTTE

Patientstøtteafdelingen kæmper for mennesker ramt af kræft. Mange kræftpatienter klarer sig med hjælp fra hospitalet, familie og venner. Men rigtig mange kræftramte og deres pårørende har brug for viden, hjælp og støtte.

Patientstøtteafdelingens flere end 130 medarbejdere hjælper mennesker videre gennem rådgivning og aktiviteter på kræftrådgivningerne rundt omkring i landet, RehabiliteringsCenter Dallund og hos Kræftens Bekæmpelses gratis telefonrådgivning, Kræftlinjen. Meget viden formidles også gennem www.cancer.dk

Afdelingen indsamler, udvikler og formidler hele tiden ny viden og metoder til gavn for kræftpatienter, og man har meget fokus på at hjælpe kræftpatienter til at få et samlet og godt patientforløb.

Kræftens Bekæmpelse rykker tættere på patienterne

Kræftens Bekæmpelse er i gang med at udbygge sin kræftrådgivning. Målet er at komme i kontakt med langt flere patienter og pårørende

K ræftens Bekæmpelse er blandt de, der ved mest om kræft.

–Den viden, skal vi sørge for, kommer patienterne til gode. Og det gør vi bedst ved at udbrede vores viden og sætte kræft på dagsordenen i regioner og kommuner, siger Anne Nissen, chef for patientstøtteafdelingen i Kræftens Bekæmpelse.

Kræftens Bekæmpelse vil samarbejde tættere med både sygehuse og kommuner. En af grundene er det nye Danmarkskort med fem regioner og 98 kommuner, men også, at en undersøgelse fra Kræftens Bekæmpelse har vist, at kræftramte ikke kender Kræftens Bekæmpelses tilbud godt nok.

–Vi ved, at rigtig mange kræftpatienter og pårørende efterlyser værktøjer til at kunne tackle sygdommen. Og det er utroligt vigtigt, at vi kommer ind tidligt i forløbet, så vi kan være med til at klæde kræftpatienten på, siger Anne Nissen.

Ifølge Anne Nissen er det også af stor betydning, at personalet på sygehusene tænker Kræftens Bekæmpelse ind, når de møder kræftpatienterne. Det samme ude i kommunerne, når der skal tales sygedagpenge eller kræftrehabilitering.

Kræftens Bekæmpelse arbejder derfor på en tostrengt strategi for rådgivningsarbejdet. Planen er at have store

Kræftens Bekæmpelse arbejder på en tostrengt strategi for rådgivningsarbejdet. Store rådgivningscentre tæt på de specialiserede kræfthospitaler samt gode tilbud ude i hver enkelt kommune.

kræftrådgivningscentre tæt på de ni specialiserede kræfthospitaler, hvor patienterne bliver behandlet og går til kontrol og samtidigt sikre, at der er gode tilbud ude i hver enkelt kommune til de færdigbehandlede kræftpatienter. Kommunerne har nemlig overtaget ansvaret for forebyggelse og kræftrehabilitering mv.

Rådgiverne er ansigtet udadtil

Kræftens Bekæmpelse fortsætter som hidtil med at give rådgivning til patienter og pårørende. Men måske kommer det til at ske fra et sundhedscenter, et lægehus eller et helt tredje sted i en kommune.

–Uanset hvad, vil der altid være plads til de frivillige. De laver et fantastisk flot stykke patientstøttearbejde. Kræftrådgivningerne er i dag det lokale mødested for frivillige og kræftpatienter, og deres arbejde må ikke ændre sig med en ny struktur. De skal sikres støtte fra de professionelle i Kræftens Bekæmpelse og have gode fysiske forhold. De frivillige og vores medarbejdere er foreningens ansigt udadtil, og de erfaringer, de gør sig, skal bringes videre og ud at gøre nytte, fastslår Anne Nissen.

Kræftens Bekæmpelse møder stor velvilje i kommunerne og på sygehusene for at få puslespillet til at gå op og bruge hinandens viden og erfaringer.

–Holdningen er, at vi hver især skal hjælpe hinanden, så kræftramte og deres pårørende kommer til at opleve, at de får den bedste viden, hjælp og støtte der, hvor de henvender sig, siger Anne Nissen.

Bedre forhold for kræftpatienter

Ni udviklings- og forskningsprojekter har tilsammen fået 15 millioner kroner af Kræftens Bekæmpelses Strategiske Udvalg til at udvikle bedre forhold for kræftpatienter. Projekterne har fokus på at inddrage kræftpatienter, deres pårørende og netværk samt kommunikation med sundhedspersonalet.

Kræftens Bekæmpelse følger de ni projekter tæt, så man hele tiden er fuldstændig opdateret med de nyeste resultater og sikrer, at den nye viden kommer kræftpatienterne til gavn.

Familie blev hjulpet hos kræftrådgivningen

Kræftens Bekæmpelses kræftrådgivninger tilbyder familierådgivning i landets fem regioner

Det var så vigtigt at tale med nogen, der kunne bringe én videre og kunne rumme den fortvivlelse, frygt og angst, familien var ramt af, siger den 46-årige Christina Pannewig fra Løvel ved Viborg, der i december 2008 mistede sin mand, Dirk.

Dirk Pannewig fik i 2008 konstateret nyrecellekræft og kom straks i behandling.

–Men sygdommen havde spredt sig voldsomt, inden han fik diagnosen, og man kunne ikke tilbyde helbredende behandling. Vi var i chok, og sygehuset henviste os til kræftrådgivningen i Viborg, der tilbød os familierådgivning, siger Christina Pannewig.

Familien tog straks mod tilbuddet, for hvordan skulle de tackle den nye situation, og hvad med børnene Ida og Lars, der i dag er henholdsvis 10 og 11 år.

Hjem i hjemmet

Det havde stor betydning for familien, at rådgiverne kom hjem til dem privat.

–Ikke mindst for børnenes skyld. De kunne være hjemme i deres vante omgivelser. De deltog i snakken, og de kunne for eksempel vise rådgiverne deres værelser, forklarer Christina Pannewig.

Noget, som også havde stor betydning, var, at rådgiverne en dag tog ud på børnenes skole – i begge børns klasser – og snakkede med eleverne om Ida og Lars's situation, og om hvad kræft er.

–Lars synes, det var pinligt, at de skulle komme ud på skolen, men var meget glad for det bagefter, fordi han efter den seance mødte sine klassekammerater på en anden måde, siger Christina Pannewig.

Børnene går nu hver især i en børnegruppe hos kræftrådgivningen i Viborg. Christina Pannewig deltager i et malerkursus, og hun venter på at komme i en gruppe for jævnaldrende efterladte.

–Familierådgivningen har hjulpet os videre. Men jeg oplever fortsat, at omgivelserne – familie og venner – er tilbageholdende overfor os. Det er ikke ond vilje, men mange ved ikke, hvad de skal gøre. Derfor har jeg et stort behov for at møde andre i samme situation som mig selv, siger Christina Pannewig.

Fokus på børn med kræftsyg forælder

Når far eller mor bliver syg, går det ud over hele familien.

Familien Pannewig takkede ja til tilbuddet om familierådgivning, da Dirk Pannewig fik konstateret nyrecellekræft. Han døde efter få måneders sygdom.

Børnene reagerer på vidt forskellige måder. Nogle børn lukker sig inde i sig selv. Andre gør alt for ikke at være til besvær, mens andre igen laver ballade for at få opmærksomhed. Uanset hvordan og hvorledes, så skaber alvorlig sygdom altid voldsomme forandringer i familien.

Kræftens Bekæmpelse har i en årrække haft fokus på børn med en kræftsyg forælder, og landets kræftrådgivninger har på forskellig vis haft særlige tilbud til børn og unge, når far eller mor får kræft.

Familierådgivning i hele landet

I 2008 etablerede patientstøtteafdelingen et standardiseret familietilbud.

–Familietilbuddet omfatter både familiesamtaler i hjemmet og eventuelt på kræftrådgivningen, hvor der findes et mødested for børn og unge, hvor man kan møde andre, der er i samme situation som dem selv, siger lederen af kræftrådgivningen i Viborg, psykolog Inge Kirkeby.

Ifølge Inge Kirkeby handler familietilbuddet først og fremmest om at støtte forældrene, så de bedre kan tage vare på børnenes trivsel.

Rådgivning i hjemmet

Rådgiverne kommer hjem til familien.

–Det nyder børnene, for så kan de komme og gå, som de vil. Og de kan høre, hvad de voksne taler om, siger Inge Kirkeby.

Familierådgivningen består typisk af fire til seks samtaler i eget hjem med to rådgivere fra Kræftens Bekæmpelse.

Mange mennesker ønsker at hjælpe kræftpatienter og deres pårørende, og der er mange behov at dække. Derfor arbejder Kræftens Bekæmpelse på at tiltrække og kvalificere endnu flere frivillige til patientstøttee arbejdet.

Resultater i 2008

- Opfølgning på Kræftpatientens Verden. Se side 28.
- I 2008 har afdelingen arbejdet på at få etableret et nationalt palliativt råd med henblik på at opruste området. Tryk Fonden, Foreningen for Palliativ Indsats, Dansk Selskab for Palliativ Medicin, Ledere for Hospice og Palliativ Indsats, Hospice Forum Danmark og Kræftens Bekæmpelse indgik samarbejde og etablerede et nationalt Palliativt Videncenter.
- Kræftlinjen har hele året haft stor fokus på 'Akut kræft' og har såvel gennem den direkte kontakt med brugere via telefon som spørgeskemaer sikret relevant viden til at gå videre med optimering af forholdene for patienterne. Patientstøtteeafdelingen har fokus på hele patientinvolveringen i pakkeforløbene for at søge at sikre bedst mulig patientinddragelse, patientkommunikation, information og inddragelse af pårørende.
- Patientstøtteeafdelingen er fortsat aktiv i den europæiske paraplyorganisation for kræftforeninger, Association of European Cancer Leagues (ECL). I 2007-2009 er afdelingschef Anne Nissen formand for ECLs arbejdsgruppe om patientstøtte. Der arbejdes med erfaringsudveksling og påvirkning af EU-lovgivning.
- Drivkræften. De unge fik deres egen patientforening. Gennem året er foreningen blevet etableret, de har fået hjemmeside, og der er skabt et godt samarbejde mellem Drivkræften og Proof of Life gruppen.
- I november blev filmen 'Jeg vil leve' offentlig lanceret. Filmen er otte danskeres fortælling om at vinde over kræften. De fortæller, hvordan de vandt over sygdommen og fik livskvaliteten igen. De kommende tre år vil alle nydiagnosticerede kræftpatienter få tilbudt filmen gratis. Dette sker i et tæt samarbejde med sygehusene om at få udleveret filmen.
- Partnerskaber med kommunerne vokser. I 2008 er kurset 'I gang igen' oprettet gennem et samarbejde med Silkeborg Kommune. Kurset har til formål at mindske bivirkninger og senfølger for kræftframte. Målet er at give viden, redskaber og bedre handlemuligheder gennem aktiv deltagelse sammen med ligestillede, herunder gennem fysisk aktivitet.

Fokusområder i 2009

De fem overordnede mål for patientstøttee arbejdet er:

Ud i kommunerne

- Kommunerne har i dag ansvaret for genoptræningen, når patienterne er udskrevet. Derfor går foreningen i dialog med en række af de kommuner, hvor der endnu ikke er etableret tilbud til kræftpatienter – for sammen med kommunens medarbejdere at udvikle tilbud, der matcher borgernes behov. Dette arbejde vil strække sig over en årrække.

Tæt på sygehusene

- Erfaringer viser, at med rådgivningscentre, der ligger tæt på de kræftbehandlende sygehuse, vil patienterne have en nemmere tilgang tidligere i deres forløb end hidtil. Det giver mulighed for at støtte patienter og deres pårørende så tidligt som muligt. Samtidig tiltrækker rådgivningerne nye målgrupper, f.eks. socialt svagere stillede, som traditionelt ikke har benyttet sig af rådgivningernes tilbud.

Åbne rådgivninger

- Det er målet, at Kræftens Bekæmpelses kræftrådgivninger skal være åbne og indbydende og med mulighed for kræftpatienter og pårørende at kunne komme direkte ind fra gaden uden tidsbestilling. På den måde bliver kræftrådgivningerne mødesteder, hvor man kan tale med personalet, møde ligestillede eller få information. Til specifikke rådgivningssamtaler og andre aktiviteter vil der være stadig være tidsbestilling/tilmelding.

Flere frivillige

- Mange mennesker ønsker at hjælpe kræftpatienter og deres pårørende, og der er mange behov at dække. Derfor er der brug for alle hænder. Patientstøtteafdelingen vil sætte fokus på, hvordan man kan få alle kræfter i spil for at støtte så mange kræftramte som muligt. I 2009 vil fokus primært blive på at tiltrække og kvalificere endnu flere frivillige til patientstøttee arbejdet – til at hjælpe i hjemmene, være ansvarlig for gruppeaktiviteter, gå til hånde i rådgivningerne og på anden vis bruge netop deres engagement og faglighed til at hjælpe kræftpatienter og pårørende.

Sammenhængende regionstækning

- Kræftens Bekæmpelses patientstøttee arbejde er opdelt i fem regioner ligesom det nye Danmarkskort. Kræftens Bekæmpelse har ni større kræftrådgivningscentre, fem mindre kræftrådgivninger og en række lokale aktivitetssteder. Målet er, at kræftrådgivningerne i hver af de fem regioner samarbejder om at løse opgaverne.

RehabiliteringsCenter Dallund

- Et ophold på Dallund er ofte det, der skal til for at hjælpe færdigbehandlede kræftpatienter tilbage til livet. Kræftens Bekæmpelse kæmper for at sikre finansieringen af Dallund, så der fortsat kan komme patienter på ugeophold. Samtidig har foreningen indgået en aftale med Syddansk Universitet om at oprette et nationalt forskningscenter for kræftherehabilitering, som Dallund kan blive en del af.

A woman with dark hair tied back, wearing a white lab coat, is seen from the back and side, looking out of a hospital room. The room contains medical equipment like a bed and a stand. A teal text box is overlaid on the left side of the image.

KVALITETSENHEDEN

Kræftpatienter har krav på kvalitet. Det er baggrunden for, at Kræftens Bekæmpelse i 2008 etablerede en dokumentations- og kvalitetsenhed – en ny afdeling, der skal forbedre kræftsyges møde med sundhedsvæsenet.

Høj kvalitet og patientsikkerhed i kræftforløbet er omdrejningspunkt i enheden, der finansieres af Kræftens Bekæmpelse.

Enheden indsamler blandt andet viden fra ind- og udland om forskningsresultater og gode praktiske modeller for at bidrage til, at kendt viden omsættes til konkret handling og finder hurtig vej til det danske sundhedsvæsen.

Mette Bisgaard
Kvalitetskonsulent

VIDENCENTER FORBEDRER MØDET MED SUNDHEDSVÆSENET

KVALITETSENHEDEN

Høj kvalitet og patientsikkerhed i kræftforløbet er omdrejningspunktet i Kræftens Bekæmpelses dokumentations- og kvalitetsenhed

Kvalitetsenheden – Kræftens Bekæmpelses nye videncenter – har til huse i foreningens hovedsæde i København. Enhedens mission og fokus er at sikre, at kræftpatientens rejse i sundhedsvæsenet er baseret på individuelle behov, er af højeste faglige kvalitet og uden forsinkelse.

–Forudsætningen for at tale om god kvalitet af kræftbehandlingen er, at sikkerheden for patienterne er i orden. Den faglige behandling skal være i top, og ventetiderne

skal være minimale. Det er vigtigt, at der er sammenhæng i kræftpatientens behandlingsforløb, der oftest starter hos egen læge og slutter, når behandlingen er afsluttet, og patienter enten fortsætter livet som kræftoverlever eller dør af sin sygdom. Patienterne skal kunne føle sig trygge, siger kvalitetschef Janne Lehmann Knudsen.

Et forløb indebærer som oftest flere skift mellem behandlingssteder. Patienten møder mange forskellige sundhedsprofessionelle og flere behandlinger, hvoraf nogle er forbundet med risiko for, at han/hun kommer til skade.

–Patienten er den eneste, som oplever forløbet i en sammenhæng. Derfor er det afgørende, at hans/hendes erfaringer og eventuelle løsningsforslag inddrages, forklarer kvalitetschefen.

Al viden skal formidles

I enheden indsamles viden fra ind- og udland om forskningsresultater og gode praktiske modeller for at bidrage til, at kendt viden omsættes til konkret handling og finder hurtig vej til det danske sundhedsvæsen.

–Vi vil formidle den viden, vi får, så vi kan inspirere de faglige miljøer samt kommuner og regioner til, hvordan de kan forbedre forholdene for danske kræftpatienter. Vores opgave er også at presse på og komme med konkrete løsningsforslag til regeringen og Folketinget, så den danske kræftbehandling hele tiden bliver forbedret og mere effektiv, siger Janne Lehmann Knudsen.

Navigationssystem

Afdelingen har blandt andet fokus på at udvikle et lettilgængeligt 'navigationssystem', så patienter for eksempel

–Det er vigtigt, at der er sammenhæng i kræftpatienters behandlingsforløb, siger Janne Lehmann Knudsen, der er kvalitetschef i Kræftens Bekæmpelse.

Patienter kan rapportere utilsigtede hændelser

kan finde frem til behandlingssteder i landet, der behandler netop deres kræftsygdom. Systemet skal også kunne vurdere, om man f.eks. bør nytænke de kontrolforløb, patienten deltager i, så det i langt højere grad tilgodeser patientens behov.

Afdelingen er endvidere i gang med at udvikle og iværksætte en landsdækkende barometerundersøgelse, der kan belyse kræftpatienters oplevelser og vurdering af kritiske områder i det samlede udrednings- og behandlingsforløb.

Kræftpatienter, der har oplevet fejl eller uheldige hændelser i deres behandling, har mulighed for at fortælle om det på Kræftens Bekæmpelses hjemmeside www.cancer.dk. Formålet er at samle viden om, hvordan patienter og pårørende oplever fejlene og på den måde hjælpe til med at forbedre patientsikkerheden

Mange kræftpatienter oplever langvarige og komplicerede behandlingsforløb, hvor flere forskellige afdelinger eller sygehuse er involveret. Det giver risiko for, at der undervejs sker fejl eller utilsigtede hændelser. Det vil sige uheldige ting, som man måske ikke forudså eller fejl, der var lige ved at ske.

Der er stor forskel på, hvordan patienter og sundhedspersonale oplever fejl og uheldige hændelser i behandlingsforløbet. I dag er det kun den rapportering af hændelser som ved lov er pålagt sundhedspersonalet, der bidrager til læring

med henblik på forebyggelse af fremtidige hændelser. Kræftens Bekæmpelse vil i samarbejde med en række kræftafdelinger gerne høre patienternes og de pårørendes oplevelser.

De utilsigtede hændelser kan indberettes via www.cancer.dk/patientrapportering

Patienter ønsker at beskytte andre mod fejl

–De patienter, der klager over behandlingen, gør det ofte, fordi de vil sikre, at der ikke sker det samme for andre. De ønsker ikke at hænge sundhedspersonalet ud, men vil gerne hjælpe kommende patienter, og de mangler et sted at komme ud med deres viden, siger kvalitetschef Janne Lehmann Knudsen. Rapporterne vil blive bearbejdet og videreformidlet til de relevante afdelinger og myndigheder. På den måde vil der forhåbentligt blive kastet lys på nogle af de problemer, kræftpatienter oplever.

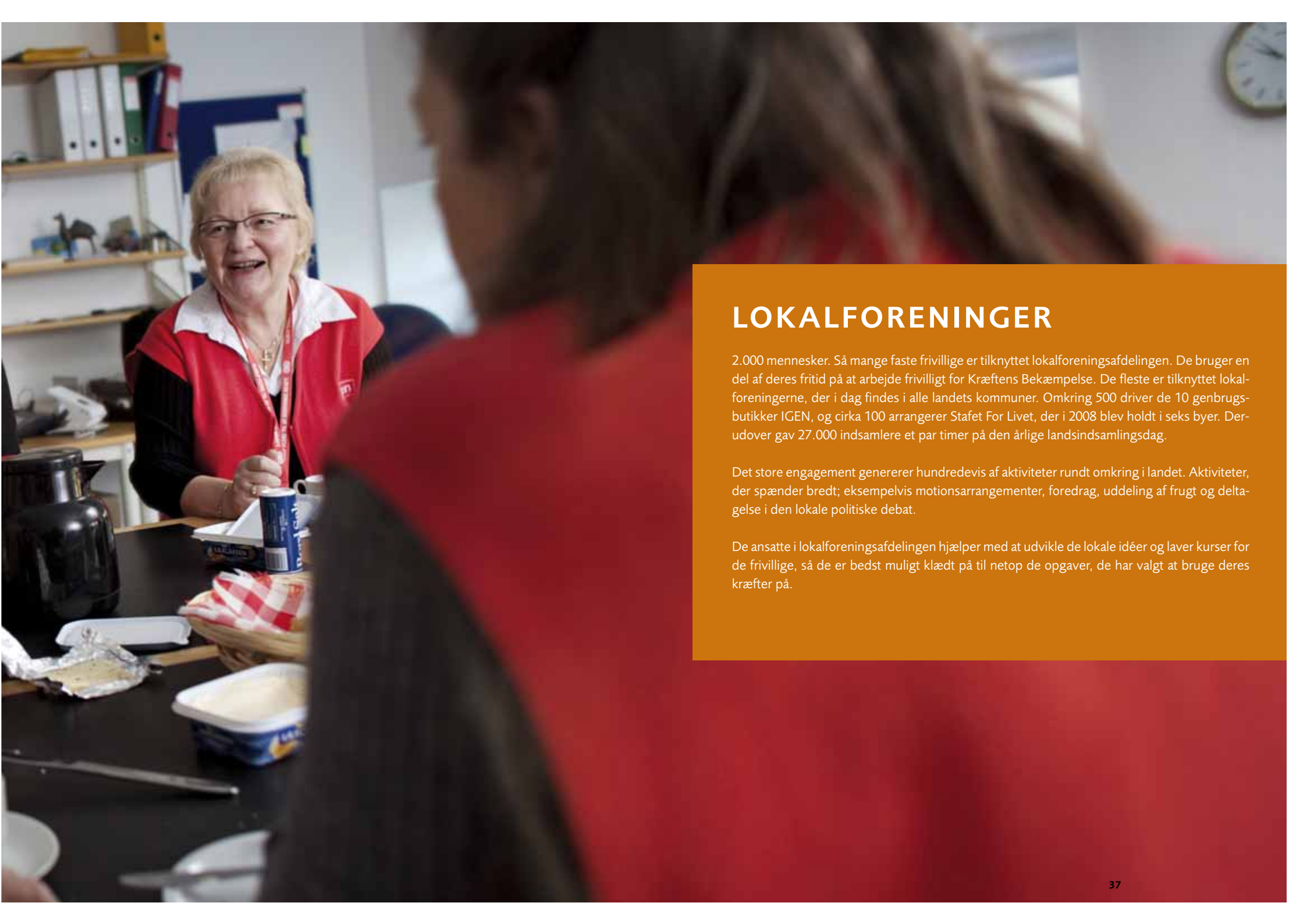
I løbet af 2009 udgives en rapport om resultaterne af den første periode, men rapporteringsmuligheden vil være åben indtil der foreligger et nationalt system, der kan tage imod rapporter fra patienter.

Fokusområder i 2009

- Patientsikkerhed i kræftbehandling.
- Kontrol efter kræftbehandling ud fra et patientperspektiv.
- Monitorering af kræft som akut sygdom.
- Har patienter oplevet kontinuitet i kræftforløbet?
- Barometerundersøgelse af kræftpatienters tilfredshed med behandlingsforløbet.
- Udvikling af patientens GPS om behandlingssteder på Kræftens Bekæmpelses hjemmeside.
- Etablering af forskningspulje vedrørende tidlig diagnostik.

LOKALFORENINGER

2.000 mennesker. Så mange faste frivillige er tilknyttet lokalforeningsafdelingen. De bruger en del af deres fritid på at arbejde frivilligt for Kræftens Bekæmpelse. De fleste er tilknyttet lokalforeningerne, der i dag findes i alle landets kommuner. Omkring 500 driver de 10 genbrugsbutikker IGEN, og cirka 100 arrangerer Stafet For Livet, der i 2008 blev holdt i seks byer. Derudover gav 27.000 indsamlere et par timer på den årlige landsindsamlingsdag.

Det store engagement genererer hundredevis af aktiviteter rundt omkring i landet. Aktiviteter, der spænder bredt; eksempelvis motionsarrangementer, foredrag, uddeling af frugt og deltagelse i den lokale politiske debat.

De ansatte i lokalforeningsafdelingen hjælper med at udvikle de lokale idéer og laver kurser for de frivillige, så de er bedst muligt klædt på til netop de opgaver, de har valgt at bruge deres kræfter på.

DE FRIVILLIGES EGEN RÅDGIVNING

I Svendborg har lokalforeningen oprettet en kræftrådgivning på frivillig basis. Ud over, at der er åbent to gange om ugen for borgere, der har spørgsmål eller behov for støtte, fungerer huset som udgangspunkt for en række lokale tilbud til kræftramte og deres pårørende

 mkring 30 frivillige er rygraden i Svendborg lokalforenings arbejde. Nogle af dem fungerer som frivillige rådgivere. En del har en sundhedsfaglig uddannelse eller er på andre måder vant til at snakke med folk. Derudover har de været på kvalificeringskurser, og har de selv haft kræft, skal de helst have været sygdomsfrie i to år, før de kan fungere som rådgivere.

Kendskab giver fællesskab

–Det er jo på almindeligt menneskeligt plan, vi snakker med folk. Jeg tror, patienterne oplever, at når de snakker med nogen, der selv har haft kræft, så har man et fællesskab. Vi kender turen. Og vi kender til den forskel, det har gjort i livet – også på godt, siger Carol Tornow, der er for-

Lokalforeningen i Svendborg har oprettet en kræftrådgivning på frivillig basis. En af dem, der står bag, er Carol Tornow. Hun og de andre frivillige prøver på alle måder at hæve kræftpatienters livskvalitet.

IGEN – meget mere end genbrug

mand for lokalforeningen i Svendborg og selv er frivillig rådgiver.

Frivilligrådgivningen arbejder tæt sammen med kræftrådgivningen i Odense. Er det meget tunge problemer, patienten eller den pårørende tumler med, henviser de frivillige rådgivere videre. Der er også altid mulighed for at ringe til en professionel rådgiver, hvis den frivillige kommer i tvivl om noget.

Socialt netværk og igangsættere

Ud over en snak med en rådgiver er der en bred vifte af tilbud til kræftpatienter og pårørende i Svendborg. For eksempel grupper for patienter med prostata- og brystkræft og for unge kræftpatienter og efterladte. Der tilbydes svømning i varmtvandsbassin til mennesker, der på en eller anden måde har fået en ændret krop på grund af kræften. I et lille privat bassin med private omklædningsrum kan man øve sig i at træde ud i verden med sin ændrede krop. Derudover holdes der foredrag, gåture og forskellige andre arrangementer.

–Vi prøver at hæve kræftpatienters livskvalitet generelt. Blandt andet ved at give dem et socialt netværk af andre kræftramte og samtidig foretage sig noget fysisk, så de kan finde ud af, hvad de kan overkomme, siger Carol Tornow.

Den 10. IGEN butik åbnede i 2008 i Ålborg. For de omkring 40 frivillige, der arbejder i butikken, handler det om meget mere end at sælge genbrugsvarer. Mange har selv haft kræft eller anden sygdom tæt inde på livet, så arbejdet handler også om at være sammen, snakke og hjælpe hinanden videre

Her er dejligt. Vi har det godt herinde.

Sådan fortæller Lotte Klemmensen, der har taget en ekstravagt en fredag i februar. Normalt er hun i IGEN butikken om mandagen, men hun har intet imod at give en ekstra hånd, når nogen er syge. En livlig snakken i baggrunden vidner om, at der er liv i butikken allerede fra morgenstunden.

Lotte Klemmensen har været med, fra butikken åbnede.

–Jeg fik et skub fra en bekendt. Jeg var gået helt i sort efter, at jeg mistede min søn, og posthuset, hvor jeg arbejdede, lukkede. Jeg er meget glad for, at jeg begyndte at arbejde her. Det har hjulpet mig til at hive mig selv op igen, fortæller hun.

Praktiske opgaver og snak

Arbejdet i IGEN butikken består i at sortere varer og gøre dem klar til salg, vurdere og prissætte varer og servicere kunderne. Og så er der den meget væsentlige del, der handler om at snakke med hinanden og kunderne.

–Vi får mange gode snakke. Nogle kunder kommer næsten hver dag. Det er et hyggeligt sted, fortæller Lotte Klemmensen.

Behov for kolleger og ligesindede

Det er typisk de lidt ældre, der arbejder i IGEN butikker. Mange er efterlønnere eller pensionister – flest kvinder, men også en del mænd.

–Mange melder sig, fordi de har kræft inde på livet, og så vil de gerne gøre noget for Kræftens Bekæmpelse. Nogle har behov for at være sammen med andre ligesindede, og de har brug for kolleger, for mange er blevet enlige, fortæller Ronald Breindahl der er leder af IGEN butikkerne i Midt- og Nordjylland.

–Vi snakker om alting, og dem, jeg står mest i butikken med, er jeg også lidt sammen med privat. Det handler bestemt ikke kun om at ses, når man er i butikken, siger Lotte Klemmensen.

Den 10. IGEN butik åbnede i 2008 i Ålborg. 40 frivillige arbejder i butikken. Og det handler ikke kun om at sælge genbrugsvarer. Det handler også om at være sammen, snakke og hjælpe hinanden.

2.000 mennesker. Så mange frivillige er tilknyttet lokalforeningsafdelingen. Derudover gav 27.000 danskere et par timer af deres tid under årets landsindsamling i 2008.

Resultater i 2008

- Der blev holdt seks Stafet For Livet - en mere end i 2007. I alt deltog over 100 hold.
- Årets landsindsamling gav rekord. 27.000 gik på gaden med indsamlingsbøsser, og det samlede resultat blev på 31 millioner kroner.
- Lyserød Lørdag blev holdt for første gang. Den 18. oktober var der lokale lyserøde aktiviteter i 14 kommuner. Formålet var at samle penge ind til brystkræft.
- Frivillige fra Skru ned for solen kampagnen besøgte omkring 250 børnehaver og gav gode råd til solbeskyttelse, der blev uddelt solhatte og armbånd, der skifter farve, når de udsættes for UV-stråling.
- I Holstebro benyttede 128 mennesker sig af muligheden for at komme forbi sundhedscentret 19. maj, hvor to hudlæger undersøgte dem for bekymrende pletter på huden.
- Kvalificeringsenheden for frivillige blev etableret. Antallet af frivillige skal fordobles inden 2015. De seks ansatte skal uddanne og støtte de frivillige endnu bedre end i dag. Enheden skal også arbejde med at definere nye opgaver og dermed rekruttere nye frivillige. Det viser sig nemlig, at folk meget gerne giver sig i kast med frivilligt arbejde, især når det drejer sig om konkrete og veldefinerede opgaver.

Fokusområder i 2009

- Antallet af aktive frivillige skal øges med 10 procent.
- Landsindsamlingen skal ved husstandsindsamlingen nå mindst samme niveau som i 2008 – 31 millioner kroner på dagen samt øges ved et forstærket engagement blandt virksomheder.
- Lyserød lørdag en stor aktivitet i mange kommuner.
- Frivillige gives mange muligheder for at uddanne sig.
- En ny IGEN-butik – gerne i Odense.

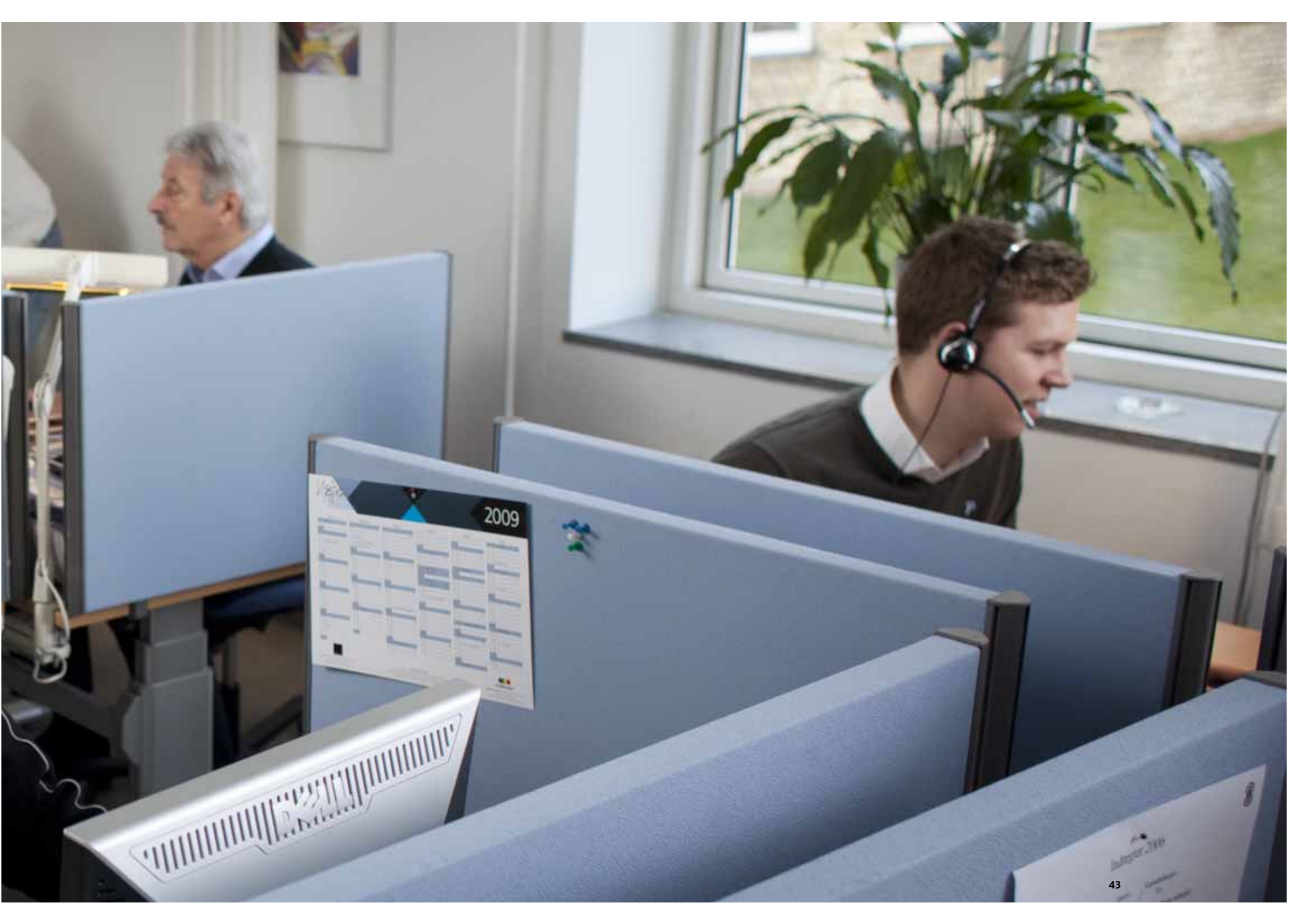
MARKETING

En af de største myter om Kræftens Bekæmpelse er, at foreningen er på Finansloven og dermed får sine penge fra staten. Det får mange mennesker til at tro, at de allerede har bidraget over skatten. Men i modsætning til f.eks. de fleste nødhjælpsorganisationer får Kræftens Bekæmpelse kun meget beskedne tilskud fra det offentlige. I 2008 kun syv procent af foreningens indtægter. Det svarer stor set til det beløb, foreningen betalte tilbage til staten i form af moms.

Marketing- og indsamlingsafdelingens opgave er at skaffe hovedparten af pengene til foreningens mange aktiviteter. Medlemmer, lotterier, erhvervspartneres samt markedsføring af arv udgør de store grundsten i arbejdet.

Med det kræftpolitiske landskab i hastig udvikling har Kræftens Bekæmpelses nye vision og strategi lagt op til et stærkt forøget aktivitetsniveau, som igen kræver flere penge.

Derfor er der endnu mere behov for en stærk marketingafdeling, som kan sikre stabile indtægter til kampen mod kræft.

Vi vil vinde

I efteråret 2008 tog Kræftens Bekæmpelse hul på noget så usædvanligt som en langsigtet strategisk informationskampagne om foreningens selv. Målet er at gøre Kræftens Bekæmpelses arbejde og mål mere klart for danskerne

MARKETING

Annoncer og kampagner fra Kræftens Bekæmpelse har normalt indeholdt budskaber som f.eks. mod rygning, for mere motion, frugt og grønt i kosten og så videre. Men i en kampagne har avis- og ugebladslæserne for første gang kunnet møde store annoncer, hvor flere medarbejdere fra Kræftens Bekæmpelse er afbilledet under overskriften 'Vi vil vinde'.

Budskaberne i annoncens tekst har centreret sig om tre emner:

- Kræftens Bekæmpelse har bidraget meget aktivt til, at kræft nu betragtes som en akut sygdom.
- Kræftens Bekæmpelses forskere spiller en aktiv rolle i det lange seje træk, som har gjort, at vi har et begrundet håb om, at folk om 15 år vil leve med og ikke dø af kræft.
- Kræftens Bekæmpelse er en ambitiøs forening: Vi vil vinde over kræften.

–Selvom Kræftens Bekæmpelse har et meget positivt image i befolkningen, kender folk kun i begrænset omfang for-

'Vi vil vinde' er en informationskampagne om foreningen selv. Kampagnen fortsætter i de kommende år, fordi befolkningen skal vide, hvor de har Kræftens Bekæmpelse.

Brystgalla på TV3 gav rekordindsamling til Støt Brysterne

eningens mål, ønsker til og indflydelse på sundhedsvæsenet. Tilsvarende har folk kun et begrænset kendskab til de resultater, Kræftens Bekæmpelse har opnået. Derudover tror overraskende mange stadig, at vi primært er offentligt finansieret. Denne løse viden gør det til en stor udfordring at skaffe penge til foreningen, forklarer marketingchef Poul Møller om baggrunden for kampagnen.

Godt modtaget i befolkningen

'Vi vil vinde' skal fortsætte i de kommende år, og den skal omhandle såvel foreningens langsigtede mål som mere aktuelle emner, så befolkningen ved, hvor de har Kræftens Bekæmpelse, og de får lyst til at være med i kampen. Allerede nu viser effektmålingen af kampagnen, at den er blevet rigtig godt modtaget i befolkningen. Allerede efter første runde avisannoncer kunne 15 procent af befolkningen uhjulpet huske, at de havde lagt mærke til kampagnen.

–15 procent lyder måske ikke som et højt tal, men for en gammel kampagnemand som mig er det flot, når det ses i forhold til indrykningsomfanget i november. Det viser, at annoncerne har haft den ønskede effekt, siger Poul Møller.

Analysen viser også, at kampagnens budskaber er blevet godt modtaget. Hele 85 procent synes godt eller meget godt om kampagnen, og 22 procent af de adspurgte siger, at de fremover vil støtte Kræftens Bekæmpelse, selvom de ikke gjorde det i forvejen.

Blandt de unge under 30 år er den gået endnu bedre. Den yngre gruppe har lagt mere mærke til kampagnen. De synes bedre om den, og flere end dobbelt så mange som i den ældre gruppe har fået lyst til at støtte foreningen.

For første gang nogensinde herhjemme blev der samlet ind til brystkræftsagen på TV. Indsamlingsshowet på TV3 var en stor succes. Mange kendte mennesker stillede op for sagen, og showet blev kædet sammen af de to sportsværter på TV3, Peter Palshøj og Camilla Martin.

1. november 2008 blev der for første gang herhjemme samlet ind til brystkræftsagen på TV. Indsamlingsshowet på TV3 var en stor succes både indholdsmæssigt og økonomisk og bidrog væsentligt til, at brystkræftmåneden 2008 slog alle rekorder. Det samlede resultat blev på 18 millioner kroner

Hej. Jeg hedder Sara. I 2001 fik jeg konstateret brystkræft. Jeg var heldig. Jeg opdagede det i tide. Derfor kan jeg stå her i aften. Men der er stadig flere end 1.300 kvinder, der dør af brystkræft hvert år alene i Danmark. Det er 1.300 for mange.

Sådan indledte den 34-årige radiovært, Sara Bro, det store brystgallashow på TV3. Og så gik det ellers derudaf i mere end to timer, hvor en stribe kendte gæster som komikeren Jan Gintberg, skuespilleren Nikolaj Coster Waldau, sportsdirektør Brian Holm og fodboldbossen Flemming Østergaard appellerede til seerne om at støtte sagen. Underholdningen blev leveret af bl.a. Anne Linnet, Johnny Deluxe, de irske stjerner The Script og Peter AG Nielsen, og det hele blev kædet sammen af TV3s to sportsværter Peter Palshøj og Camilla Martin.

Seerne var flittige både på sms-bidrag og med at deltage i lodtrækningen om flotte præmier med en bil fra Skoda i spidsen, så det samlede resultat fra TV-showet blev 4,5 millioner kroner.

–Vi er meget begejstrede for både showet og indsamlingen. Det lykkedes TV3 og Koncern Film, som stod for showet, at ramme balancen, hvor vi både behandlede emnet brystkræft på en seriøs, reel og ordentlig måde og samtidig fik lavet et festligt show. Og vi i Kræftens Bekæmpelse fik kontakt til en målgruppe, som vi ofte har svært ved at nå, siger Poul Møller.

MARKETING

Gallashowet på TV3 havde omkring 200.000 seere. Det er mere end en fordobling af det normale seertal på en almindelig lørdag aften.

Det er ret kostbart at producere et stort TV-show. Men produktionsomkostningerne var i det store og hele dækket på forhånd af showets hovedsponsorer, Kohberg, Skoda, Konica Minolta og Aqua d'or.

Omfattende aktivitet

Den årlige brystkræftindsamling i oktober måned har efterhånden udviklet sig til at være en meget omfattende aktivitet. Det begyndte oprindeligt med salg af armbånd, så kom folkeindsamlingen 'Støt Brysterne' på internettet til, og siden er der også kommet et omfattende produktsalg, hvor virksomheder sælger gummistøvler, T-shirts, sengetøj og mange andre varer.

–Vores brystkræftmåned bygger på et solidt fundament, som vi gerne ser vokser sig endnu større, siger Poul Møller.

Forhandlingerne med TV3 om et ny brystgallashow er allerede i gang, og Poul Møller forventer, at resultatet i 2009 bliver endnu bedre end det første show.

–Første gang havde vi jo kun en idé at præsentere for vores samarbejdspartnere. Nu har vi både et flot show og flotte resultater at vise frem, siger Poul Møller.

På www.stoetbrysterne.dk samlede private og virksomheder næsten 1,5 millioner kroner ind. Førstepladsen blandt de private indsamlinger gik til forfatteren og journalisten Lone Kühlmann. Hun samlede 127.000 kroner ind.

Lyserød Lørdag

Som noget nyt blev der i 2008 introduceret en ny form for samarbejde med lokalforeningerne – nemlig Lyserød Lørdag, som går ud på, at lokalforeningerne i samarbejde med de lokale erhvervsdrivende gennemfører forskellige aktiviteter til fordel for Støt Brysterne i løbet af oktober måned. Aktiviteten forventes udbygget i 2009.

Det samlede resultat af oktober måneds Støt Brysterne kampagne blev altså næsten 18 millioner kroner til forskning, forebyggelse og patientstøtte indenfor brystkræft.

Der gøres en stor indsats for at hverve medlemmer til Kræftens Bekæmpelse. Ved udgangen af 2008 var 430.484 privatpersoner og familier medlem af foreningen mod 396.045 året før.

Resultater i 2008

- Ved udgangen af 2008 var 430.484 privatpersoner og familier medlem af Kræftens Bekæmpelse mod 396.045 året før. Stigningen i medlemstallet er primært genereret ved telemarketing, men en række mindre hverveaktiviteter har også medvirket til stigningen.
- Kontingenter og bidrag fra medlemmerne bidrog med 82,6 mio. kr. til kræftsagen mod 75,7 millioner kroner i 2007. Indtægtsstigningen er resultatet af flere års stigende medlemstal og øgede bidrag fra de eksisterende medlemmer.

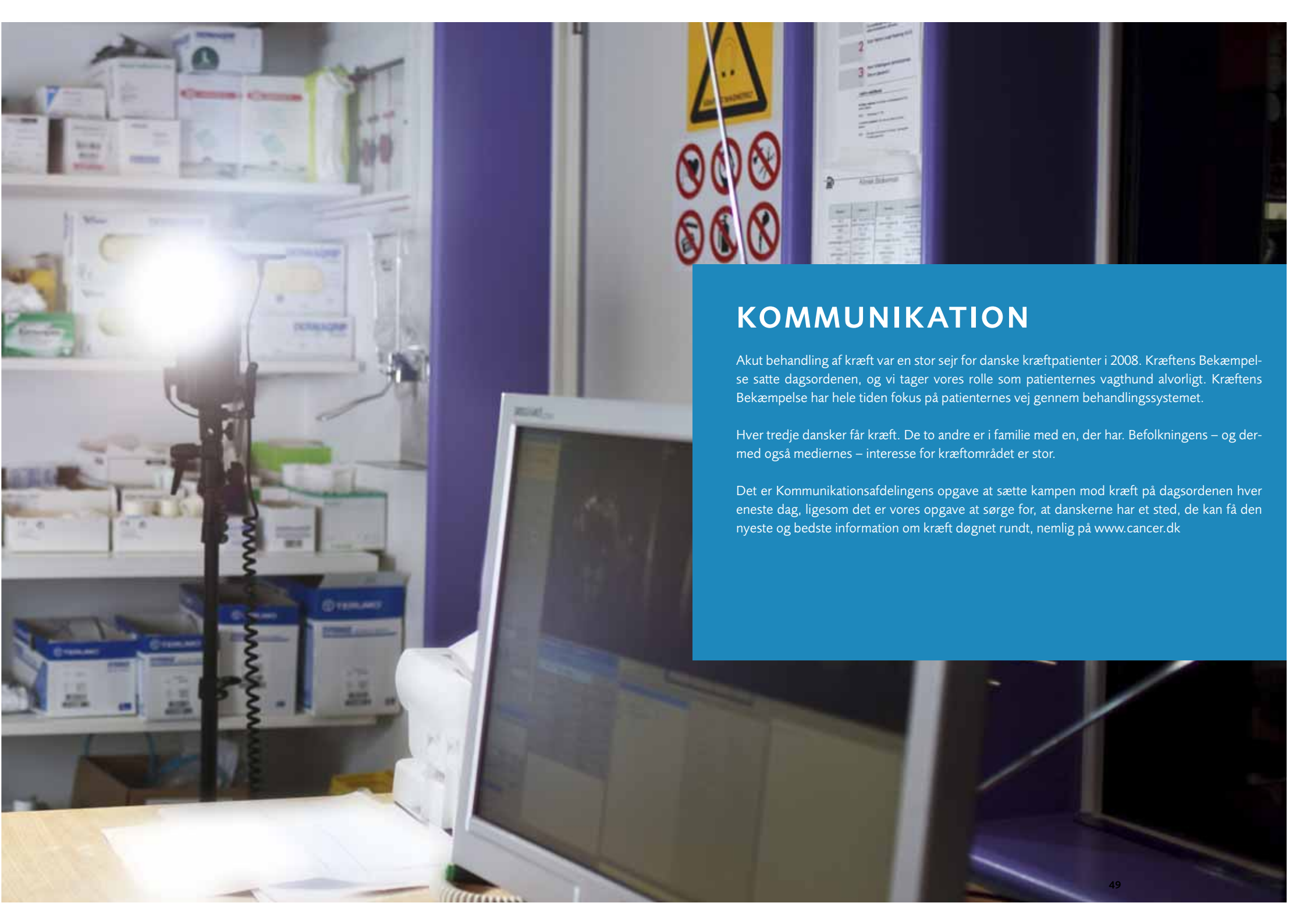
Fokusområder i 2009

- Kræftens Bekæmpelse har et mål om at nå 500.000 medlemmer i 2015, og med et medlemstal på 430.000 ved starten af 2009 er foreningen godt på vej. I takt med det stigende medlemstal bliver der behov for at have fokus på, hvordan man kan skabe de rigtige rammer for, at der bliver tale om en kontinuerlig tilknytning til Kræftens Bekæmpelse. Dette kan ske både gennem kommunikation med medlemmerne og ved at udvikle nye støttekoncepter, som er målrettet de forskellige medlemsmålgrupper.
- Der er ikke udsigt til lige så store arveindtægter i 2009, fordi vi må forvente, at finanskrisen kan få betydning for provenuet. Heldigvis er der indkommet flere sager i 2008 end i 2007 (298 i modsætning til 258), hvilket trækker i positiv retning.

- 2008-overskuddet fra lotterierne blev 44,8 millioner kroner mod 37,7 millioner kroner i 2007. Dermed blev det pludselige, store fald i overskuddet, som vi oplevede i 2007, vendt.
- Arveindtægterne på 169,5 millioner kroner (134,9 millioner kroner i 2007) er ny rekord og er nået uagtet, at især aktiekurser, men også boligpriser i sidste halvdel af året begyndte deres rutsjetur nedad. Årsagen til det rekordstore beløb er især, at der har været en række meget store enkeltsager – bl.a. et enkelt bo med et arveprovenu på næsten 20 millioner kroner. Herudover er antallet af afsluttede sager steget fra 246 i 2007 til 257 i 2008.
- Indtægter fra erhvervslivet (partnerskaber, forskningsgaver og store samarbejdsaftaler) beløb sig til 15,2 millioner kroner mod 13,6 millioner kroner året før. I efteråret 2008 blev telemarketing erhverv udbygget med en ny afdeling, hvis primære opgave er at kontakte virksomheder med 0-4 ansatte.
- To af foreningens betydelige og langvarige partnerskaber fortsatte i 2008: Matas med deres sponsorat til fordel for kampagnen 'Skru ned for solen' og Friendtex, der også i 2008 solgte bamser til fordel for kræftsagen.
- Ud over indtægterne i brystkræftmåneden kunne man hele året købe et velgørenhedsfrimærke til fordel for brystkræft. Der blev solgt rigtig mange frimærker rent faktisk ny salgsrekord for velgørenhedsfrimærker og et beløb på 2,55 millioner kroner til brystkræftsagen.
- Pink Cup fik det bedste resultat nogensinde med 2,8 millioner kroner og hele 5.587 deltagende kvinder fra 117 golfklubber.

- Der er behov for løbende at sætte nye udviklingsinitiativer i gang på lotterierne, da konkurrencen på spillemarkedet er intensiv.
- Med udbygningen af telemarketing erhverv er der for alvor basis for test og salg af nye støttekoncepter over for virksomhederne. Der er igangsat et udviklingsarbejde, som skal undersøge mulighederne for at udvide den palet af støttekoncepter, som virksomhederne tilbydes, og hvor der tages hensyn til både virksomhedernes ydeevne, størrelse og ønske om modydelser.
- Kampagnen 'Skru ned for solen' får endnu mere fokus i 2009. I forbindelse med kampagnen er samarbejdet med Matas udvidet, og der er således indgået en partnerskabsaftale, som er mere omfattende end tidligere.
- Nye kampagner: Børn, Unge & Kræft vil se dagens lys i 2009. Kampagnen har til formål at indsamle penge til forebyggelse, rådgivning og forskning i forhold til børn og unge. Der er endvidere et udviklingsarbejde i gang, som skal undersøge mulighederne for at udvide paletten af støttekoncepter, som virksomhederne tilbydes, herunder bl.a. et koncept, der støtter Mænd & Kræft.
- Der arbejdes fortsat proaktivt med partnerskaber og sponsorater, som tager udgangspunkt i nye rammer, hvor Corporate Social Responsibility er omdrejningspunktet. Kræftens Bekæmpelse oplever en stigende interesse fra erhvervslivet omkring sponsorater og erhvervspartnerkaber.
- Støt Brysterne kampagnen er blevet en stor succes, og der kommer rigtigt mange henvendelser fra både store og små forretningsdrivende, som ønsker at støtte brystkræftsagen. Lokalforeningernes indsigt i lokalområdet er stor. Derfor lancerede vi i 2008 konceptet: Lyserød Lørdag, der åbner mulighed for, at alle store som små, kan være med. Dette koncept skal udbygges i 2009, ligesom der satses på en gentagelse af TV-Brystgallashowet.

KOMMUNIKATION

Akut behandling af kræft var en stor sejr for danske kræftpatienter i 2008. Kræftens Bekæmpelse satte dagsordenen, og vi tager vores rolle som patienternes vagthund alvorligt. Kræftens Bekæmpelse har hele tiden fokus på patienternes vej gennem behandlingssystemet.

Hver tredje dansker får kræft. De to andre er i familie med en, der har. Befolkningens – og dermed også mediernes – interesse for kræftområdet er stor.

Det er Kommunikationsafdelingens opgave at sætte kampen mod kræft på dagsordenen hver eneste dag, ligesom det er vores opgave at sørge for, at danskerne har et sted, de kan få den nyeste og bedste information om kræft døgnet rundt, nemlig på www.cancer.dk

I kontakt med Kræftens Bekæmpelse døgnet rundt

KOMMUNIKATION

Kræft berører alle. Kræftens Bekæmpelse skal være et tilbud til kræftpatienter og pårørende døgnet rundt. Kræftens Bekæmpelse er alle døgnets timer til rådighed for pressen. Foreningen skal være, hvor patienterne er. Både i nærheden af behandlingsstederne, men også der, hvor de tilbringer mest tid – nemlig hjemme

Formidling af nyheder om kræft og kontakt til pressen har høj prioritet i Kræftens Bekæmpelse. En undersøgelse blandt landets journalister viste igen i 2008, at Kræftens Bekæmpelse er den interesseorganisation, der er bedst til medierelationer i Danmark. Journalisterne begrundede det med, at Kræftens Bekæmpelse er en organisation med meget høj ekspertise, hurtig reaktionstid og en professionel indstilling til pressen. Kræftens Bekæmpelse ligger på alle parametre over gennemsnittet i forhold til andre organisationer.

Resultatet er da også, at medierne – og politikerne – har stort fokus på kræft. Alene i 2008 blev kræft eller Kræftens Bekæmpelse nævnt 22.500 gange i avisartikler og indslag i radio/TV.

Nyheder om kræft – hver dag

Der bliver dagligt sendt et elektronisk nyhedsbrev til flere end 6.000 abonnenter. Det betyder, at der hver eneste dag bliver sendt mindst en nyhedsartikel om kræft ud til journalister, beslutningstagere og andre interessenter.

Fire millioner besøgende på cancer.dk

Målgruppen for Kræftens Bekæmpelses hjemmeside er

Kræftens Bekæmpelses hjemmeside cancer.dk får i 2009 et nyt design. Målet med cancer.dk er, at man skal kunne få svar på alle spørgsmål om kræft. Læge Elisabeth Kjems og chefkonsulent Tor Øyan snakker om, hvordan man kan gøre hjemmesiden mere brugervenlig.

kræftpatienter og pårørende. www.cancer.dk er indholdsmæssigt fortsat en af landets største hjemmesider. En hjemmeside, der flittigt bliver benyttet – i 2008 med næsten fire millioner besøgende eller 12 millioner sidevisninger.

Video på cancer.dk er blevet en succes. Ca. 260.000 valgte sidste år at se film om andre patienters erfaringer, undersøgelser, behandling og frivilligt arbejde.

Kræftens Bekæmpelses hjemmeside får i 2009 et nyt design. Dels for at gøre den mere brugervenlig, dels for at give cancer.dk et mere tidssvarende udseende. Der er løbende justeringer efter brugernes behov. Der er i 2008 gennemført en del brugertest for at sikre, at brugerne kan finde det, de søger. At de føler sig velkomne. Og at de får svar på deres mange spørgsmål.

–Vi vil i langt højere grad udvikle de sociale medier, som debat og kontakt, blog om kræft samt facebook. Vi skal i endnu tættere dialog med patienter og pårørende, og de skal have mulighed for også at kunne komme i bedre kontakt med både os og med hinanden døgnet rundt, siger Kurt Damsgaard, kommunikationschef i Kræftens Bekæmpelse.

For eksempel vil Kræftens Bekæmpelse lave et specielt site, hvor brugerne får en personlig profil.

På traditionelle hjemmesider leverer Kræftens Bekæmpelse viden til brugerne. Med de sociale medier er det brugerne, der skaber ny viden.

Planen er også på sigt at skabe en online-rådgivning, så man via sin pc kan få kontakt med en rådgiver, når man har brug for det.

Ekspert på hjemmesiden

Målet med cancer.dk er, at man skal kunne få svar på alle spørgsmål om kræft, og hjemmesiden skal være opdateret med den seneste viden. Derfor har Kræftens Bekæmpelse fortsat et tæt samarbejde med Danske Multidisciplinære Cancer Grupper (DMCG) og dermed sikret, at specialister fra hver af de 18 sygdomsspecifikke sammenslutninger af kræfteksperter hjælper med at opdatere informationerne om de enkelte kræftsygdomme.

Hjemmeside for sundhedsprofessionelle

Informationerne på cancer.dk er i dag så omfattende, at også professionelle i sundhedsvæsenet i stigende grad henter viden på Kræftens Bekæmpelses hjemmeside. Derfor skal den nu helt på niveau med de bedste i verden. Det skal ikke være nødvendigt for danskerne at søge oplysninger på udenlandske hjemmesider. De skal have dem hos Kræftens Bekæmpelse.

Et såkaldt "editorial board" med fem til otte kræftlæger og andre specialister på forskellige områder skal skrive om f.eks. kirurgi, strålebehandling, medicinsk kræftbehandling, børnekræft, eksperimentel behandling og psykosociale emner.

Ligesom der på cancer.dk skal være en oversigt, ikke bare de gængse behandlinger på danske sygehuse, men også protokollerede forskningsforsøg og eksperimentel behandling.

Stor interesse for det, Kommunikationsafdelingen skriver:

	2007	2008
Antal avisartikler / omtale i radio-TV	18.700	22.500
Abonnenter på nyhedsbrev	5.500	6.300
Oplag på medlemsbladet 'tæt på kræft'	132.000	141.000

Fokusområder i 2009

- Opprioritering af lokale og regionale nyheder.
- Flere levende billeder (video) på cancer.dk.
- Nye digitale kommunikationskanaler.
- Nyt design på www.cancer.dk
- Styrkelse af medlemsbladet 'tæt på kræft'.

ØKONOMI

Fra 2004 til 2008 er Kræftens Bekæmpelses indtægter steget med 150 millioner kroner til 481,4 millioner kroner.

Kræftens Bekæmpelses politik er, at de penge, der indtjenes i det ene år, skal anvendes i det efterfølgende år.

Det medfører, at der bliver en tidsforskydning mellem det tidspunkt, hvor indtægten indgår, og udgiften afholdes. På den måde opsamles kapital. Disse endnu ikke anvendte midler investeres, indtil de skal anvendes, i værdipapirer for at opnå et så stort afkast som muligt til gavn for kræftsagen.

Hvert år behandler Kræftens Bekæmpelse 250 til 300 sager, hvor mennesker har betænkt Kræftens Bekæmpelse i deres testamente. Advokat Karin Møller og salgschef Tune Friis er i gang med at registrere indboet i et bo, som Kræftens Bekæmpelse skal arve.

Fem år i hovedtal

ØKONOMI

I femårs perioden 2004 til 2008 er indtægterne steget med 150,0 mio. kr. til 481,4 mio. kr. svarende til en fremgang på 45,3 pct. Fra 2007 til 2008 steg indtægterne alene med 60,6 mio. kr.

Posten **Indsamlede midler**, der bl.a. indeholder indtægter fra arv, medlemskontingenter, landsindsamlinger, tilskud til konkrete projekter mv., udgør i 2008 i alt 389,3 mio. kr., hvilket er en stigning på 55 mio. kr. i forhold til året før. Stigningen skyldes primært en kraftig stigning i posten arv, der steg med hele 36,7 mio. kr. til 171,8 mio. kr. fra 2007 til 2008. Medlemsindtægterne steg også pænt med knap 7 mio. kr. fra 2007 til 2008. I det hele taget er medlemsindtægterne i femårs perioden steget kraftigt fra 49,3 mio. kr. til 82,6 mio. kr., svarende til en stigning på 33,3 mio. kr. eller 67,5 pct. Fra 2004 til 2008 er de indsamlede midler i alt steget fra 251,9 mio. kr. til 389,3 mio. kr. svarende til 137,4 mio. kr. eller knap 55 pct.

Overskud ved **Lotterier, genbrug og varesalg** beløber sig i 2008 til 77,7 mio. kr. Dette er en fremgang på 15,6 mio. kr. i forhold til året før. Fremgangen kan især tilskrives en stigning i lotteriindtægterne, der stiger med 7 mio. kr. fra 37,8 mio. kr. i 2007 til 44,8 mio. kr. i 2008. Målt i forhold til starten af femårs perioden, hvor disse indtægter i 2004 beløb sig til 49,8 mio. kr., er der sket en samlet stigning på 28 mio. kr. svarende til en fremgang på 56 pct.

Kapitalindtægterne, der omfatter indtjente renter, udbytter og lejeindtægter har været stagnerende i femårs perioden. I 2004 udgjorde kapitalindtægterne 40,7 mio. kr., og i 2008 er de faldet til 37,1 mio. kr. Faldet kan primært tilskrives faldende lejeindtægter, idet en del af foreningens lejere er fraflyttet Strandboulevarden.

Posten **Offentlige tilskud** er fra 2004 vokset med 5,4 mio. kr. til 31,1 mio. kr. i 2008. Fremgangen skyldes, at regionerne fra 2004 medfinansierer driften af foreningens kræftrådgivninger med 5-6 mio. kr. årligt.

Udgifter ved **indtægtsskabende virksomhed**, som består af drift af marketingafdelingen og projektudgifter til medlemspleje, analyser og udvikling af nye indtægtsformer og spil, udgør 53,8 mio. kr. i 2008. Dette er en stigning i forhold til 2007 på 9,8 mio. kr. I forhold til år 2004 er den samlede stigning på 17 mio. kr.

Udgiften til **forskning** har i perioden svinget fra det laveste niveau i 2004 på 173,1 mio. kr. til i 2008 at udgøre det højeste med 214 mio. kr. Dette er en stigning på 40,9 mio. kr. eller 23,6 pct. i forhold til 2004.

Patientstøtteaktiviteterne er i 2008 på 94,6 mio. kr., hvilket er det højeste i femårs perioden og en stigning på 20,8 mio. kr. eller 28 pct. i forhold til 2004.

Udgifterne til **oplysning**, der indeholder udgifter til forebyggelses-, kommunikations- og lokalforeningsaktiviteter, var i 2004 på det laveste niveau med 51,1 mio. kr. I 2008 beløb disse aktiviteter sig til 81,2 mio. kr. svarende til en fremgang på 30 mio. kr.

Administrationsudgiften udgør 26,8 mio. kr. i 2008, hvilket er en fremgang på 6,8 mio. kr. i femårs perioden. Årsagen kan primært henføres til stigende omkostninger til HR-funktionen, barselsordninger, lederuddannelse og den fælles kantinedrift.

Den væsentligste aktivpost er beholdningen af **værdipapirer**, som i femårs perioden har svinget mellem den laveste værdi på 484,8 mio. kr. i 2004 til i 2008 at udgøre 541,7 mio. kr., hvilket dog er en nedgang i forhold til året før, hvor beholdningen udgjorde 632,2 mio. kr. Udsvingene skyldes primært værdireguleringer som følge af ændringer i renteniveauet og hermed følgende fald eller stigninger i værdipapirbeholdningen samt pæne aktiekursstigninger i 2004, 2005 og 2006 efterfulgt af store aktiekursfald i 2008.

Fem år i hovedtal

Resultatopgørelse Beløb i 1.000 kr.	2004	2005	2006	2007	2008
Indsamlede midler	251.908	297.722	311.732	334.275	389.282
Lotterier, genbrug, varesalg mv.	49.762	58.183	64.339	62.084	77.729
Kapitalindtægter	40.720	38.338	35.656	37.561	37.087
Offentlige tilskud	25.743	27.585	30.411	30.867	31.114
Indtægter i alt	368.133	421.828	442.138	464.787	535.212
Udgifter ved indtægtskabende virksomhed	-36.774	-38.259	-38.926	-43.975	-53.798
Nettoindtægter i alt	331.359	383.569	403.212	420.812	481.414
Forskning	173.065	187.359	189.227	191.176	214.002
Patientstøtte	73.820	79.812	86.602	94.097	94.603
Oplysning	51.051	53.623	57.415	72.568	81.233
Administrationsudgifter	19.971	21.787	22.123	24.276	26.788
Forbedring af bygninger til egne aktiviteter	2.990	2.059	1.996	12.496	22.789
Afskrivninger	2.375	2.197	2.197	2.223	4.554
Udgifter i alt	323.272	346.837	359.560	396.836	443.969
Til anvendelse i efterfølgende år	8.087	36.732	43.652	23.976	37.445
Balance Beløb i 1.000 kr.	2004	2005	2006	2007	2008
Ejendomme	108.933	106.974	104.789	105.102	221.850
Værdipapirer og anparter i Kræftens Bekæmpelses Forlag	484.821	536.541	611.225	632.210	541.668
Likvide beholdninger	40.419	91.794	91.145	121.523	120.403
Diverse tilgodehavender	35.710	42.050	25.940	49.593	51.058
Aktiver i alt	669.883	777.359	833.099	908.428	934.979
Egenkapital	407.141	475.638	525.078	546.610	549.883
Endnu ikke anvendte bevillinger til videnskabeligt arbejde	126.644	132.772	140.098	137.411	139.223
Diverse skyldige udgifter og acontoarvebeløb	136.098	168.949	167.923	224.407	245.873
Passiver i alt	669.883	777.359	833.099	908.428	934.979

ØKONOMI

Resultatopgørelse i pct.	2004	2005	2006	2007	2008
Fordeling af indtægter i pct.					
Indsamlede midler	68	71	70	72	73
Lotterier, genbrug, varesalg mv.	14	14	15	13	14
Kapitalindtægter	11	9	8	8	7
Offentlige tilskud	7	6	7	7	6
	100	100	100	100	100
Fordeling af udgifter i pct.					
Forskning	55	55	54	50	52
Patientstøtte	23	23	24	25	23
Oplysning	16	16	16	19	19
Administrationsudgifter	6	6	6	6	6
	100	100	100	100	100

Udvalgte nøgletal Beløb i 1.000 kr.	2004	2005	2006	2007	2008
Antal ansatte omregnet til årsværk	458	490	506	524	562
Medlemsantal	305.611	332.217	362.459	396.045	430.484
Indgået medlemskontingent mv.	49.327	53.409	63.449	75.810	82.632
Bidrag pr. medlem i kr.	161	161	175	191	192
Bruttoindtægter	426.511	483.089	503.757	530.439	609.454
Bruttoudgifter	58.378	61.241	61.619	65.652	74.242
Udgifter ved indtægtsskabende virksomhed	36.774	38.259	38.926	43.975	53.798
Nettoindtægter	331.359	383.569	403.212	420.812	481.414
Arveindtægter	111.676	132.314	131.288	135.133	171.796
Antal afsluttede arvesager	270	266	251	246	258
Provenu pr. arvesag	414	497	523	549	666
Eksterne tilskud til konkrete projekter	43.762	45.719	55.640	64.531	66.469
Antal indsamlere ved landsindsamling	23.000	25.000	25.000	24.000	27.000
Overskud ved landsindsamlinger	21.146	24.277	25.720	26.721	29.030
Overskud pr. indsamler i kr.	919	971	1.029	1.113	1.075
Overskud ved lotterier	40.070	42.969	44.274	37.788	44.840
Overskud ved arrangementer og salg af julekort	7.949	12.908	18.525	22.200	31.170
Offentlige tilskud	25.743	27.585	30.411	30.867	31.114
Afkast i pct. af værdipapirbeholdning inkl. kursreguleringer	8,5	8,6	8,2	7,3	-20,3
Afkast af udlejningsejendomme i pct.	10,0	10,4	10,1	9,1	5,1
Soliditetsgrad (Egenkapital i procent af samlede aktiver)	61	61	63	60	59

Regnskabsberetning

ØKONOMI

Indtægterne

Kræftens Bekæmpelses bruttoindtægter beløber sig i regnskabsåret 2008 til 609,5 mio. kr. mod 530,4 mio. kr. året før, svarende til en fremgang på 79,1 mio. kr. eller 14,9 pct. Efter fradrag af udgifter til bl.a. lotterier, landsindsamlinger, genbrugsbutikker, øvrige arrangementer, kapitalindtægter og udgifter til indtægtsskabende virksomhed på i alt 128,1 mio. kr. fås en nettoindtægt på i alt 481,4 mio. kr., svarende til en stigning på 60,6 mio. kr. eller 14 pct. i forhold til 2007.

Provenuet fra **Arv og testamentariske gaver (note 1)** steg til 171,8 mio. kr. i 2008 fra 135,1 mio. kr. i 2007, svarende til en stigning på 36,7 mio. kr. eller 27,2 pct. Årsagen til den kraftige fremgang i arveprovenuet i 2008 er, at foreningen i 2008 var arving i en række meget store enkeltsager, blandt andet en ekstraordinær stor arv, der udgjorde knap 20 mio. kr. Antallet af afsluttede arvesager udgjorde 258 i 2008 mod 246 i 2007. Antallet af nye indkomne sager var i 2008 på 298 mod 257 i 2007. Det gennemsnitlige provenu pr. arvesag er steget fra 549 t.kr. i 2007 til 666 t. kr. i 2008.

Indgået medlemskontingent og bidrag fra medlemmer og faste bidragydere er steget med 6,8 mio. kr. til 82,6 mio. kr. i 2008 mod 75,8 mio. kr. året før. Ved udgangen af 2008 var der registreret 430.484 medlemmer mod 396.045 i 2007, dvs. en fremgang på 34.439 medlemmer eller 8,7 pct.

Kræftens Bekæmpelses forskningsafdelinger, oplysning og patientstøtteafdeling har i 2008 modtaget **Eksterne tilskud til konkrete projekter mv.** på i alt 66,5 mio. kr., hvilket er en stigning på 2 mio. kr. i forhold til 2007. Fremgangen skyldes primært, at forebyggelsesafdelingen, under hovedformålet oplysning, i 2008 har øget deres eksterne tilskud med 5,8 mio. kr. til 19,6 mio. kr. I samme periode er forskningsafdelingernes eksterne tilskud derimod faldet med 4,2 mio. kr. til i alt 42,4 mio. kr.

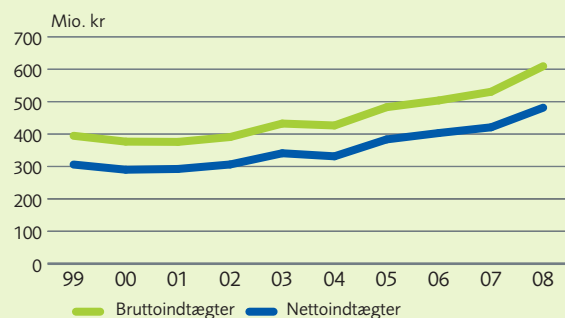
Bidrag fra fonde er steget til 11,1 mio. kr. i 2008 fra 8,6 mio. kr. i 2007. Stigningen skyldes bl.a., at der er indgået et engangsbeløb på 3,7 mio. kr. fra en fond. Desværre er bidraget fra egne fonde faldet med 1,2 mio. kr. i 2008 på grund af faldende renter.

Posten **Erhverv** udgør 21,0 mio. kr. i år 2008 mod 17,0 mio. kr. i 2007. Forskningsgaverne er i 2008 steget til 5,8 mio. kr. fra 3,4 mio. kr. i 2007. Indtægten fra Virksomhedsmedlemsskaber mod Kræft er i 2008 steget til 8,4 mio. kr. fra 7,9 mio. kr. Posten sampromotion og events er steget med 1,1 mio. kr. i 2008 til 6,8 mio. kr.

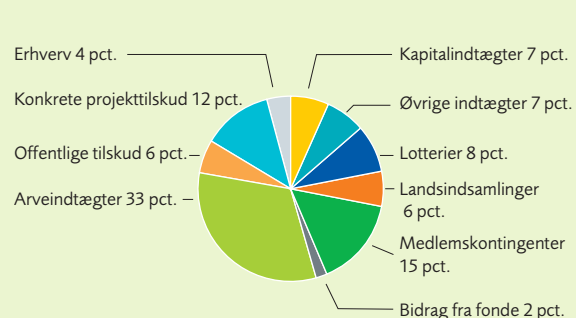
Gaver og tilskud udgør 3,6 mio. kr. i år 2008 mod 6,4 i 2007. Den kraftige nedgang skyldes, at bidrag fra private er faldet med 3,0 mio. kr. til 1,0 mio. kr. i 2008. Faldet skyldes primært, at private bidrag i højere grad registreres i medlemsdatabasen på grund af de nye skatteindberetningsregler.

Søndag den 6. april 2008 blev der gennemført **landsindsamling** i Danmarks 98 kommuner med foreningens hidtil bedste nettoresultat på 27,5 mio. kr., hvilket er 2,8 mio. kr. større end resultatet i 2007, der var på 24,7 mio. kr. Cirka 27.000 indsamlere mod cirka 25.000 i 2007 besøgte landets 2,5 mio. husstande.

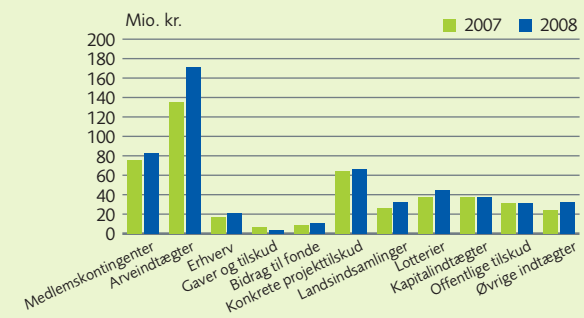
Indtægter 1999-2008

Indtægter 2008

Indtægter 2007-2008

Sådan bruges de indsamlede penge til brystkræft.

Kræftens Bekæmpelse kæmper kræftkampen på mange fronter. Brystkræft er et af de markante indsatsområder, fordi 4.000 kvinder hvert år bliver ramt. Fokus er så stor, at Kræftens Bekæmpelse har en øremærket indsamling til brystkræft – nemlig Støt Brysterne kampagnen, og hver en krone, der bliver samlet ind til brystkræft i løbet af kampagneperioden, går ubeskåret til brystkræft. Hvad der bliver samlet ind det ene år, bliver brugt det efterfølgende år.

Uanset hvordan øvrige indsamlinger til Kræftens Bekæmpelse går, er vi dermed sikre på, at brystkræft minimum får det, der bliver samlet øremærket ind.

Behovet er imidlertid meget stort, og derfor lægger Kræftens Bekæmpelse betydelige beløb oveni.

www.stoetbrysterne.dk indsamlingen på internettet og via det nye TV3 Brystgallashow gav et nettoresultat på 5,2 mio. kr. i 2008 mod 2,0 mio. kr. året før. Herudover er der ved andre aktiviteter, som f.eks. produktsalg, støttebidrag m.m. indsamlet yderligere 17,6 mio. kr. Det vil sige, at der i alt i 2008 er indsamlet 22,8 mio. kr. til brystkræft. I 2007 udgjorde beløbet 15,7 mio. kr.

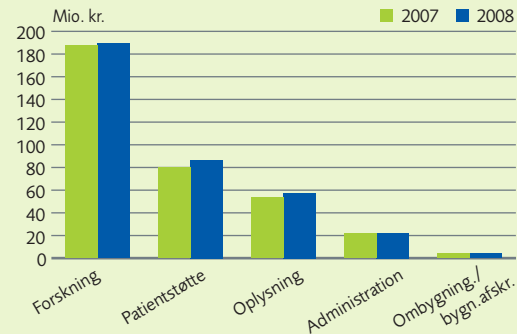
Lotterier, genbrug, varesalg mv. (note 2)

Overskud ved **lotterier** var i 2008 på 44,8 mio. kr. mod 37,8 mio. kr. i 2007. Efter sidste års pludselige nedgang i indtægterne, er overskuddet således tilbage på 2006 niveau.

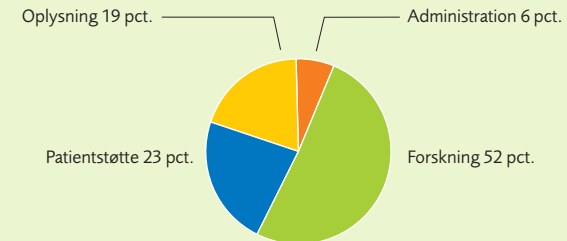
Overskuddet i de ti **genbrugsforretninger** blev på 1,7 mio. kr., hvilket er 0,4 mio. kr. mindre end i 2007.

Øvrige arrangementer og salg af julekort steg med 9,0 mio. kr. til 31,2 mio. kr. i år 2008 mod 22,2 mio. kr. året før. Stigningen kan især henføres til en øget indtægt fra pro-

Udgifter 2007-2008

Udgifter 2008

Sådan blev pengene fra indsamlingen i 2007 anvendt i 2008

Indsamlet til brystkræft 2007	mio.kr.
www.stoetbrysterne.dk – netindsamling	2,0
Støt Brysterne - produktsalg	5,9
Pink Cup – golf for kvinder	2,0
Støttebidrag til brystkræft fra erhvervslivet	1,2
Anden specifik brystkræftstøtte	4,6
I alt indsamlet til brystkræft i 2007	15,7
Anvendt til brystkræft i 2008	
Patientstøtteaktiviteter for brystkræftframte	5,0
Rehabilitering for brystkræftpatienter	1,6
Forskning i brystkræft	9,1
I alt	15,7
Bevilling fra Kræftens Bekæmpelses generelle budget *)	15,2
Samlet anvendt til brystkræft i 2008	30,9

*) penge, der er samlet ind generelt til foreningens formål, bl.a. landsindsamlinger, arv, medlemskontingenter, lotteri osv.

ØKONOMI

duktsalg og samarbejdspartnere i forbindelse med Støt Brysterne kampagnen, et generelt forøget salg via webshoppen samt et øget beløb i momskompensation.

Udgifter ved indtægtsskabende virksomhed (note 3) er steget 9,8 mio. kr. til i alt 53,8 mio. kr. i år 2008. Stigningen relaterer sig primært til øgede projektudgifter og udvikling af aktiviteter, som skal sikre fortsat stigning i indtægterne. Projektudgifterne steg i 2008 med 8,7 mio. kr. til 38,3 mio. kr.

Kapitalindtægterne (note 4) udgør 37,1 mio. kr. i 2008 mod 37,6 mio. kr. i 2007. Afkast af værdipapirer steg med 1,5 mio. kr. i 2008. Derimod faldt resultatet af udlejning med 2,0 mio. kr. i 2008. Faldet skyldes primært Danmarks Designskoles delvise fraflytning af en del af de bygninger, de har lejet af foreningen på Strandboulevarden og dels stigende udgifter ved drift af udlejningsejendomme.

Offentlige tilskud (note 5), der overvejende omfatter tilskud fra tips- og lottomidler og tilskud fra regioner, udgjorde 31,1 mio. kr. i 2008 mod 30,9 mio. kr. i 2007. Tilskuddet fra tips- og lottomidlerne udgjorde 17,5 mio. kr. i 2008 mod 17,6 mio. kr. i 2007. Tilskuddet fra regionerne til RehabiliteringsCenter Dallund og kræftrådgivningerne udgjorde 13,6 mio. kr. i 2008 mod 13,1 mio. kr. i 2007.

Udgifterne

De samlede udgifter til forskning, patientstøtte, oplysning, administration, bygningsforbedringer og afskrivninger udgjorde 444 mio. kr. i 2008 mod 396,8 mio. kr. i 2007, svarende til en stigning på 47,2 mio. kr. eller 11,9 pct.

Administrationsudgifterne (note 6) dækker en række fælles funktioner såsom bestyrelse, udvalg og direktion.

Hertil kommer økonomi, IT og fælles ejendoms- og personaleforvaltning. I 2008 udgjorde disse udgifter 26,8 mio. kr., hvilket er 2,5 mio. kr. højere end i 2007. Stigningen kan primært henføres til en stigning i de fælles personaleudgifter på 2,2 mio. kr., som følge af øgede kantineudgifter, og at der i 2008 blev afholdt medarbejderseminar for alle ansatte i foreningen.

Udgifter til forbedring af bygninger til egne aktiviteter (note 7) er steget med 10,3 mio. kr. til 22,8 mio. kr. i 2008. Stigningen skyldes primært indretning af laboratorier.

Udgifter til forskning (note 8) udgjorde 214,0 mio. kr. i 2008 mod 191,2 mio. kr. i 2007, svarende til en stigning på 22,8 mio. kr. eller 11,9 pct.

I 2008 fordeler udgifterne sig med 107,4 mio. kr. til drift af egne forskningsafdelinger mod 106,2 mio. kr. i 2007, og 106,6 mio. kr. til bevillinger fra forskningsudvalgene og hovedbestyrelsen inkl. udgifter til forskningsbevillingsadministrationen på 1,9 mio. kr., hvilket i alt er 21,6 mio. kr. mere end i 2007. Stigningen skyldes især, at de anvendte bevillinger fra Kræftens Bekæmpelses Videnskabelige udvalg var 20,5 mio. kr. højere i 2008 end de var i 2007, hvor de udgjorde 56 mio. kr.

I beløbet på de 107,4 mio. kr. til drift af egne forskningsafdelinger er der medregnet i alt 42,4 mio. kr., som er finansieret af eksterne kilder, såsom EU, fonde i Danmark og udlandet. De eksternt finansierede forskningsudgifter fordeler sig på Institut for Biologisk Kræftforskning med 25,2 mio. kr. og Institut for Epidemiologisk Kræftforskning med 17,2 mio. kr.

Udgifterne til patientstøtte (note 9) er steget med 0,5 mio. kr. til 94,6 mio. kr. i 2008, heraf udgør Rehabiliterings

Center Dallund 13,7 mio. kr. I patientstøtteudgiften indgår endvidere 4,4 mio. kr. fra eksterne bevillinger.

Oplysningsudgifterne (note 10) er steget med 8,7 mio. kr. til 81,2 mio. kr. i 2008. Stigningen kan primært henføres til stigende aktiviteter i forebyggelse- og dokumentationsafdelingen, hvor de eksterne projekter er steget med 5,8 mio. kr. i 2008 til 19,6 mio. kr. Herudover er afdelingens udgifter steget med 1,7 mio. kr. til 27,2 mio. kr. i 2008. Udgifterne til lokalforeningsaktiviteterne er steget fra 14,2 mio. kr. i 2007 til 14,7 mio. kr. i 2008, og udgifterne i kommunikationsafdelingen er steget med 0,4 mio. kr. til 17,5 mio. kr. i 2008. Endelig er udgifterne til generel information via lotterierne steget med 0,3 mio. kr. til 2,2 mio. kr. i 2008.

Balancen

Foreningens ejendomme til udlejning (note 12) er i 2008 bogført til 219,3 mio. kr. mod 103,2 mio. kr. i 2007. Stigningen skyldes dels at udlejningsejendommene er blevet opskrevet med 108,0 mio. kr. i 2008, samt at der i 2008 udførtes forbedringsarbejder på udlejningsejendommene på 12,6 mio. kr. Opskrivningen på de 108,0 mio. kr. er begrundet i, at foreningen ønsker at bringe en bedre overensstemmelse mellem den bogførte værdi af ejendommen og markedsprisen af foreningens udlejningsejendom, idet foreningen længe har skønnet, at markedsprisen er betydeligt højere end de bogførte 103,6 mio. kr. ultimo 2007. Foreningen valgte derfor i 2008 at opskrive de udlejede ejendomme med 108,0 mio. kr. til 219,3 mio. kr., der anses for at være en forsigtig, realistisk og forsvarlig værdiansættelse ud fra situationen på ejendomsmarkedet. Denne værdiansættelse svarer til 60 pct. af den offentlige ejendoms-vurdering, der er på 370 mio. kr. Ejendomme til foreningens egne aktiviteter er bogført til 0 kr. Opskrivningen er posteret på en selvstændig opskrivningsfond.

Afkastet af udlejede ejendomme udgør 5,1 pct. mod 9,1 pct. i 2007. Årsagen til faldet er, at de udlejede ejendomme på Strandboulevarden er blevet opskrevet med 108,0 mio. kr.

De resterende ejendomme, der er bogført til 2,6 mio. kr., vedrører arveudlagte ejendomme, hvor der påhviler beboelsesrettigheder mv.

Beholdningen af værdipapirer (note 14), der består af obligationer og aktier, udgør det væsentligste aktiv i balancen. Beholdningen er faldet med 90,6 mio. kr. til 540,8 mio. kr. i 2008. Nedgangen er sammensat af et fald i obligationsbeholdningen på 8,9 mio. kr. til 420,7 mio. kr., samt et fald i aktiebeholdningen på 81,7 mio. kr. til 120 mio. kr.

Kræftens Bekæmpelses investeringsstrategi er at optimere afkastet af foreningens kapital til gavn for de kræftsyrge under hensyntagen til at sammensætte en veldiversificeret, forsigtig og konservativ portefølje. Til implementering af denne strategi samarbejder foreningen med nogle af de mest velrenommerede kapitalforvaltere såsom Nykredit Portefølje, Danske Capital, Carnegie Asset Management, BankInvest Management Fondmæglerselskab, Gudme

Raaschou Asset Management og Blue Bay Asset Management.

Kræftens Bekæmpelses investeringer i værdipapirer har i de seneste 12 år inklusiv 2008 givet foreningen et gennemsnitligt afkast på 3,3 pct. svarende til et gennemsnitligt årligt afkast på 17 til 18 mio. kr. eller i alt ca. 210 mio. kr.

Driftsfonden (note 15) udgør 427,6 mio. kr. ved udgangen af 2008 mod 462,1 mio. kr. ultimo 2007. Til brug for de af hovedbestyrelsen godkendte aktiviteter i 2009 er der af driftsfonden disponeret 425,7 mio. kr. Hertil skal lægges et budget på 114,8 mio. kr. svarende til de forventede overførsler fra 2008 til 2009.

Kursreguleringsfonden (note 16) andrager 14,3 mio. kr. ultimo 2008 og er således faldet med 70,2 mio. kr. i 2008.

Opskrivningsfonden (note 17). En nyskabelse i 2008 er, at Kræftens Bekæmpelse har etableret en Opskrivningsfond, hvor foreningens udlejningsejendomme på Strandboulevarden på Østerbro er blevet opskrevet med 108,0 mio. kr. til i alt 219,3 mio. kr.

Renterisiko/kursrisiko

Den latente hvilende kursrisiko på foreningens obligationsbeholdning, der har en varighed på 3,4 vil ved en rentestigning på 1 pct. medføre et kursfald på 13,4 mio. kr. Foreningens kursreguleringsfond, der ultimo 2008 udgjorde 14,3 mio. kr., vil således kunne modsvare et kursfald på obligationsbeholdningen svarende til en rentestigning på ca. 1 pct.

Antal beskæftigede

Ved udgangen af 2008 var der beskæftiget 562 medarbejdere omregnet til heltidsansatte, hvilket er en stigning på 38 medarbejdere sammenlignet med året før. 208 medarbejdere er tilknyttet forskning mod 196 året før, 125 medarbejdere er tilknyttet patientstøtteafdelingen mod 122 medarbejdere året før, og 101 medarbejdere er tilknyttet oplysning-, kommunikation- og kvalitetsvirksomheden mod 93 året før, 72 medarbejdere er beskæftiget med indsamlingsvirksomhed, mod 61 året før, og 56 medarbejdere med administration mod 52 året før.

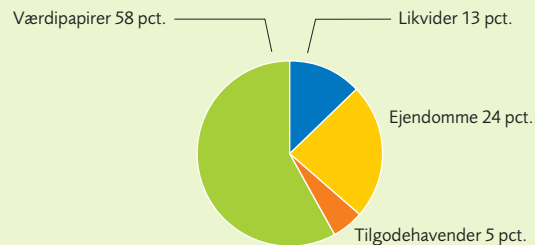
Administration af fonde

Kræftens Bekæmpelse administrerer 26 selvstændige fonde, hvor afkastet tilgår Kræftens Bekæmpelse i henhold til fundatsernes bestemmelser. Ultimo 2008 udgjorde disse fondes kapitaler 175,7 mio. kr. mod 217,3 mio. kr. året før. Fondenes afkast, der i 2008 beløb sig til 5,5 mio. kr. indgår i regnskabsposten Bidrag fra fonde.

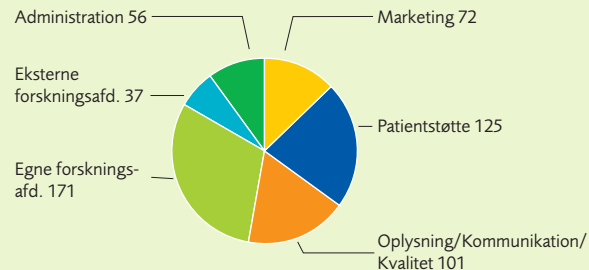
I forvaltningsafdelingerne i danske pengeinstitutter administreres et antal legater, som er båndlagt til rentenydelse for legatarer. Kapitalerne kunne ultimo 2007 opgøres til 52,6 mio. kr., hvilket er et fald på 4,9 mio. kr. i forhold til 2006. Når rentenydelsen ophører, vil kapitalerne helt eller delvist tilgå Kræftens Bekæmpelse

Aktivernes sammensætning

Aktiver i alt 935 mio. kr.

562 ansatte i foreningen fordeler sig således på hovedaktiviteter i 2008

Forventninger til 2009

Kræftens Bekæmpelses forventninger til 2009 er faldende indtægter sammenlignet med 2008, hvor bruttoindtægterne udgjorde 609,5 mio. kr. 2008 var et helt exceptionelt år indtjeningsmæssigt set, idet foreningens samlede indtægter steg med 79,0 mio. kr. svarende til en indtægtsfremgang på hele 14,9 pct. i forhold til året før.

Det er især arveindtægterne, som er foreningens største indtægtskilde, der forventes at blive noget mindre i 2009 end i 2008 – formentlig en nedgang i størrelsesordenen 20,0 mio. kr. Nedgangen skal ses på baggrund af, at arveindtægten i 2008 på 171,8 mio. kr. var rekord høj og udgjorde mere end 27 pct. i forhold til året før. Årsagen til det meget høje provenu i 2008 skyldes et mindre antal meget store enkeltsager, herunder en enkelt meget stor arvesag med et provenu på ca. 20 mio. kr., der må siges at være et beløb af en helt ekstraordinær størrelse. Derudover forventes stagnerende indtægter, generelt på grund af finanskrisen og den forventede følgende økonomiske recession.

På posten medlemsindtægter forventer foreningen imidlertid en stigning på 10 til 15 mio. kr. i 2009, idet der forventes vedtaget en kontingentforhøjelse på repræsentantskabsmødet i maj 2009. Målsætningen for medlemstallet er fortsat 500.000 medlemmer, og der vil således også i 2009

blive satset på en nettotilgang af medlemmer, som primært hverves via telefonen. Derudover fortsættes indsatsen for at minimere afgangene blandt medlemmerne og opbygningen af en stærkere medlemsloyalitet. Der vil i 2009 blive arbejdet videre med kommunikation og støttemuligheder målrettet de befolkningsgrupper, som ikke er i så tæt berøring med kræft, og derfor kræver en mere intensiv bearbejdning for at blive motiveret til at støtte kræftsagen.

Indtægterne fra direct mail lotterierne forventes i 2009 at blive en smule forøget i forhold til 2008 niveau. Kræftens Bekæmpelse forventer dog, at det bliver vanskeligere i fremtiden at opnå væsentligt forøgede indtægtsstigninger, fordi lotterierne er og fremover vil blive udsat for hårdere konkurrence end nogensinde fra de statslige og udenlandske spil på internettet. I 2009 forventes endvidere en stigning i indtægterne fra erhverv og øvrige arrangementer.

Kræftens Bekæmpelses udgifter til foreningens hovedformål, der er forskning, patientstøtte og forebyggelse forventes at stige med knap 8 pct. eller 30 mio. kr. i 2009 i forhold til 2008.

Kræftens Bekæmpelses egenkapital

Foreningens egenkapital der består af foreningens driftsfond, kursreguleringsfond og opskrivningsfond, udgør 549,9 mio. kr. ultimo 2008 mio. kr. mod 546,6 mio. kr. i 2007.

Årets resultat overføres til Driftsfonden, der anvendes til finansiering af budget 2009, der er disponeret med 425,7 mio. kr. jf. note 15.

Kursreguleringsfonden skal blandt andet sikre, at kurstab på værdipapirbeholdningen ikke medfører begrænsninger i foreningens planlagte aktivitetsniveau. Fonden andrager 14,3 mio. kr. ultimo 2008.

Opskrivningsfonden der er nyetableret i 2008 udgør 108,0 mio. kr.

Kræftens Bekæmpelses politik er, at de midler der indtjenes i det ene år, skal anvendes i det efterfølgende år. Dette medfører, at der bliver en tidsforskydning eller et lag mellem det tidspunkt, hvor indtægten indgår og udgiften afholdes, hvorved der midlertidigt opsamles midler. Disse endnu ikke forbrugte midler investeres midlertidigt i værdipapirer for at kunne opnå et så stort afkast som muligt til gavn for kræftsagen.

Direktionens og forretningsudvalgets underskrifter

Vi har dags dato aflagt årsregnskabet for 2008 for Kræftens Bekæmpelse.

Årsregnskabet er aflagt i overensstemmelse med vedtægternes krav til regnskabsaflæggelsen samt god regnskabsskik. Vi anser den valgte regnskabspraksis for hensigtsmæssig, således at årsregnskabet giver et retvisende billede af foreningens aktiver og passiver, finansielle stilling samt resultatet.

Årsregnskabet godkendes.

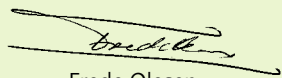
København den 15. april 2009

DIREKTION

Arne Rolighed

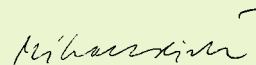
FORRETNINGSUDVALG

Frede Olesen
formand

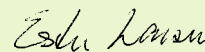
Bent Knie-Andersen
næstformand

Mikael Rørth

Jette Hansen

Ester Larsen

Den uafhængige revisors påtegning

ØKONOMI

Til hovedbestyrelsens medlemmer i Kræftens Bekæmpelse

Vi har revideret årsregnskabet for Kræftens Bekæmpelse for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2008 omfattende regnskabsberetning, anvendt regnskabspraksis, resultatopgørelse, balance og noter. Årsregnskabet aflægges i overensstemmelse med god regnskabsskik.

Ledelsens ansvar for årsregnskabet

Ledelsen har ansvaret for at udarbejde og aflægge et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med god regnskabsskik. Dette ansvar omfatter udformning, implementering og opretholdelse af interne kontroller, der er relevante for at udarbejde og aflægge et årsregnskab, der giver et retvisende billede uden væsentlig fejlinformation, uanset om fejlinformationen skyldes besvigelser eller fejl, samt valg og anvendelse af en hensigtsmæssig regnskabspraksis og udøvelse af regnskabsmæssige skøn, som er rimelige efter omstændighederne.

Revisors ansvar og den udførte revision

Vores ansvar er at udtrykke en konklusion om årsregnskabet på grundlag af vores revision. Vi har udført vores revision i overensstemmelse med danske revisionsstandarder

samt Bekendtgørelse om regnskab og revision af regnskaber for modtagere af tilskud fra Finansministeriets puljer efter lov om visse spil, lotterier og væddemål. Disse standarder kræver, at vi lever op til etiske krav samt planlægger og udfører revisionen med henblik på at opnå høj grad af sikkerhed for, at årsregnskabet ikke indeholder væsentlig fejlinformation.

En revision omfatter handlinger for at opnå revisionsbevis for de beløb og oplysninger, der er anført i årsregnskabet. De valgte handlinger afhænger af revisors vurdering, herunder vurderingen af risikoen for væsentlig fejlinformation i årsregnskabet, uanset om fejlinformationen skyldes besvigelser eller fejl. Ved risikovurderingen overvejer revisor interne kontroller, der er relevante for foreningens udarbejdelse og aflæggelse af et årsregnskab, der giver et retvisende billede, med henblik på at udforme revisionshandling, der er passende efter omstændighederne, men ikke med det formål at udtrykke en konklusion om effektiviteten af foreningens interne kontrol. En revision omfatter endvidere stillingtagen til, om den af ledelsen anvendte regnskabspraksis er passende, om de af ledelsen udøvede regnskabsmæssige skøn er rimelige samt en vurdering af den samlede præsentation af årsregnskabet.

Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Revisionen har ikke givet anledning til forbehold.

Konklusion

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af foreningens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2008 samt af resultatet af foreningens aktiviteter for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2008 i overensstemmelse med god regnskabsskik.

København, den 15. april 2009

Deloitte

Statsautoriseret Revisionsaktieselskab

Henrik Wellejus
statsautoriseret revisor

Stefan Vastrup
statsautoriseret revisor

Anvendt regnskabspraksis

Den anvendte regnskabspraksis er uændret i forhold til sidste år.

Årsregnskabet er aflagt i overensstemmelse med god regnskabskik.

Regnskabet afspejler årets økonomiske beslutninger/bevillinger, uanset at disse først realiseres i de kommende år.

Resultatopgørelse

Indsamlede midler

Arv og testamentariske gaver indtægtsføres, når endelig boopgørelse foreligger, mens modtagne acontoindbetalinger medtages i balancen under posten Acontoarvebeløb til senere opgørelse.

Medlemsbidrag, bidrag fra fonde, samt erhverv, gaver og tilskud indtægtsføres på realisationstidspunktet.

Modtagne tilskud til konkrete forskningsprojekter indtægtsføres i takt med at tilskuddene anvendes.

Resultatet af indsamlinger indtægtsføres, når de endelige indsamlingsresultater foreligger.

Lotterier mv.

Resultatet af lotterier indtægtsføres ved afslutning af de enkelte spil.

Salg af materialer mv. indtægtsføres på faktureringstidspunktet.

Kapitalindtægter

Kapitalindtægter omfatter periodiserede renteindtægter og -udgifter, udbytter samt lejeindtægter fratrukket udgifter ved drift af udlejningsejendomme.

Offentlige tilskud

Offentlige tilskud indtægtsføres på modtagelsestidspunktet.

Udgifter

Der foretages sædvanlig periodisering af udgifter. Udgifterne henføres direkte til de forbrugende afdelinger/aktiviteter. Fællesudgifter til lokaledrift på Strandboulevarden og edb m.m. belastes de enkelte aktiviteter efter forbrug.

Inventar- og laboratorieudstyr mv. udgiftsføres på anskaffelsestidspunktet.

Forskningsbevillinger/flerårige projekter

Bevillinger til et eller flerårige forskningsprojekter udgiftsføres på bevillingstidspunktet. Bevillinger, der på statustidspunktet endnu ikke er anvendt, optages som gæld under posten Endnu ikke anvendte bevillinger til videnskabeligt arbejde.

Ekstraordinære poster

Indtægter eller udgifter, der ikke kan henføres til foreningens ordinære aktiviteter, opføres som ekstraordinære poster.

Balancen

Ejendomme

Bygninger bestemt til udlejning værdiansættes til anskaffelsesværdi med tillæg af forbedringsudgifter og opskrivninger med fradrag af afskrivninger. Bygninger afskrives med 2 pct. p.a. Bygninger til egne formål samt forbedringsudgifter på disse udgiftsføres i anskaffelsesåret.

Arveudlagte ejendomme, der er bestemt til videresalg, eller hvor der påhviler beboelsesret mv. optages til de oprindelige udlægsværdier.

Opskrivninger posteres på Opskrivningsfonden under egenkapitalen.

Værdipapirer

Børsnoterede obligationer og aktier værdiansættes til markedsværdien ved regnskabsårets udløb. Pantebreve mv. optages til en skønnet forsigtig værdi.

Realiserede og urealiserede kursgevinster og -tab posteres direkte på kursreguleringsfonden.

Resultatopgørelse

1.000 kr.	Note	2008	2007
Indtægtsskabende virksomhed			
Indsamlede midler	1	389.282	334.275
Lotterier, genbrug, varesalg mv.	2	77.729	62.084
Indtægter ved indtægtsskabende virksomhed i alt		467.011	396.359
Udgifter ved indtægtsskabende virksomhed	3	-53.798	-43.975
Resultat af indtægtsskabende virksomhed		413.213	352.384
Andre ordinære indtægter			
Kapitalindtægter	4	37.087	37.561
Offentlige tilskud	5	31.114	30.867
Nettoindtægter i alt		481.414	420.812
Administrationsudgifter	6	-26.788	-24.276
Forbedring af bygninger til egne aktiviteter	7	-22.789	-12.496
Afskrivninger	12	-4.554	-2.223
Resultat til udlodning til Kræftens Bekæmpelses formål		427.283	381.817
Forskning	8	-214.002	-191.176
Patientstøtte	9	-94.603	-94.097
Oplysning	10	-81.233	-72.568
Udgifter til hovedformål		-389.838	-357.841
Årets resultat		37.445	23.976

Balance

1.000 kr.	Note	2008	2007
AKTIVER			
Anpartar i Kræftens Bekæmpelses Forlag ApS	11	913	904
Ejendomme	12	221.850	105.102
Anlægsaktiver i alt		222.763	106.006
Diverse tilgodehavender, forudbetalte udgifter mv.	13	33.731	43.390
Mellemregning med diverse fonde		16.640	6.203
Mellemregning med Kræftens Bekæmpelses Forlag ApS		687	-
Værdipapirer	14	540.755	631.306
Likvide beholdninger		120.403	121.523
Omsætningsaktiver i alt		712.216	802.422
Aktiver i alt		934.979	908.428
PASSIVER			
Driftsfond	15	427.580	462.135
Kursreguleringsfond	16	14.303	84.475
Opskrivningsfond	17	108.000	-
Egenkapital i alt		549.883	546.610
Skyldige udgifter m.v.	18	146.745	130.477
Mellemregning med diverse fonde		2.209	807
Mellemregning med Kræftens Bekæmpelses Forlag ApS		-	371
Aconto arvebeløb til senere opgørelse		96.919	92.752
Endnu ikke anvendte bevillinger til videnskabeligt arbejde	19	139.223	137.411
Gæld i alt		385.096	361.818
Passiver i alt		934.979	908.428

Noter til regnskabet

1.000 kr.

ØKONOMI

	Brutto- indtægt	Direkte udgifter	Resultat 2008	Resultat 2007
NOTE 1				
Indsamlede midler				
Arv og testamentariske gaver	171.796		171.796	135.133
Indgået medlemskontingent og bidrag fra medlemmer og faste bidragydere	82.632		82.632	75.810
Tilskud til konkrete projekter	66.469		66.469	64.531
Bidrag fra fonde	11.091		11.091	8.640
Erhverv	20.951		20.951	17.033
Gaver og tilskud	3.635		3.635	6.407
	356.574	-	356.574	307.554
Landsindsamlinger				
Landsindsamling	33.145	5.650	27.495	24.705
www.stoetbrysterne.dk - netindsamling	6.366	1.153	5.213	2.016
	39.511	6.803	32.708	26.721
Indsamlede midler i alt	396.085	6.803	389.282	334.275
NOTE 2				
Lotterier, genbrug, varesalg mv.				
Lotterier *)	84.541	39.701	44.840	37.788
Genbrugsbutikker	13.606	11.887	1.719	2.096
Øvrige arrangementer og salg af julekort	39.146	7.976	31.170	22.200
Lotterier, genbrug, varesalg mv. i alt	137.293	59.564	77.729	62.084

*) Der er i 2008 udbetalt 21,3 mio. kr. i gevinster og gevinstafgifter med fradrag af 0,8 mio. kr. i sponsorbidrag i lotterierne.

1.000 kr.	2008	2007
NOTE 3		
Udgifter ved indtægtsskabende virksomhed		
Drift af marketingafdeling	15.548	14.438
Projektudgifter (medlemspleje, analyser og udvikling af nye spil samt vedligeholdelse af eksisterende spil)	38.250	29.537
Udgifter ved indtægtsskabende virksomhed i alt	53.798	43.975
NOTE 4		
Kapitalindtægter		
Huslejeindtægt	18.810	19.804
Udgifter ved drift af udlejningsejendomme	-7.627	-6.587
Resultat af udlejning	11.183	13.217
Bankrenter	3.994	3.916
Obligationsrenter	14.717	17.191
Aktieudbytte	7.436	4.396
Øvrige indtægter mv.	5	58
Kurtage og forvaltningsgebyrer	-248	-1.217
	25.904	24.344
Kapitalindtægter i alt	37.087	37.561

ØKONOMI

1.000 kr.	2008	2007
-----------	-------------	-------------

NOTE 5**Offentlige tilskud**

Tips- og lottomidler	17.489	17.561
Tilskud fra regioner til RehabiliteringsCenter Dallund	6.835	6.435
Tilskud fra regioner til Kræftrådgivninger	6.790	6.678
Øvrige tilskud	-	193

Offentlige tilskud i alt	31.114	30.867
---------------------------------	---------------	---------------

NOTE 6**Administrationsudgifter**

Hovedbestyrelse, udvalg og direktion	6.414	6.204
Økonomi- og formueforvaltning	6.234	6.273
Ejendomsforvaltning	3.696	3.582
Fælles personaleudgifter	10.444	8.217

Administrationsudgifter i alt	26.788	24.276
--------------------------------------	---------------	---------------

NOTE 7**Forbedring af bygninger til egne aktiviteter**

Forskningsarealer	22.015	5.463
Kontorarealer	774	7.033

Forbedring af bygninger til egne aktiviteter i alt	22.789	12.496
---	---------------	---------------

1.000 kr.	2008	2007
NOTE 8		
Forskning		
Drift af egne forskningsafdelinger		
Institut for Biologisk Kræftforskning	39.637	36.923
Institut for Epidemiologisk Kræftforskning	24.156	20.913
Laboratoriet for Stamcelleforskning	1.208	1.658
Basisdrift af egne forskningsafdelinger	65.001	56.494
Forbrug af eksterne forskningsbevillinger	42.443	46.679
Drift af egne forskningsafdelinger i alt	107.444	106.173
Forskningsbevillingsadministrationen	1.884	1.323
Bevillinger i året		
Bevillinger fra Kræftens Bekæmpelses Videnskabelige Udvalg	76.500	56.040
Bevillinger fra Komité for Psykosocial Kræftforskning	4.218	5.278
Bevillinger fra Forretningsudvalget og Hovedbestyrelsen (note 8A)	23.956	22.362
Bevillinger i alt (jf. note 19)	104.674	83.680
Forskning i alt	214.002	191.176
NOTE 8A		
Bevillinger fra Forretningsudvalget og Hovedbestyrelsen		
Nordisk Cancer Union	2.507	2.390
Forskningsprofessorater	4.550	7.000
Dokumentationscenter	1.115	1.636
Kvalitetsenheden	4.814	1.127
Tilskud til forskeres deltagelse i kongresser mv.	623	906
Direktionsramme	9.601	5.806
Dødsårsagsregisteret	-	1.212
Bevillinger til øvrige projekter mv.	746	2.285
Bevillinger fra Forretningsudvalget og Hovedbestyrelsen i alt	23.956	22.362

1.000 kr.	2008	2007
NOTE 9		
Patientstøtte		
Fællesforvaltningen	11.403	9.270
Kræftlinien	6.772	6.471
Brystkræftgruppen	-	181
Kræftrådgivninger	45.898	44.424
Patientlegater	6.317	6.661
Projekter og øvrige aktiviteter	5.930	5.553
Hejmdal – Kræftrådgivningen i Århus	188	2.692
Palliativt Videncenter	13	-
Etablering af Sundhedscenter København	-	1.340
	76.521	76.592
Eksternt finansierede projekter	4.384	4.031
	80.905	80.623
RehabiliteringsCenter Dallund	13.698	13.474
Patientstøtte i alt	94.603	94.097
NOTE 10		
Oplysning		
Forebyggelses- og dokumentationsafdelingen	27.236	25.511
Aktiviteter i lokalforeninger	14.685	14.203
Kommunikationsafdelingen	17.484	17.099
Generel information via lotterier	2.186	1.934
	61.591	58.747
Eksternt finansierede projekter	19.642	13.821
Oplysning i alt	81.233	72.568
NOTE 11		
Anparter i Kræftens Bekæmpelses Forlag ApS		
Saldo 01.01.	904	873
Årets resultat	9	31
Saldo 31.12.	913	904
(Foreningen ejer samtlige anparter)		

1.000 kr.	2008	2007
-----------	-------------	-------------

NOTE 12**Ejendomme til udlejning**

Anskaffelsessum 01.01.	130.361	127.721
Tilgang	12.643	2.640
Anskaffelsessum 31.12.	143.004	130.361
Opskrivninger 01.01.	-	-
Tilgang	108.000	-
Opskrivninger 31.12	108.000	-
Afskrivninger 01.01.	-27.176	-24.953
Årets afskrivninger	-4.554	-2.223
Afskrivninger 31.12.	-31.730	-27.176
Saldo 31.12.	219.274	103.185

Ejendomme til udlejning er i 2008 opskrevet med 108.000 t.kr. til 219.274 t.kr., hvilket svarer til knap 60% af den offentlige ejendomsvurdering.

(Ejendomsvurdering pr. 1. oktober 2008: 370.079 t.kr.)

Arveudlagte ejendomme, hvor der påhviler beboelsesrettigheder mv.

Saldo 01.01.	2.656	2.772
Tilgang i året	-	430
Afgang i året	-80	-546
Prioritetsgæld	2.576	2.656
	-	-739
Saldo pr. 31.12.	2.576	1.917

(Ejendomsvurdering pr. 1. oktober 2007: 10.180 t.kr.)

Ejendomme i alt	221.850	105.102
------------------------	----------------	----------------

Ejendomme, der anvendes til egne aktiviteter, udgiftsføres i anskaffelsesåret. Disse ejendomme er pr. 1. oktober 2008 vurderet til 289.921 t.kr.

Båndlæggelser mv.:

Ejendomme, hvor der påhviler livsvarig beboelsesret, indgår i aktivposten "Ejendomme" med 2.576 t.kr.

1.000 kr.	2008	2007
NOTE 13		
Diverse tilgodehavender, forudbetalte udgifter mv.		
Periodiserede obligationsrenter	3.481	4.573
Deposita vedrørende lejemål	2.642	2.575
Tilgodehavender og forudbetalte udgifter	27.502	36.116
Varelager	106	126
Diverse tilgodehavender, forudbetalte udgifter mv. i alt	33.731	43.390
NOTE 14		
Værdipapirer		
Obligationer	420.717	429.630
Aktier	120.038	201.676
Værdipapirer i alt	540.755	631.306

1.000 kr.	2008	2007
NOTE 15		
Driftsfond		
Saldo 01.01.	462.135	438.159
Overførsel til kursreguleringsfond	-72.000	-
Årets resultat	37.445	23.976
Saldo 31.12.	427.580	462.135
Driftsfonden er disponeret således		
Hensat til dækning af godkendt udgiftsbudget for 2009		%
Forskning	159.670	44
Strategiske mål	15.000	4
Patientstøtte	77.906	22
Oplysning inkl. internetportal	59.075	16
Administration og fælles personaleudgifter	34.563	10
Disponeret til bygge- og anlægsarbejder samt bygningsafskrivninger	13.000	4
	359.214	100
Nye strategiske midler	14.500	
Marketingafdelingens udgiftsbudget år 2009	51.956	
	425.670	
Til anvendelse i efterfølgende år	1.910	
	427.580	

1.000 kr.	2008	2007
NOTE 16		
Kursreguleringsfond		
Saldo 01.01.	84.475	86.919
Værdiregulering, obligationer	-51.762	-18.067
Værdiregulering, aktier	-87.573	12.888
Værdiregulering, arve udlagte ejendomme	25	317
Værdiregulering, valuta	-2.862	2.418
Overført fra driftsfond	72.000	-
Saldo 31.12.	14.303	84.475
NOTE 17		
Opskrivningsfond		
Saldo 01.01.	-	-
Opskrivning af udlejningsejendomme	108.000	-
Saldo 31.12.	108.000	-
NOTE 18		
Skyldige udgifter mv.		
Skyldig A-skat mv.	690	1.031
Beregnet feriepengeforpligtelse	20.382	17.794
Deposita og forudbetalt husleje	8.564	7.929
Kreditorer	31.258	31.253
Modtagne, endnu ikke anvendte tilskud fra eksterne bevillingsgivere	85.851	72.470
Skyldige udgifter mv. i alt	146.745	130.477

1.000 kr.	2008	2007
NOTE 19		
Endnu ikke anvendte bevillinger til videnskabeligt arbejde		
Saldo 01.01.	137.411	139.676
Bevilget i året fra de videnskabelige udvalg, forretningsudvalget og hovedbestyrelsen (jf. note 8)	104.674	83.680
Udbetalt i året	-102.862	-85.945
Saldo 31.12. til anvendelse i 2009 og senere	139.223	137.411
Bevillingerne er givet til anvendelse i		
2009	102.095	111.148
2010	24.431	17.372
2011 og senere	12.697	8.891
	139.223	137.411
(Note, hvortil der ikke henvises i regnskabet)		
Det samlede beløb til personalelønninger m.v. fordeler sig således		
Lønninger *)	222.503	203.086
Bidrag til pensionsformål	30.854	27.498
Andel udgifter til social sikring	1.018	953
I alt	254.375	231.537
*) Der er ikke udbetalt vederlag til præsidium, hovedbestyrelse og forretningsudvalg.		
Beløbet indgår i regnskabet således		
Lønninger til forskning, patientstøtte, oplysning og administration	197.047	184.364
Lønninger til indtægtsskabende virksomhed	34.064	28.085
I alt lønninger	231.111	212.449
Lønninger indeholdt i anvendte bevillinger	23.264	19.088
I alt udbetalte lønninger	254.375	231.537
Gennemsnitligt antal beskæftigede	562	524

Ledelse, udvalg og organisation

LEDELSE, UDVALG OG ORGANISATION

Præsidiat

- Præsident Linda Nielsen, professor, dr.jur.
- Vicepræsident Michala Petri, blokfløjtenist
- Vicepræsident Ebbe Sand, direktør, tidl. prof. fodbold-spiller

Hovedbestyrelsen

- Formand Frede Olesen, professor, dr.med., forskningsleder, Højbjerg
- Næstformand Bent Knie-Andersen, adm. direktør, Charlottenlund
- Jette Hansen, prokurist, Holbæk
- Ester Larsen, tidl. sundhedsminister, cand.phil., Kerteminde
- Mikael Rørth, professor, overlæge, dr.med., Charlottenlund
- Grete Andersen, sekretær, Frederiksberg
- Birgitt Bjerre, rejeleleder, Nykøbing Falster
- Ane Bonderup, afsnitsleder, Risskov
- Kristian Baatrup, landinspektør, Helsingør
- Karina Christensen, ph.d.-studerende, Odense
- Finn Christensen, projektchef (medarbejderrepræsentant)
- Claus Foged, arkitekt MAA, Hjørring
- Vera Kristensen, sygeplejerske, Hvide Sande
- Susanne Ursula Larsen, overlæge, Odense
- Carsten Lewinsky, tandlæge, Langebæk
- Arvid B. Maunsbach, professor, dr.med., Risskov
- Ejnar Pedersen, fhv. kommunaldirektør, Hornslet
- Tove Pedersen, lokalforeningsformand, V. Hassing
- Catherine Rechnitzer, overlæge, dr.med., Vedbæk
- Ruth Scharling, tidl. borgmester, Thisted

- Geert Schou, systemkoordinator, cand.scient. (medarbejderrepræsentant)
- Janne Sinding Nielsen, personaleassistent/HR-assistent, Køge
- Birgitte Uldall, hjemmesygeplejerske, Nordborg
- Karen Veien, patientforeningsformand, Aalborg
- Gina Øbakke, chefkonsulent, Store-Heddinge
- Jens Erik Christensen, direktør, cand.act, Charlottenlund
- Helle Ibsen, praktiserende læge, Haderslev
- Jan Bjørn Nielsen, overlæge, Odder
- Jørgens Nielsen, advokat, Dronninglund
- Henrik Steenberg, Human Resources associate, København S

Forretningsudvalget

- Formand Frede Olesen, professor, dr.med., forskningsleder
- Næstformand Bent Knie-Andersen, adm. direktør
- Jette Hansen, prokurist
- Ester Larsen, tidl. sundhedsminister, cand.phil.
- Mikael Rørth, professor, overlæge, dr.med.

Direktion

- Arne Rolighed, adm. direktør

Afdelingschefer

- Julio Celis, institutchef, professor, ph.d.
- Kurt Damsgaard, kommunikationschef, journalist
- Bjarne Heide Jørgensen, landssekretær
- Poul Møller, marketingchef, cand.phil.
- Anne Nissen, afdelingschef, cand.scient.soc.
- Jørgen H. Olsen, institutchef, overlæge, dr.med.

- Ole Reinbach, økonomichef, cand.polit.
- Hans Henrik Storm, afdelingschef, overlæge
- Una Jensen, sekretariatschef
- Janne Lehmann Knudsen, overlæge, kvalitetschef

Kræftens Bekæmpelses Videnskabelige Udvalg

- Jens Overgaard, formand, professor, overlæge, dr.med. Afd. f. Eksp. Klinisk Onkologi, Århus Sygehus
- Kristian Helin, næstformand, professor, ph.d., direktør, Biotech Research & Innovation Centre (BRIC), Københavns Universitet
- Peter Andreasen, lektor, dr.scient., Molekylærbiol. Inst., Aarhus Universitet
- Åke Borg, professor, ph.d., Lund Universitetshospital, Sverige
- Olav Dahl, professor, dr.med., Haukeland Universitetshospital, Norge
- Thoas Fioretos, professor, overlæge, Afd. for Klinisk Genetik, Lund Universitetshospital, Sverige
- Claus Hovendal, professor, overlæge, dr.med., Kirurgisk Gastroenterologisk afd. Odense Universitetshospital
- Sten L. Christer Höög, professor, ph.d., Karolinska Institutet, Sverige
- Andreas Kjær, professor, overlæge, dr.med., ph.d., Cluster for Mol. Imaging, Københavns Universitet og Klinik for Klin. Fysiol., Nuklearmedicin & PET, Rigshospitalet
- Marja Jäättelä, professor, dr.med., Apoptoselaboratoriet, Institut for Biologisk Kræftforskning, Kræftens Bekæmpelse
- Susanne Krüger Kjær, professor, overlæge, dr.med., Institut for Epidemiologisk Kræftforskning, Kræftens Bekæmpelse

- Torben Kruse, professor, lic.scient., Afd. for Biokemi, Farmakologi og Genetik, Odense Universitetshospital
- Preben Bo Mortensen, professor, dr.med., Center for Registerforskning, Aarhus Universitet
- Pär Sparén, professor, dr.med.sc., Karolinska Institut, Sverige
- Lars Vindeløv, overlæge, dr.med., Hæmatologisk Klinik, Rigshospitalet

Komité for Psykosocial Kræftforskning

- John Sahl Andersen, formand, praktiserende læge, lektor, ph.d., Københavns Universitet
- Lene Koch, næstformand, professor, dr.phil., Inst. for Folkesundhedsvidenskab, Afd. for Sundhedstjenesteforskning, Københavns Universitet
- Niels Viggo Hansen, programkoordinator, ph.d., Menneske og Samfund, SDU
- Marianne Jensen Hjermstad, seniorforsker, ph.d., Kreftsenteret, Ulleval Universitet Hospital, Oslo, Norge
- Marianne Lau, overlæge, dr.med., Psykoterapeutisk Center Stolpegård, Gentofte
- Susanne Dalsgaard Reventlow, forskn.leder, prakt. læge, dr.med., mag.scient.ant., Forskningsenheden for Almen Praksis, Københavns Universitet
- Mette Beck Risør, seniorforsker, mag.art., ph.d., Forskn. For Funkt. Lidelser og Psykosomatik, Århus Sygehus
- Per Sjøgren, adj. professor, overlæge, dr.med., H:S Tværfagligt Smertecenter, Rigshospitalet
- Signe Vikkelsø, lektor, cand.psych., ph.d., Inst. for Organisation, Copenhagen Business School

Forebyggelsesudvalget

- Ole Fredslund, formand, partner, Effector Communications A/S
- Finn Berggren, forstander, Gerlev Idrætshøjskole
- Jan Hansen, vicedirektør/skolechef
- Torben Jørgensen, centerchef, dr.med.
- Lillian Knudsen, fhv. gruppeformand
- Suzanne Aaholm, kommunaldirektør
- Lene Frits Nielsen, chefjordemoder

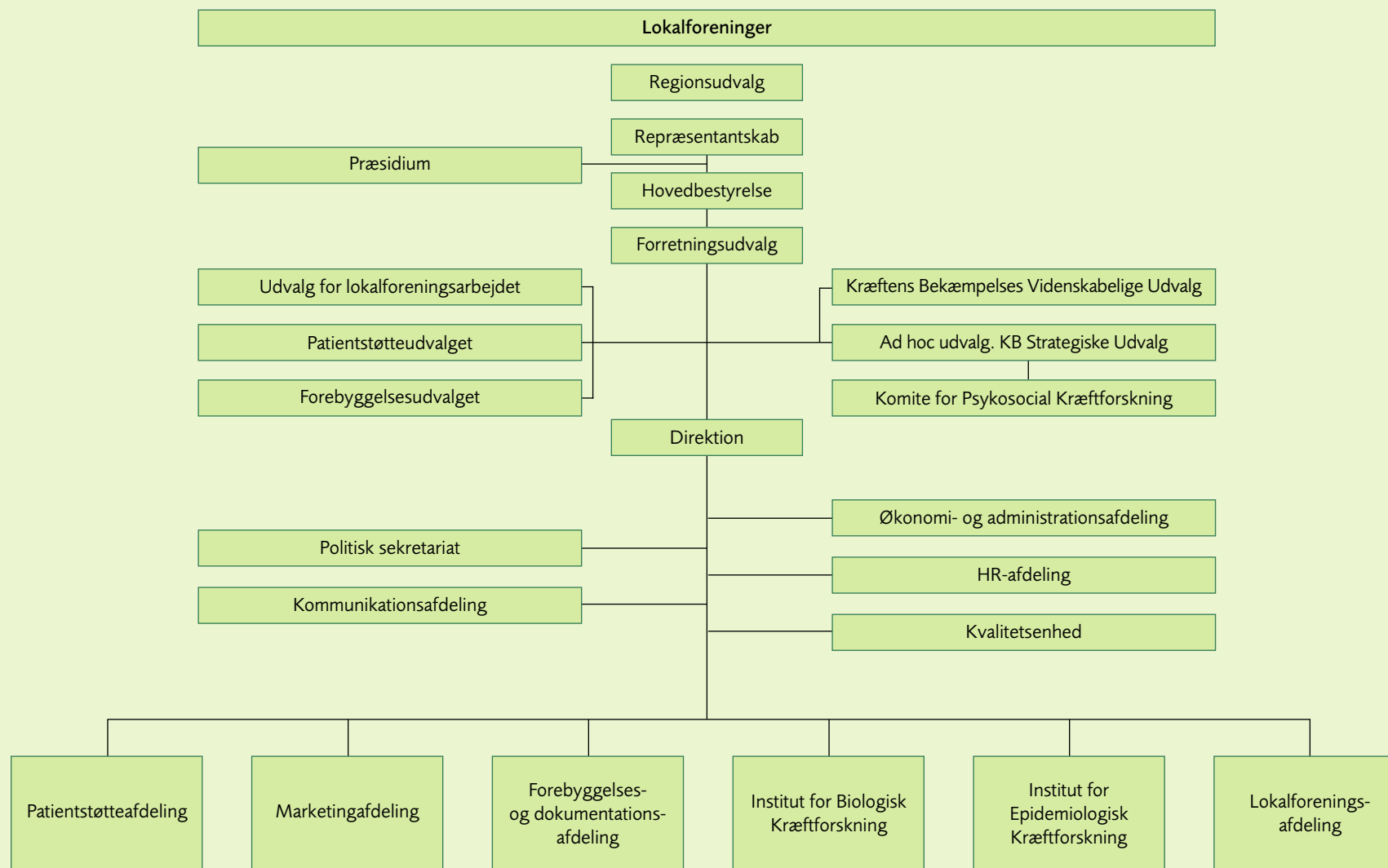
Udvalget for lokalforeningsarbejdet

- Hans Grishauge, formand, sekretariatsleder, Vartov
- Ole Petersen Andersen, lokalforeningsformand
- Henrik Frostholt, specialkonsulent, Servicestyrelsen
- Peter Holm, marketingchef, Skandia A/S
- Lykke Mantzius Lykke, ældrechef
- Erik Martinussen, civiløkonom
- Karen Nøhr, fhv. amtsborgmester

Patientstøtteudvalget

- Erik Rasmussen, formand, chefredaktør, Ugebrevet Mandag Morgen
- Helen Bernt Andersen, sygeplejedirektør, Rigshospitalet
- Jørn Andersen, overlæge, dr.med., Århus Sygehus
- Christian Juul Busch, hospitalspræst, Rigshospitalet
- Bolette Christensen, vicedirektør, Dansk Industri
- Jan Mainz, adjungeret professor, Region Nordjylland
- Julie Damgaard Nielsen, praktiserende læge, Højbjerg
- Kjeld Møller Pedersen, professor, Institut for Sundheds-tjenesteforskning

Organisation

Bevillingshavere

Alsner, Jan	70	Frystyk, Jan	74	Jacobsen, Benedikte	63	Madsen, Karina	184	Shamim, Zaiba	104
Andersen, Félicie Faucon	1	Füchtbauer, Ernst-Martin	17	Jacobsen, Bo	194	Masmas, Tania	95	Snezana Djurisc	131
Andersen, Jens S.	2	Gjerstorff, Morten Frier	18	Jansen, Erik Christian	85	Mathiasen, David Plesner	157	Steffensen, Ane Yde	170
Andersen, Julie Bjerglund	123	Grau, Cai	75	Jensen, Katja Dall	143	Meldgaard, Theresa	158	Steiniche	105
Andersen, Mads Hald	71	Groth, Anja	19	Jensen, Mads Daugaard	33	Mellemkjær, Lene	120	Stine Jørgensen	35
Andersen, Signe Lindgård	191	Grum-Schwensen, Birgitte	20	Jensen, Mads Aaboe	64	Memon, Ashfaqe, Ahmed	96	Straten, Per thor	106
Andreasen Peter A.	3	Grønæk, Kirsten	76	Jensen, Rikke	144	Meyle, Kathrine Damm	159	Strickertsson, Jesper A.	171
Andresen Thomas L.	4	Grønvold, Mogens	177, 178	Jensen, Sigrid Hjermind	145	Mollenhauer, Jan	43	Svane, Inge Marie	107
Bartek, Jiri	5	Guerra, Barbara	77	Jensen, Siri Beier	87	Mortensen, Michael Bau	97	Szyniarowski, Piotr	54
Bassler, Niels	6	Guldberg, Per	21	Jensen, Torben Heich	34	Nerlov, Claus	44	Sørensen, Claus Storgaard	55
Behrendt, Niels	7	Guldin, Mai-Britt	179	Johannessen, Helle	195	Nielsen, Charlotte Stentoft	160	Sørensen, Rikke Bæk	108
Berge-Hansen, Linda	124	Gyrd-Hansen, Mads	22	Johansen, Christoffer	86, 196	Nielsen, Christian Friberg	162	Sørensen, Tine Thurison	172
Bernstein, Inge	111	Hadrup, Sine Reker	78	Johnsen, Hans Erik	113	Nielsen, Susanne Husted	161	Sørrig, Rasmus	173
Bobby Zachariae	188	Hall, Arnaldur	136	Jäätelä, Marja Helena	32	Nielsen, Thomas	45	Terp, Mikkel Green	174
Brakebusch, Cord	8	Hamilton-Dutoit, Stephen Jacques	79	Jørgensen, Peter Bonde	146	Nilbert, Mef	68	Theilgaard-Mönch, Kim	56
Brandt, Claus	125	Hamming, Ole Jensen	23	Kallehauge	147	Nordstrøm, Lars Ulrik	46	Thomassen, Mads	109
Brimnes, Marie Klinge	72	Hansen, Helle Ploug	189	Kallunki, Tuula Anneli	36	Nørgaard, Jan Maxwell	69	Thomsen, Allan Randrup	57
Brodersen, John	192	Hansen, Jacob Falck	25	Kamper-Jørgensen, Mads	119	Olsen, Birgitte Brinkmann	47	Tjønneland, Anne	121
Brünner, Nils	61	Hansen, Klaus	24	Keiding, Susanne	88	Olsen, Pia Riis	185	Villumsen, Nanna Stengaard	175
Bukh, Jens	9	Hansen, Lisbeth	137	Kjær, Andreas	89	Overgaard, Jens	99	Wewer, Ulla M.	67
Busch, Christian Juul	176	Hansen, Matilde Thye	138	Kjær, Susanne Krüger	115	Pedersen, Anders Elm	48	Wiuf, Carsten H.	58
Baastrup, Rikke	116, 117	Hansen, Susan R.	180	Knudsen, Stine Louise Jeppe	148	Pedersen, Anders Navrsted	100	Ødum, Niels	59
Carlsen, Thomas Hassing Ronøe	126	Harmann, Rune	26	Kornblit, Brian	90	Pedersen, Finn Skou	49	Ørntoft, Torben	110
Christensen,		Hasle, Henrik	80	Kousted, Tina Mostrup	149	Pedersen, Heidi Frølund	186	Østergaard, Vibe H.	60
Anne Geske Lindgard	127	Helin, Kristian	27	Kragelund, Birthe Brandt	37	Pedersen, Marianne Terndrup	50		
Christensen, Rikke	10	Henriksen, Nina	181, 182	Kriegbaum, Mette Camilla	150	Pedersen, Mette Louise	163		
Christensen, Thomas T.	11	Herrstedt, Jørn	81	Kristensen, Bjarne Winther	91	Petersen, Ole William	51		
Coskun, Mehmet	128	Hjalgrim, Henrik	118	Kristensen, Eva Toustrup	151	Pfeiffer, Per	101		
Cowland, Jack	12	Hjortbak, Bjarne Rose	183	Kristiansen, Maiken Søndergaard	152	Porse, Bo Torben	52		
Cramer, Frederik	129	Hjortsø, Mads Christian	139	Kristoffersen, Kristina	153	Poulsen, Hans Skovgaard	53		
Dahl, Christina	13	Hokland, Peter	122	Køllgaard, Tania	92	Poulsen, Maria	164		
Dahl, Louise Dyhrman	14	Holmberg, Ola	82	Langkilde, Anne	154	Poulsen, Sara Lund	165		
Dahl, Sara Louise	130	Holst, Lise Laurberg	140	Larsen, Signe Benzon	155	Povlsen, Lou Klitgaard	166		
Dalsted, Rikke Juul	190	Horsman, Michael R.	83	Laurberg, Søren	93, 94	Pritnz, Christina	167		
Deurs, Bo van	15	Hvidt, Niels Christian	193	Laursen, Britt E.	38	Rajpert-De Meyts Ewa	66		
Ditzel, Henrik J.	73	Højrup, Peter	28	Lisby, Michael	40	Rasmussen, Kiki Celina	168		
Dupont, Daniel Miotto	16	Høye, Anette Melissa	141	Lukas, Claudia	39	Santoni, Rugu, Eric	102		
Ebbesen, Morten	132	Høyland-Poulsen, Nina Molin	142	Lund, Anders H.	41	Schaffelitsky, de Muckadell,			
Eskelund, Christian Winther	133	Issazadeh-Navikas, Shohreh	62	Lund, Leif R.	42	Ove B.	98		
Ewertz, Marianne	112	Issinger, Olaf-Georg	29, 30	Lykkesfeldt, Anne E.	65	Scheel, Maria	169		
Falk-Hansen, Maiken	134	Iversen, Lars	31	Lyngge, Elsebeth	114	Schmiegelow, Kjeld	103		
Frankel, Mika	135	Iversen, Lene H.	84	Madsen, Jeppe Buur	156	Seibæk, Lene	187		

Bevillinger fra Kræftens Bekæmpelses Videnskabelige Udvalg (KBVU)

BEVILLINGER

NB: Oversigten omfatter igangværende projekter i 2009, der har fået bevilget støtte i 2008 eller tidligere, samt projekter, der har fået bevilget støtte i 2008 til brug i 2008.

* Bevillinger, der er givet før 2008 og udgiftsført i tidligere regnskaber.

□ Bevillinger til forskningsprojekter, der udføres ved Kræftens Bekæmpelse egne forskningsafdelinger.

Bevillinger til forskningsprojekter, der udføres ved andre forskningsafdelinger.

Grundforskning

1. **Udredning af risikoen for udvikling af splejnsrelateret sekundær sygdom som følge af topoisomerase i rettet kemoterapi.**
Cand.scient. Félicie Faucon Andersen
Molekylærbiologisk Institut,
Aarhus Universitet
Bevilget for 2009-2011: 1.599.000 kr.
- *2. **Spatio-temporal proteomics af autofagi i kræftceller.**
Lektor, ph.d. Jens S. Andersen
Institut for Biokemi og Mol. Biol.,
Syddansk Universitet
Bevilget for 2009: 331.300 kr.
3. **Farmakologisk intervention med proteolytiske enzymsystemer i dyretumor-modeller.**
Lektor, dr.scient. Peter A. Andreasen
Molekylærbiologisk Institut,
Aarhus Universitet
Bevilget for 2009-2010: 1.500.000 kr.
- *4. **Tidsopløste pH målinger i cancer celle kompartments.**
Cand.polyt., ph.d. Thomas L. Andresen
Dansk Polymer Center, Risø,
5. **Celleyklus-checkpoint maskineriets rolle(r) i udviklingen af kræft.**
MD., ph.d. Jiri Bartek
Afd. for Cellevækst og Kræft, Institut for Biologisk Kræftforskning,
Kræftens Bekæmpelse
Bevilget for 2009: 1.000.000 kr.
6. **Partikelterapi – dosimetrisk og radiobiologisk optimering.**
Cand.scient., ph.d. Niels Bassler
Onkologisk afd., Århus Sygehus
Bevilget for 2009-2011: 1.721.700 kr.
7. **Cancer invasion gennem extracellulære matrix-barrierer: Collagenolytiske mekanismer og terapeutisk intervention i muse cancermodeller.**
Dr.scient., ph.d. Niels Behrendt
Finsenlaboratoriet, Finsencentret,
Rigshospitalet
Bevilget for 2009-2011: 1.650.000 kr.
8. **Rolle af usædvanlig stor aktivitet af Rho GTPaser i leukæmi forårsaget af MLL-AF9 onkogen.**
Professor, ph.d. Cord Brakebusch
Biomedicinsk Institut,
Københavns Universitet
Bevilget for 2009-2011: 1.898.700 kr.
- *9. **Udvikling af hepatitis C virus celle kultur systemer: anvendelse i molekulære studier og i medicin og vaccine udvikling.**
Professor, overlæge, cand.med. Jens Bukh
Infektionsmedicinsk Afd.,
Hvidovre Hospital.
Bevilget for 2009: 800.000 kr.
- *10. **Stem Cell Antigen-1's (Sca-1) rolle i normal og malign udvikling af hårfollikler.**
Cand.scient., ph.d. Rikke Christensen
Institut for Human Genetik,
- Danmarks Tekniske Universitet
Bevilget for 2009: 562.000 kr.
- Århus Universitet
Bevilget for 2009: 462.000 kr.
11. **Primære cilier og udvikling af kræft i æggstokkene hos kvinder.**
Lektor, ph.d. Søren T. Christensen
Biologisk Institut, Københavns Universitet
Bevilget for 2009: 700.000 kr.
12. **MicroRNAer som regulatorer af normal og malign granulopoiese.**
Cand.scient., ph.d. Jack Cowland
Granulocytlaboratoriet, Rigshospitalet
Bevilget for 2009-2010: 1.136.400 kr.
- 13. **Signalering via stamcellefaktor i normale og maligne melanocytter: KIT som en "dependence-receptor".**
Cand.scient. Christina Dahl
Afd. for Cancergenetik, Institut for Biol. Kræftforskning, Kræftens Bekæmpelse
Bevilget for 2009-2010: 1.125.800 kr.
14. **Identifikation af det onkogene element, som kodes af det prostatatumor-inducerende gen, PTI-1.**
Ph.d. studerende Louise Dyhrman Dahl
Molekylærbiologisk Institut,
Aarhus Universitet
Bevilget for 2009: 87.800 kr.
15. **Endocytotisk nedregulering af ErbB receptorer i cancer.**
Professor, dr.med., ph.d. Bo van Deurs
Institut for Cellulær og Molekylær Medicin,
Panum Institutet, København
Bevilget for 2009-2011: 1.500.000 kr.
- *16. **Udvikling af nye PET-sporstoffer og behandlingsmidler rettet mod den metastatiske proces.**
Cand.scient. Daniel Miotto Dupont
Institut of Bio-Medical Imaging, Service Hosp. Frédéric Joliot, Orsay C., Frankrig
Bevilget for 2009-2010: 885.600 kr.
17. **Translationskontrol af Twist1 som en mulig cancerterapi.**
Lektor, Dr.rer.nat. Ernst-Martin Füchtbauer
institut for Molekylær og Strukturel Biologi,
Aarhus Universitet
Bevilget for 2009-2011: 654.000 kr.
18. **GAGE cancer/testis antigeners påvirkning af mikrotubuli og deres rolle i cancerudvikling.**
Cand.scient. Morten Frier Gjerstorff
Medicinsk Bioteknologisk Center,
Syddansk Universitet, Odense
Bevilget for 2009-2010: 230.000 kr.
19. **Histone Metabolisme & checkpoint Kontrol – Betydningen for epigenetisk stabilitet.**
Cand.scient., ph.d. Anja Groth
Biotech Research & Innovation Centre (BRIC), København
Bevilget for 2009-2011: 2.250.000 kr.
- 20. **S100A4 (Mts) proteinets funktionelle rolle i tumor stroma interaction.**
Cand.scient. Birgitte Grum-Schwensen
Afd. for Molekylær Kræftbiol. Institut for Biol. Kræftforskning, Kræftens Bekæmpelse
Bevilget for 2009: 565.700 kr.
- 21. **Cellulær senescens medieret af p14ARF som reaktion på mitokondriel dysfunktion: Molekulære mekanismer og betydning som anti-cancer barriere.**
Prof. cand.scient., ph.d. Per Guldberg
Afd. for Cancergenetik, Institut for Biol. Kræftforskning, Kræftens Bekæmpelse
Bevilget for 2009-2010: 1.100.000 kr.
22. **Inhibitor af Apoptosis proteiners regulering af ubikvitin-medieret overlevelses-signaler i kræft.**
Cand.scient., ph.d. Mads Gyrd-Hansen
Biotech Research & Innovation Centre (BRIC), København
Bevilget for 2009: 300.000 kr.

- 23. Generelle aspekter af interferon signalering med hovedvægt på strukturbestemmelse af interferon lambda receptor-komplekset.**
Ph.d. studerende Ole Jensen Hamming
Center for Strukturel Biologi,
Aarhus Universitet
Bevilget for 2009-2010: 836.400 kr.
- 24. Onkogen signalering gennem en epigenetisk fosfoylerings "switch" og betydningen i kræft.**
Ph.d. Klaus Hansen
Biotech Research & Innovation Centre (BRIC), København
Bevilget for 2009-2010: 660.000 kr.
- *□25. Genamplificering, vedligeholdelse af "fragile sites" og kræft.**
Cand.scient., ph.d. Jacob Falck Hansen
Afd. for Cellevækst og Kræft, Institut for Biologisk Kræftforskning, Kræftens Bekæmpelse
Bevilget for 2009: 528.000 kr.
- 26. Interferon Lambda i kræftudvikling og kroniske virus infektioner.**
Lektor, ph.d. Rune Hartmann
Institut for Molekylær og Strukturel Biologi, Aarhus Universitet
Bevilget for 2009-2010: 907.600 kr.
- 27. Funktionel karakterisering af histon demethylasens rolle i udviklingen af kræft.**
Professor, M.Sc., ph.d. Kristian Helin
Biotech Research & Innovation Centre (BRIC), København
Bevilget for 2009-2011: 6.000.000 kr.
- *28. Individspecifik analyse af glykosylering i cancermarkører.**
Lektor, cand.scient., ph.d. Peter Højrup
Inst. for Biokemi og Mol. Biol., Syddansk Universitet, Odense
Bevilget for 2009-2010: 1.125.600 kr.
- *29. CK2 nyre tumorer og metastaser: Decifring af den asymmetriske ekspresion af CK2beta subunit og den forøgede CK2 aktivitet.**
Professor, Dr.rer.nat.habil Olaf-Georg Issinger
Inst. for Biokemi og Mol. Biol., Syddansk Universitet, Odense
Bevilget for 2009-2010: 1.000.000 kr.
- 30. AMPK i nyre kræft.**
Professor, Dr.rer.nat.habil Olaf-Georg Issinger
Institut for Biokemi og Mol. Biol., Syddansk Universitet, Odense
Bevilget for 2009: 75.136 kr.
- *31. Betydningen af p38 MAPK signaltransduktion for patogenesen ved nonmelanom hud cancer.**
Lektor, dr.med. Lars Iversen
Dermatologisk Afd., Århus sygehus
Bevilget for 2009-2010: 600.000 kr.
- *□32. Kræft-relaterede ændringer i lysosomernes stabilitet, sammensætning og funktion.**
Professor, dr.med. Marja Helena Jäättelä
Apoptoselaboratoriet, Institut for Biologisk Kræftforskning, Kræftens Bekæmpelse
Bevilget 2009: 1.000.000 kr.
- *□33. Undersøgelse af overlevelsesprotein Lens Epithelium Derived Growth Factor (LEDGF) i kræft.**
Cand.scient., ph.d. Mads Daugaard Jensen
Apoptoselaboratoriet, Institut for Biologisk Kræftforskning, Kræftens Bekæmpelse
Bevilget for 2009: 549.000 kr.
- 34. Det nukleære RNA exosomes rolle i cancerudvikling og terapi.**
Lektor, cand.scient., ph.d. Torben Heich Jensen
Institut for Molekylær og Strukturel Biologi, Aarhus Universitet
Bevilget for 2009: 582.900 kr.
- 35. SET8's rolle og regulering i DNA skade responset.**
Cand.scient. Stine Jørgensen
Biotech Research & Innovation Centre (BRIC), København
Bevilget for 2009: 462.900 kr.
- 36. Analyse af nyfundne potentielle behandlingsmål i onkogen induceret celleforandring og kræft.**
Docent, ph.d., D.Sc. Tuula Anneli Kallunki
Apoptoselab., Institut for Biol. Kræftforskning, Kræftens Bekæmpelse
Bevilget for 2009-2010: 1.200.000 kr.
- *37. Kompetitive antagonist til cancerterapeutiske studier.**
Lektor, cand.scient., ph.d. Birthe Brandt Kragelund
Inst. for Molekylær Biologi, Københavns Universitet
Bevilget for 2009: 466.400 kr.
- 38. Combretastatin, et nyt vaskulært targeret stof; Karakteristik af dets vaso-kontraherende virkning.**
Cand.med., ph.d. Britt E. Laursen
Farmakologisk Institut, Aarhus Universitet
Bevilget for 2009: 79.000 kr.
- *□39. Søgning efter gener involveret i det cellulære forsvar mod DNA skader og cancer predisponering.**
Cand.scient., ph.d. Claudia Lukas
Afd. for Cellevækst og Kræft, Institut for Biologisk Kræftforskning, Kræftens Bekæmpelse
Bevilget for 2009: 1.000.000 kr.
- 40. BRCA2 brystkræftgenets regulering af homolog rekombination.**
Forskningslektor, ph.d. Michael Lisby
Biologisk Institut, Københavns Universitet
Bevilget for 2009-2010: 270.100 kr.
- 41. MiR-10's rolle i cancer.**
Lektor, ph.d. Anders H. Lund
Biotech Research Innovation Centre (BRIC), København
Bevilget for 2009-2011: 2.250.000
- 42. Multiple roller af matrix-nedbrydende proteaser i inflammations-medieret mavetarm kræft.**
Cand.scient. Leif R. Lund
Finsenlaboratoriet, Finsencentret, Rigshospitalet
Bevilget for 2009-2010: 1.400.000 kr.
- 43. Systematisk identifikation af nye cancer gener via targeteret funktionel genom analyse.**
Professor, ph.d. Jan Mollenhauer
Medicinsk Bioteknologisk Center, Syddansk Universitet, Odense
Bevilget for 2009: 800.000 kr.
- 44. Analyse af mekanismen bag ektopisk selvfornyelse i myeloide leukemi-initierende celler.**
Cand.scient., ph.d. Claus Nerlov
Finsenlaboratoriet, Finsencentret, Rigshospitalet
Bevilget for 2009: 855.500 kr.
- 45. Tumor-mikromiljø undersøgt med magnetisk resonans-billeddannelse.**
Cand.scient., ph.d. Thomas Nielsen
Afdeling for Eksperimentel Klinisk Onkologi, Århus Sygehus
Bevilget for 2009-2010: 1.247.800 kr.
- 46. Design og syntese af kulhydrat konjugerede kræftvacciner.**
Cand.scient., ph.d. Lars Ulrik R. Nordstrøm
Memorial Sloan-Kettering Cancer Center, USA
Bevilget for 2009: 483.000 kr.
- *47. Protein kinase CK2 potentielle rolle i BID's proapoptotiske og DNA-skade res-**

BEVILLINGER

- pons funktion via fosforylering og interaktion.**
Ph.d. Birgitte Brinkmann Olsen
Institut for Biokemi og Molekylær Biologi, Syddansk Universitet, Odense
Bevilget for 2009: 544.000 kr.
- 48. Udvikling af en terapeutisk vaccine mod progressiv renal celle carcinom.**
Adjunkt, cand.med., ph.d. Anders Elm-Pedersen
Institut for Int. Sundhed, Immun. og Mikrobiol., Københavns Universitet
Bevilget for 2009-2010: 800.000 kr.
- 49. Murin leukæmivirus-baserede onkogenesemodeller.**
Professor, cand.scient., ph.d. Finn Skou Pedersen
Molekylærbiologisk Institut, Aarhus Universitet
Bevilget for 2009-2010: 1.200.000 kr.
- *50. Betydningen af Jumonji 2 (JMJD2) histon demetylasen for celledeling og kræft.**
Cand.scient. Marianne Terndrup Pedersen
Biotech Research & Innovation Centre (BRIC), København
Bevilget for 2009: 400.000 kr.
- *51. Det cellulære ophav til brystkræft.**
Professor, dr.med. Ole William Petersen
Inst. for Cellulær og Mol. Med., Panum Inst., Københavns Univ.
Bevilget for 2009: 750.800 kr.
- *52. Karakterisering af nyligt identificerede mulige onkogener.**
Cand.scient., ph.d. Bo Torben Porse
Biotech Research & Innovation Centre (BRIC), København
Bevilget for 2009: 600.000 kr.
- *53. Til 2 projekter:**
1. Karakterisering af EGF receptorens regulering af tyrosinkinase receptoren EphA2 og dennes funktion i humane tumorer
2. Transkriptionel targeteret genterapi mod småcellet lungecancer.
Overlæge, dr.med. Hans Skovgaard Poulsen
Strålebiologisk laboratorium, Finsencentret, Rigshospitalet
Bevilget for 2008-2009: 1.000.000 kr.
- *54. Kinasesignaler i Autophagy.**
M.Sc. Piotr Szytniarowski
Apoptoselab., Inst. for Biol. Kræftforskning, Kræftens Bekæmpelse
Bevilget for 2009-2010: 1.098.000 kr.
- 55. Analyse af NEK11 kinasens rolle for cellers forsvar med DNA skade.**
Lektor, cand.scient., ph.d. Claus Storgaard Sørensen
Biotech Research & Innovation Centre (BRIC), København
Bevilget for 2009-2011: 1.838.700 kr.
- 56. Funktionel karakterisering af Erg onkogenet i en knockout musemodel.**
Cand.med. Kim Theilgaard-Mönch
Biotech Research & Innovation Centre (BRIC), København
Bevilget for 2009 - 2010: 1.375.800 kr.
- 57. Hvorledes reguleres det tumor-specifikke CD8 + T-cellesvar ved terapeutisk vaccination med virale vektorer.**
Professor, dr.med. Allan Randrup Thomsen
Institut for Int. Sundhed, Immun. og Mikrobiol., Københavns Universitet
Bevilget for 2009-2010: 998.200 kr.
- *58. Nye statistiske metoder til analyse og bestemmelse af tumor heterogenitet og kopitalsforandringer i cancer ved hjælp af array-data.**
Professor, cand.scient., ph.d. Carsten H. Wiuf
Center for Bioinformatik, Klinisk Inst., Århus Universitet
Bevilget for 2009: 500.000 kr.
- *59. Hvad betyder den kroniske betændelsestilstand for udviklingen af ondartet lymfekræft i huden?**
Professor, dr.med. Niels Ødum
Inst. FOR Med. Mikrobiol. & Immunol., Panum Inst., Københavns Univ.
Bevilget for 2009-2010: 900.000 kr.
- *60. Den regulatoriske rolle af deubiquitinasen USP1 i DNA reparation.**
M.Sc., ph.d. Vibe H. Østergaard
Lab. of Molecular Biology, Medical Research Council, Cambridge, England
Bevilget for 2009: 426.000 kr.
- KBVU bev. i 2008 og udgiftsført i regnsk. for 2008: 42.342.136 kr.
* Bev. før 2008 og udgiftsført i tidligere regnskaber.
- Grundforskning og klinisk forskning**
- 61. Udvikling af en innovation og individualiseret behandlings-strategi til patienter med metastatisk tyk- eller endetarmskræft.**
Professor, dr.med. Nils Brüner
Institut for Veterinær Patobiologi, Det Biomedicinske Fakultet, Københavns Universitet
Bevilget for 2009: 600.000 kr.
- *62. Immunmodulatorisk og anti-tumor aktivitet af motor neuroner via induktion af killer T-celler, CDI-afhængige NKiller T celler og regulatoriske T-Celler.**
Professor dr.med.sci., ph.d. Shohreh Issazadeh-Navikas
Biotech Research & Innovation Centre (BRIC), København
Bevilget for 2009: 500.000 kr.
- *63. Struktur, funktion og ekspresion af CA.4A in human cancer.**
Cand.polyt. Benedikte Jacobsen
Finsenlaboratoriet, Finsencentret, Rigshospitalet
Bevilget for 2009-2010: 400.000 kr.
- *64. Alternativ splejsning i blærekræft, mekanismer og effekter af onkogene og apoptotiske molekyler.**
M.Sc. Mads Aaboe Jensen
Cold Spring Harbor Laboratory, New York, USA
Bevilget for 2009: 528.000 kr.
- 65. Betydningen af ErbB styret vækst af antiøstrogenresistent brystkræft og identifikation af nye behandlingsmuligheder.**
Lic.scient., dr.scient. Anne E. Lykkesfeldt
Afd. for Brystkræft, Institut for Biologisk Kræftforskning, Kræftens Bekæmpelse
Bevilget for 2009-2011: 1.800.000 kr.
- 66. Betydningen af afvigende regulering af kimmelleproliferation af patogenesen ved to typer seminomer i testis.**
Cand.med., ph.d. Ewa Rajpert-De Meyts
Afd. for Vækst og Reproduktion, Rigshospitalet
Bevilget for 2009-2011: 1.800.000 kr.
- 67. Targetering af den tumor associerede protease ADAM12.**
Professor, dr.med. Ulla M. Wewer
Biomedicinsk Institut, Københavns Universitet
Bevilget for 2009-2011: 2.250.000 kr.
- KBVU bev. i 2008 og udgiftsført i regnsk. for 2008: 6.450.000 kr.
* Bev. før 2008 og udgiftsført i tidligere regnskaber.

Grundforskning, klinisk forskning og epidemiologisk forskning

*68. Genomisk profilering af arvelig tarmkræft; karakterisering af tumorer mhp. bedre diagnostik.

Professor, overlæge Mef Nilbert
Klinisk Forskningsenhed,
Hvidovre Hospital
Bevilget for 2009-2010: 1.285.600 kr.

69. Årsager til opståen af sekundær og de novo akut myeloid leukæmi.

Dr.med., ph.d. Jan Maxwell Nørgaard
Cancer cytogenetisk laboratorium,
Århus Sygehus
Bevilget for 2009-2011: 1.870.600 kr.

KBVU bev. i 2008 og udgiftsført i regnsk. for 2008: 1.870.600 kr.

Klinisk forskning

*70. Behandlingsrelaterede bivirkninger i forbindelse med strålebehandling for kræft.

Lektor, ph.d. Jan Alsner
Afd. for Eksp. Klinisk Onkologi,
Århus sygehus
Bevilget for 2009-2010: 800.000 kr.

*71. Proteiner, der regulerer apoptose, som mål for immun terapi imod kræft: Fra laboratoriet til klinikken – og tilbage.

Ph.d., Dr. Techn. Mads Hald Andersen
Center for Cancer Immun Terapi (CCTI), Herlev Hospital
Bevilget for 2009-2010: 800.000 kr.

*72. Samspillet mellem regulatoriske T celler og dendritiske celler i myelomatosepatienter: muligheder for immunterapi.

Cand.scient. Marie Klinge Brimnes
Medicinsk Hæmatologisk Afd.,

Herlev Hospital
Bevilget for 2009: 444.000 kr.

73. Klarlægning af hvilke østrogenreceptorpositive brystkræftpatienter der vil respondere på endokrin behandling ved hjælp af en ny fokuseret genprofil metode.

Professor, dr.med. ph.d. Henrik J. Ditzel
Medicinsk Bioteknologisk Center,
Syddansk Universitet, Odense
Bevilget for 2009-2010: 1.446.100 kr.

74. Måling af IGF-II relaterede proteiner i serum fra patienter med hepatocellulært carcinom.

Overlæge, dr.med., ph.d. Jan Frystyk
Medicinsk afd. M, Århus Sygehus
Bevilget for 2009-2010: 625.000 kr.

*75. Billedvejledt strålebehandling af hovedhals kræft.

Professor, overlæge, dr.med. Cai Grau
Onkologisk Afd., Århus Sygehus
Bevilget for 2009: 300.000 kr.

*76. Identifikation af nye tumorsuppressorer involveret i udviklingen af Non-Hodgkin Lymfom: Focus på micro RNA.

Cand.med., dr.med. Kirsten Grønbæk
Hæmatologisk Klinik, Finsencentret,
Rigshospitalet
Bevilget for 2009: 500.000 kr.

77. Undersøgelse af protein kinase CK2s rolle i udviklingen af kræft i bugspytkirtlen og dennes resistens mod kemoterapi.

Lektor, M.Sc., ph.d. Barbara Guerra
Bevilget for 2009-2011: 1.500.000 kr.

*78. HLA microarray til detektion af T-celler og identifikation af T-celle epitoper.

Cand.scient. Sine Reker Hadrup
Netherlands Cancer Institute, Holland
Bevilget for 2009: 444.000 kr.

*79. Genetiske faktorer, tamoxifen og behandling med andre lægemidler og effekten ved brystkræft.

Professor, overlæge, M.B., M.A. Stephen Jacques Hamilton-Dutoit
Patologisk Institut, Århus Sygehus
Bevilget for 2009: 400.000 kr.

*80. Dødeligheden og senfølger ved behandling af akut myeloid leukæmi (AML) i barndommen.

Overlæge, cand.med., ph.d. Henrik Hasle
Pædiatrisk Afd., Skejby Sygehus
Bevilget for 2009: 221.400 kr.

81. Identificering og håndtering af bivirkninger til kombineret strålebehandling og kemoterapi med fokus på kvalme og opkastning.

Professor, overlæge, dr.med. Jørn Herrstedt
Onkologisk afd., Odense Universitetshospital
Bevilget 2009-2011: 675.775 kr.

*82. Præcise beregninger af dosis for intensitetsmoduleret strålebehandling af kræft.

Ph.d. Ola Holmberg
Onkologisk Afd., Herlev Hospital
Bevilget for 2009: 442.800 kr.

*83. Betydningen af svulsters mikromiljø og blodforsyning for virkningen af kræftbehandling.

Lektor, ph.d., dr.med. Michael R. Horsman
Afd. for Eksp. Klinisk Onkologi,
Århus sygehus
Bevilget for 2009-2010: 1.200.000 kr.

*84. Prognostiske faktorer for mortalitet de første 6 måneder efter operation for tyk- og endetarmskræft i Danmark. Et nationalt studie.

Cand.med., ph.d. Lene H. Iversen
Kirurgisk Afd., Århus Sygehus
Bevilget for 2009: 246.000 kr.

*85. Behandling af mandibulær osteoradionekrose med hyperbar oxygen. Et klinisk randomiseret studie.

Overlæge, dr.med. Erik Christian Jansen
Anæstesi – og operationsklinikken,
Rigshospitalet
Bevilget for 2009-2010: 309.730 kr.

86. Testis cancer: behandlingsresultater, risiko for anden primær kræft og anden primær germinalcellekræft – en populationsbaseret kohorteundersøgelse.

Overlæge, dr.med., ph.d. Christoffer Johansen
Psykosocial Kræftforskning, Institut for Epidemiologi Kræftforskning, Kræftens Bekæmpelse
Bevilget for 2010-2011: 1.000.000 kr.

*87. Persisterende bivirkninger i mundhulen efter kemoterapi af brystkræftpatienter – fem-års follow-up.

Adjunkt, cand.odont., ph.d. Siri Beier Jensen
Odontologisk Institut, Tandlægeskolen i København
Bevilget for 2009: 100.000 kr.

88. Tidlig påvisning af primær leverkræft med PET/CT efter injektion af 18F-mærket galaktose-analog.

Overlæge, dr.med. Susanne Keiding
Med. Afd. og PET Centret, Århus Kommune-hospital
Bevilget for 2009: 600.000 kr.

89. Molekylær billeddannelse til ikke-invasiv tumorkarakteristik og skræddersyet kræftbehandling: Translationelle studier af hypoxi og angiogenese i neuroendokrine tumorer.

Professor, Overlæge, dr.med. Andreas Kjær
Cluster for Mol. Imaging, Københavns Universitet & Klinik for Klin. Fysiol., Nuklearmedicin & PET, Rigshospitalet
Bevilget for 2009-2010: 1.200.000 kr.

90. HMGB1' rolle ved allogen hæmatopoietisk celle transplantation.

BEVILLINGER

- Cand.med. Brian Kornblit
Allo-HCT laboratoriet, Rigshospitalet
Bevilget for 2009-2011: 1.254.600 kr.
- 91. TIMP-1 i gliomer: prognostisk og terapeutisk potentiale?**
Cand.med., ph.d. Bjarne Winther Kristensen
Klinisk Forskningsenhed,
Hvidovre Hospital
Bevilget for 2009: 500.000 kr.
- *92. Karakterisering af Graft-versus-Tumor og Graft-versus-Host T-celle respons efter allogen knoglemarvstransplantation i maligne hæmatologiske sygdomme.**
Cand.scient., Tania Køllgaard
Tumor Immunologisk forskn.gr., Institut for Biologisk Kræftforskning, Kræftens Bekæmpelse
Bevilget for 2009: 768.000 kr.
- *93. "Lav Anterior Resektion Syndrom" efter rectum cancer. Incidens, risikofaktorer og behandling. Et nationalt populations-baseret studie.**
Professor, overlæge, dr.med. Søren Laurberg
Kirurgisk Afdeling, Århus Sygehus
Bevilget for 2009-2010: 600.000 kr.
- *94. Prognose af analcancer – fra præmalign læsion til avanceret cancer.**
Professor, overlæge, dr.med. Søren Laurberg
Kirurgisk Afd., Århus Sygehus
Bevilget for 2009: 481.000 kr.
- *95. Absolut kimærismebestemmelse ved allogen hæmatopoietisk celle transplantation (HCT) med nonmyeloablative konditionering (mini-HCT).**
Cand.med. Tania Masmus
Lymfocytlab., Hæmatologisk Klinik, Finsencentret, Rigshospitalet
Bevilget for 2009: 444.000 kr.
- 96. Hvilke lungekræftpatienter skal behandles med medicin rettet mod EGF receptoren. PET studier med 11C-Tarce-**
- va og analyse af EGF systemet.**
MD, M.Sc. Ashfaque Ahmed Memon
Klinisk Biokemisk afd., Århus Sygehus
Bevilget for 2009: 80.000 kr.
- 97. Anvendelse af endoskopisk sonoelastografi ved øvre gastrointestinal cancer.**
Overlæge, ph.d. Michael Bau Mortensen
Kirurgisk afd., Odense Universitetshospital
Bevilget for 2009: 492.900 kr.
- 98. Højrisiko grupper for pankreas cancer. Hereditær pancreatitis og familær pankreas cancer.**
Overlæge, dr.med. Ove B. Schaffalitzky de Muckadell
Med. Gastroenterologisk afd., Odense Universitetshospital
Bevilget for 2009: 600.000 kr.
- *99. Biologisk tilpasset individualiseret strålebehandling.**
Professor, overlæge, dr.med. Jens Overgaard
Afd. for Eksp. Klinisk Onkologi,
Århus Sygehus
Bevilget for 2009-2010: 1.200.000 kr.
- *100. Indflydelse af respiratorisk bevægelse på dosisfordeling ved radioterapi af brystkræft.**
Overlæge, cand.med., ph.d. Anders Navrsted Pedersen
Radioterapiklinikken, Finsencentret, Rigshospitalet
Bevilget for 2009: 200.000 kr.
- 101. Prognostiske og prædiktive faktorer hos patienter med pancreascancer.**
Overlæge, ph.d. Per Pfeiffer
Onkologisk afd., Odense Universitetshospital
Bevilget 2009-2010: 925.800 kr.
- *102. Nye indsigter i patogenese, diagnostik og klassifikation af malignt mesoteliom.**
MD, ph.d. Eric Santoni-Rugiu
Patologifald., Rigshospitalet
Bevilget for 2009-2010: 1.000.000 kr.
- *103. Kortlægning af naturhistorien for akut lymfoblastær leukæmi hos børn.**
Professor, overlæge, dr.med. Kjeld Schmiegelow
Pædiatrisk Klinik II, Juliane Marie Centret, Rigshospitalet
Bevilget for 2009: 600.000 kr.
- *104. Funktionel og klinisk betydning af IL7/IL7R genetisk polymorfi på T celle udvikling efter hæmatopoietisk stamcelletransplantation.**
Cand.scient. Zaiba Shamim
Vævstypelab., Klin.Immunol. Afd., Rigshospitalet
Bevilget for 2009: 426.000 kr.
- 105. Tissue microarray studium af signaleringsveje, mikromiljø og immunresponsens betydning for klinisk udcome ved melanom.**
Overlæge, dr.med. Torben Steiniche
Patologisk Institut, Vejle Sygehus
Bevilget for 2009: 235.365 kr.
- 106. Studier af spontane og behandlingsinducerede T-celle responser i kræftpatienter.**
Cand.scient., ph.d. Per thor Straten
Center for Cancer ImmunTerapi (CCIT), Herlev Hospital
Bevilget for 2009-2011: 1.800.000 kr.
- *107. T-celle baseret immunterapi af patienter med hoved-hals cancer.**
Cand.med., ph.d. Inge Marie Svane
Center for Cancer Immun Terapi (CCTI), Herlev Hospital
Bevilget for 2009: 568.000 kr.
- 108. Kloning af T-celle receptorer med antitumor aktivitet.**
Cand.scient. Rikke Bæk Sørensen
Center for Cancer Immun Terapi (CCTI), Herlev Hospital
Bevilget for 2009-2011: 1.254.600 kr.
- 109. Identifikation af kausale brystkræft metastase gener – funktionel genomanalyse af klinisk materiale.**
Cand.scient. Mads Thomassen
Afdeling for Biokemi, Farmakologi og Genetik, Odense Universitetshospital.
Bevilget for 2009-2010: 1.000.000 kr.
- *110. En molekylær tilgang til blærekræft.**
Professor, overlæge, dr.med. Torben Ørntoft
Klinisk Biokemisk Afd., Skejby Sygehus
Bevilget for 2009-2010: 2.000.000 kr.
- KBVU bev. i 2008 og udgiftsført i regnsk. for 2008: 15.190.140 kr.
* Bev. før 2008 og udgiftsført i tidligere regnskaber.
- Klinisk og epidemiologisk forskning**
- 111. Effekten af adjuverende kemoterapi hos patienter med colon cancer på baggrund af hereditær Non-polyposis colerecttal cancer.**
Overlæge, cand.med., ph.d. Inge Bernstein
HNPCC-registret, Gastroenheden, Hvidovre Hospital
Bevilget for 2009-2011: 1.500.000 kr.
- *112. N-3 fedtsyrer og brystkræft.**
Professor, overlæge, dr.med. Marianne Ewertz
Onkologisk Afd., Aalborg Sygehus
Bevilget for 2008-2009: 1.266.500 kr.
- *113. Ny prognostisk evaluering og intervention ved monoklonal gammopati af ukendt betydning.**
Professor, overlæge, dr.med. Hans Erik Johnsen
Hæmatologisk Afd., Ålborg Sygehus
Bevilget for 2009-2010: 1.600.000 kr.
- 114. Brysttæthed som vej til brystkræft.**
Professor, mag.scient.soc. Elsebeth Lyng
Institut for Folkesundhedsvidenskab, Køben-

havns Universitet
Bevilget for 2009: 400.000 kr.

- *□115. **Patogenesen for ovarielle serøse borderline tumorer og udvikling af ovariekarcinom – et populationsbaseret translationalt forskningsprojekt.**
Professor, overlæge, dr.med. Susanne Krüger Kjær
Afd. for Virus, Hormoner og Kræft, Institut for Epidemiologisk Kræftforskning, Kræftens Bekæmpelse
Bevilget for 2009-2011: 1.500.000 kr.

KBVU bev. i 2008 og udgiftsført i regnsk. for 2008: 1.900.000 kr.
* Bev. før 2008 og udgiftsført i tidligere regnskaber.

Epidemiologisk forskning

- 116. **Kan miljøfaktorer forklare klynger af kræft i tid og rum?**
Cand.scient. Rikke Baastrup
Miljø og Kræft, Institut for Epidemiologisk Kræftforskning, Kræftens Bekæmpelse
Bevilget for 2009-2011: 938.700 kr.
- 117. **Kan miljøfaktorer forklare klynger af kræft i tid og rum?**
Cand.scient. Rikke Baastrup
Miljø og Kræft, Institut for Epidemiologisk Kræftforskning, Kræftens Bekæmpelse
Bevilget for 2009: 29.600 kr.
118. **Gener, miljø og udviklingen af Hodgkin lymfom.**
Cand.med., ph.d. Henrik Hjalgrim
Afdeling for Epidemiologisk Forskning, Statens Serum Institut
Bevilget for 2009-2011: 810.075 kr.
119. **Kan mikrokimerisme forklare den beskyttende effekt af paritet på brystkræft?**
Ph.d. Mads Kamper-Jørgensen

Afdeling for Epidemiologisk Forskning, Statens Serum Institut
Bevilget for 2009: 514.225 kr.

- 120. **Reducerer tamoxifen langtidsrisikoen for udvikling af kontralateral brystcancer?**
Ph.d. Lene Mellekjær
Genetik og Medicinsk Beh., Institut for Epidemiologisk Kræftforskning, Kræftens Bekæmpelse
Bevilget for 2009-2010: 800.000 kr.
- *□121. **Enterolacton, mikronæringsstoffer og risiko for kræft i "Kost, kræft og helbred" kohorten – Mikronæringsstoffer fra kost og kosttilskud og risiko for kræft i KKH-kohorten.**
Overlæge, ph.d. Anne Tjønneland
Institut for Epidemiologisk Kræftforskning, Kræftens Bekæmpelse
Bevilget for 2009: 421.000 kr.

KBVU bev. i 2008 og udgiftsført i regnsk. for 2008: 3.092.600 kr.
* Bev. før 2008 og udgiftsført i tidligere regnskaber.

Andet

122. **Translationsforskning i maligne myeloide lidelser – et multidisciplinært program til afsøgning af den leukæmiske stamcelle.**
Professor, overlæge, dr.med. Peter Hokland
Hæmatologisk afdeling, Århus Sygehus
Bevilget for 2009-2011: 900.000 kr.

KBVU bev. i 2008 og udgiftsført i regnsk. for 2008: 900.000 kr.
* Bev. før 2008 og udgiftsført i tidligere regnskaber.

KBVU-skolarstipendier

123. **MIBG-scintigrafi med evt. supplerende SPECT/CT overfor PET/CT ved diagno-**

sticering, staging og behandlingsmonitorering af neuroblastomer hos børn.
Stud.med. Julie Bjerglund Andersen
Klinik for Klinisk Fysiol. og Nuklearmedicin, Rigshospitalet
Bevilget for 2008: 100.000 kr.

124. **Immunogenicitet af IDO**
Stud.scient. Linda Berge-Hansen
Center for Cancer ImmunTerapi (CCIT), Herlev Hospital
Bevilget for 2008: 120.000 kr.

125. **Kakeksi hos cancerpatienter og IL-18; IL18 i patientblodprøver, cellulære mekanismer af IL-18 og betydningen af IL-18 overekspression i muse muskler.**
Stud.scient. Claus Brandt
Center for Inflammation og Metabolisme, Rigshospitalet
Bevilget for 2008: 50.000 kr.

126. **Udvikling og optimering af hepatitis C virus (HCV) cellekultursystemer, samt genotypespecifik funktionel analyse af HCV-generne p7 og NS2.**
Stud.scient. Thomas Hassing Ronøe Carlsen
Infektionsmedicinsk Afd., Hvidovre Hospital
Bevilget for 2008: 120.000 kr.

127. **Identificering af brystcancerstamcellemarkører ved hjælp af proteom- og transkriptomanalyse.**
Stud. scient. Anne Geske Lindhard Christensen
Medicinsk Bioteknologisk Center, Syddansk Universitet, Odense
Bevilget for 2008: 110.000 kr.

128. **Den intestinale tumor-suppressor Cdx-2's rolle i celleyklus og differentiering i tyktarmen.**
Stud.scient. Mehmet Coskun
Institut for Cellulær og Molekylær Medicin, Panum Institutet, København
Bevilget for 2008: 110.000 kr.

129. **Optimering af terapeutisk gen transport til kernen i non-viral generapi.**
Stud.scient. Frederik Cramer
Strålebiologisk Laboratorium, Finsencentret, Rigshospitalet
Bevilget for 2008: 110.000 kr.

130. **Immunapparatet og risiko for udvikling af Akut Lymfoblastisk Leukæmi.**
Stud.scient. Sara Louise Dahl
Pædiatrisk Klinik II, Juliane Marie Centret, Rigshospitalet
Bevilget for 2008: 40.000 kr.

131. **Funktionelle studier af elektrotransfectede dendritiske celler.**
Stud.scient. Snezana Djuric
Hæmatologisk afd., Herlev Hospital
Bevilget for 2008: 120.000 kr.

132. **Uveale melanomers metastasemønster i Danmark gennem 60 år undersøgt ved autopsi. En genetisk sammenligning af primærtumor med metastaserne.**
Stud.med. Morten Ebbesen
Øjenpatologisk Institut, Københavns Universitet
Bevilget for 2008: 50.000 kr.

133. **IL21s effekt på NK celle funktioner hos patienter med Non Hodgkin's Lymphom under behandling med CHOP/Rituximab.**
Stud.med. Christian Winther Eskelund
Institut for Med. Mikrobiol. & Immunol. Aarhus Universitet
Bevilget for 2008: 120.000 kr.

134. **Karakterisering af monoklonale antistoffer der binder tumor-associerede markører udtrykt på overfladen af brystcancer celler.**
Stud.med. Maiken Falk-Hansen
Medicinsk Bioteknologisk Center, Syddansk Universitet, Odense
Bevilget for 2008: 120.000 kr.

BEVILLINGER

- 135. **Proteiner produceret af tumor stroma fibroblast-celler som indvirker på dannelsen af metastase.**
Stud.scient. Mika Frankel
Institut for Biologisk Kræftforskning, Kræftens Bekæmpelse
Bevilget for 2008: 80.000 kr.
- 136. **Onkogen aktivering af BRAF som en mulig årsag til Warburg-effekten i modermærkekræft.**
Stud.scient. Arnaldur Hall
Cancerogenetisk Laboratorium, Kræftens Bekæmpelse
Bevilget for 2008: 110.000 kr.
137. **Identificering og karakterisering af PCNA interagerende proteiner med relevans for reparation af skadet DNA.**
Stud.scient. Lisbeth Hansen
Biotech Research & Innovation Centre (BRIC), København
Bevilget for 2008: 120.000 kr.
- 138. **Rollen af de pro-inflammatoriske SAA (serum amyloid A) proteiner i tumor progression (metastasering).**
Stud.scient. Matilde Thye Hansen
Institut for Biologisk Kræftforskning, Kræftens Bekæmpelse
Bevilget for 2008: 120.000 kr.
139. **Immunreaktivitet rettet mod Janus Kinase II mutationen V617F i patienter med polycytæmi vera.**
Stud.scient. Mads Christian Hjortsø
Center for Cancer ImmunTerapi (CCIT), Herlev Hospital
Bevilget for 2008: 120.000 kr.
140. **Videnskabelig måling af appetitløshed: Udvikling af spørgeskemaspørgsmål til den nye interaktive version af EORTC QLQ-C30.**
Stud.med. Lise Laurberg Holst
Palliativ Medicinsk Afd., Bispebjerg Hospital
Bevilget for 2008: 120.000 kr.
141. **Karakterisering af interaktionen mellem integriner, syndecancer og opløselig ADAM12, en celleoverflade clearance-mekanisme.**
Stud.scient. Anette Melissa Høye
Biotech Research & Innovation Centre (BRIC), København
Bevilget for 2008: 90.000 kr.
142. **Hvordan miR-10 a regulerer 5'top mRNAer.**
Stud.scient. Nina Molin Høylund-Poulsen
Biotech Research & Innovation Centre (BRIC), København
Bevilget for 2008: 120.000 kr.
143. **Effekten af Mindfulness-baseret stressreduktion (MBSR): En kemisk analyse.**
Stud.scient. Katja Dall Jensen
Kemisk Institut, H.C. Ørsted Institut, Københavns Universitet
Bevilget for 2008: 80.000 kr.
144. **Metallothionein som prognostisk markør ved Diffus Storcellede B-celle Lymfomer.**
Stud.scient. Rikke Jensen
Afd. for Neuroprotektion, Københavns Universitet
Bevilget for 2008: 70.000 kr.
145. **Levertoxicitet under vedligeholdelsesbehandling som prognostisk faktor hos børn med akut lymfoblastær leukæmi.**
Stud.med. Sigrid Hjerminde Jensen
Pædiatrisk Klinik II, Juliane Marie Centret, Rigshospitalet
Bevilget for 2008: 40.000 kr.
146. **Sammenhæng mellem cancer cellers følsomhed overfor kemoterapeutiske stoffer og tilstedeværelsen af TIMP-1 protein.**
Stud.scient. Peter Bonde Jørgensen
Institut for Veterinær Patobiologi, Københavns Universitet
Bevilget for 2008: 60.000 kr.
147. **MicroRNAers regulering af phenotypiske karakteristika i diffuse storcellet B-celle lymfomer.**
Stud.scient. Emilie Kallehauge
Forskningens Hus, Hæmatologisk afd., Aalborg Sygehus
Bevilget for 2008: 70.000 kr.
148. **De forskellige EGF receptor liganders effekt RGFR signalering.**
Stud.scient. Stine Louise Jeppe Knudsen
Institut for Cellulær og Molekylær Medicin, Panum Institut, København
Bevilget for 2008: 100.000 kr.
149. **Protease hæmmeren protease nexin-1 i tumorer.**
Stud.scient. Tina Mostrup Kousted
Laboratoriet for Cellulær Proteinforskning, Molekylærbiologisk Institut, Aarhus Universitet
Bevilget for 2008: 120.000 kr.
150. **Fremstilling og karakterisering af monoklonale antistoffer til brug i funktionelle og ekspressionelle studier af det kræft-associerede protein C4.4A.**
Stud.scient. Mette Camilla Kriegbaum
Finslaboratoriet, Finsencentret, Rigshospitalet
Bevilget for 2008: 120.000 kr.
151. **Biologi og vækstpotentiale af CLEC12A genet ved malign myelopoiese.**
Stud.med. Eva Toustrup Kristensen
Immunhæmatologisk Laboratorium, Hæmatologisk Afd., Århus Sygehus
Bevilget for 2008: 120.000 kr.
152. **Bestemmelsen af konsekvenser ved 5-Flourouracil targeting af Rrp6, gennem identifikation af hidtil ukendte Rrp6 interaktions partnere i humane celler.**
Stud.scient. Maiken Søndergaard Kristiansen
Molekylærbiologisk Institut, Aarhus Universitet
Bevilget for 2008: 120.000kr.
153. **Notch signalering i hjerne cancer stamceller og gliomaer.**
Stud.scient. Kristina Kristoffersen
Strålebiologisk Laboratorium, Finsencentret, Rigshospitalet
Bevilget for 2008: 110.000 kr.
154. **Opløselig uPARs rolle i arvelig cancer og inflammation.**
Stud.scient. Anne Langkilde
Klinisk Forskningsenhed, Hvidovre Hospital
Bevilget for 2008: 80.000 kr.
- 155. **Polymorfier i alkohol dehydrogenasen og risikoen for udvikling af brystkræft.**
Stud.scient. Signe Benzon Larsen
Kost, Kræft og helbred, Kræftens Bekæmpelse
Bevilget for 2008: 90.000 kr.
156. **Inhibering af plasminogen aktivator inhibitor-1 med RNA aptamerer.**
Stud.scient. Jeppe Buur Madsen
Laboratoriet for Cellulær Proteinforskning, Molekylærbiologisk Institut, Aarhus Universitet
Bevilget for 2008: 120.000 kr.
- 157. **Signalering mellem JNK og ERK mitogen aktiveret protein kinase (MAPK) i Ras medieret onco gen transformation.**
Stud.scient. David Plesner Mathiasen
Apoptoselaboratoriet, Institut for Biologisk Kræftforskning, Kræftens Bekæmpelse
Bevilget for 2008: 120.000 kr.
158. **Identifikation af mulige angiogenese-hæmmere ved hjælp af selektion af basalmembran specifikke single-chain antistoffer med phage display.**
Stud.scient. Theresa Meldgaard
Molekylærbiologisk Institut, Aarhus Universitet
Bevilget for 2008: 120.000 kr.
- 159. **Nedarvede pigmenterings varianter som afgørende genetiske faktorer i malignt**

- melanom: et muligt link mellem melanom og Parkinsons sygdom?**
 Stud.scient. Kathrine Damm Meyle
 Cancergenetisk Laboratorium,
 Kræftens Bekæmpelse
 Bevilget for 2008: 110.000 kr.
- 160. Undersøgelse af potentielle antagonister for binding af folinsyre til Folin Receptor - dermed inhiberende aktivering af oncogenet STAT-3.**
 Stud.scient. Charlotte Stentoft Nielsen
 Molekylærbiologisk Institut,
 Aarhus Universitet
 Bevilget for 2008: 110.000 kr.
- 161. MicroRNA-profiler for daunorubicinresistente cancerceller samt effekten af nedsat microRNA-processing på cellernes fænotypiske egenskaber og microRNA-profiler.**
 Stud.scient. Susanne Husted Nielsen
 Onkologisk Lab., Afd. 5405, Herlev Hospital
 Bevilget for 2008: 120.000 kr.
- 162. Udforskning af mulighederne for forbedring af ErbB2- rettet brystkræftbehandling**
 Stud.scient. Christian Friberg Nielsen
 Apoptoselaboratoriet, Institut for Biologisk Kræftforskning, Kræftens Bekæmpelse
 Bevilget for 2008: 110.000 kr.
- 163. Forøgelse i antallet af genkopier som en udløser af promotormetylering i kræftceller.**
 Stud.scient. Mette Louise Pedersen
 Institut for Biologisk Kræftforskning, Kræftens Bekæmpelse
 Bevilget for 2008: 120.000 kr.
- 164. Mekanismen bag transaktivering af EGF receptoren via det metastasefremmende protein S100A4.**
 Stud.scient. Maria Poulsen
 Afdeling for Mol. Kræftbiologisk Institut for
- Biologisk Kræftforskning,
 Kræftens Bekæmpelse
 Bevilget for 2008: 120.000 kr.
- 165. Normoxisk stabilisering af HIF i neuroblastoma: En revers genetisk screening tilgang.**
 Stud.scient. Sara Lund Poulsen
 Biotech Research & Innovation Centre (BRIC), København
 Bevilget for 2008: 120.000 kr.
- 166. Lens epithelium-derived growth factors (LEDGE) rolle i kræft celler.**
 Stud.scient. Lou Klitgaard Povlsen
 Apoptoselaboratoriet, Institut for Biologisk Kræftforskning, Kræftens Bekæmpelse
 Bevilget for 2008: 120.000
- 167. Antisense promotoraktivitet i Human Papillomavirus type 45.**
 Stud.scient. Christina Printz
 Institut for Cellulær og Molekylær Medicin, Panum Institutttet, København
 Bevilget for 2008: 90.000 kr.
- 168. Effekten på PDGF stimuleret bevægelighed i gliale stamceller, efter sletning af PTEN genet, undersøgt ved time-lapse mikroskopi.**
 Stud. med. Kiki Celina Rasmussen
 Department of Pathology, Columbia University
 Bevilget for 2008: 100.000 kr.
- 169. Har genkopi-afvigelse i det kromosomale område 9p24.1 patogenetisk betydning for germinal cellekræft.**
 Stud. scient. Maria Scheel
 Klinik for vækst- og reproduktion, Rigshospitalet
 Bevilget for 2008: 100.000 kr.
- 170. Funktionel karakterisering af mutationer i BRCA1 og BRCA2 generne ved hjælp af splicing assays.**
 Stud.scient. Ane Yde Steffensen
 Klinisk Biokemisk Afd. Rigshospitalet
 Bevilget for 2008: 120.000 kr.
- 171. Bakteriel overvækst, inflammation og gen-ekspressions forandringer forbundet med udvikling af ventrikelcancer.**
 Stud. scient. Jesper A. Strickertsson
 Klinisk Biokemisk Afd., Rigshospitalet
 Bevilget for 2008: 50.000 kr.
- 172. Fremstilling af monoklonale antistoffer mod kløvet form af urokinase receptoren og design af immunoassay til måling af denne i patientmateriale.**
 Stud.scient. Tine Thurison Sørensen
 Finsenlaboratoriet, Finsencentret, Rigshospitalet
 Bevilget for 2008: 120.000 kr.
- 173. Procedure-relaterede forandringer på genekspressionsniveau i humane myelomcellelinjer.**
 Stud.scient. Rasmus Sørrig
 Hæmatologisk Klinik, Rigshospitalet
 Bevilget for 2008: 120.000 kr.
- 174. In vivo studier af metastase-relaterede proteiner i brystcancer.**
 Stud.scient. Mikkel Green Terp
 Medicinsk Bioteknologisk Center, Syddansk Universitet, Odense
 Bevilget for 2008: 110.000 kr.
- 175. Inhibering af Angiogenese ved hjælp af scFv antistoffer imod Angiogene Faktorer i den Ekstracellulære Matrix.**
 Stud.scient. Nanna Stengaard Villumsen
 Molekylærbiologisk Institut, Aarhus Universitet
 Bevilget for 2008: 120.000 kr.
- KBVU bev. i 2008 og udgiftsført i regnsk. for 2008: 5.450.000 kr. til skolarstipendier.
- Bevillinger fra Komité for Psykosocial Kræftforskning (KPSK)**
- Psykosocial forskning**
- 176. Religiøs forandring**
 Cand.teol. Christian Juul Busch
 Den kirkelige funktion, Rigshospitalet
 Bevilget for 2009: 140.000 kr.
- 177. Validering af spørgeskemaet udviklet til undersøgelsen "Kræftpatientens Verden"**
 Overlæge, lektor, ph.d. Mogens Grønvold
 Palliativ Medicinsk Afd., Bispebjerg Hospital
 Bevilget for 2009: 583.050 kr.
- 178. Oplevelsen af information, kommunikation, psykosocial omsorg og støtte samt rehabilitering: "Kræftpatientens verden".**
 Overlæge, lektor, ph.d. Mogens Grønvold
 Palliativ Medicinsk Afd., Bispebjerg Hospital
 Bevilget for 2009: 300.000 kr.
- 179. Sorghåndtering i Sundhedsvæsenet. Beskrivelse, screening og støtte. Et randomiseret kontrolleret studie.**
 Cand.psych., Klinisk psykolog Mai-Britt Guldin
 Forskningsenheden for Almen Medicin, Aarhus Universitet
 Bevilget for 2009: 200.000 kr.
- 180. Alvorligt kræftsye patienters mestring - i samspillet med professionelle.**
 Sygeplejerske, cand.cur., ph.d. Susan R. Hansen
 Palliativ Medicinsk Afd., Bispebjerg Hospital
 Bevilget for 2009: 383.350 kr.
- *181. Kræftpatienter, kræftforløb og selvheling. En undersøgelse af selvhelings æstetiske praksis ud fra en kultur-**

BEVILLINGER

og litteraturvidenskabelig tilgang.
Mag.art. Nina Henriksen
Institut for Sundhedstjenesteforskning,
Syddansk Universitet, Odense
Bevilget for 2009: 200.000 kr.

182. Kræftpatienter, rehabilitering og æstetiske selvteknologier. En kultur - og litteraturvidenskabelig undersøgelse af erfaringsbaserede fortællinger skrevet af kræftpatienter.

Mag.art., ph. d. stud. Nina Henriksen
Institut for Sundhedstjenesteforskning, Syddansk Universitet, Odense
Bevilget for 2009: 231.450 kr.

183. Vurdering af behov for rehabilitering - en undersøgelse af det faglige skøn ved vurdering af borgernes behov for rehabilitering ved kræft.

Cand. scient. soc. Bjarne Rose Hjortbak
Marselisborg Centret, Center for Folkesundhed, Region Midtjylland
Bevilget for 2009: 275.000 kr.

184. Behovet for støtte i dagliglivet hos pårørende til en partner med hjernekræft.

Sygeplejerske, cand.scient.soc. Karina Madson
Institut for Psykologi, værksted, Københavns Universitet
Bevilget for 2009: 462.900 kr.

185. Netværksfokuseret sygepleje til unge med kræft.

Sygeplejerske, cand.cur. Pia Riis Olsen
Onkologisk Afd., Århus Sygehus
Bevilget for 2009: 239.125 kr.

186. Tro og spiritualitet blandt danske kræftpatienter - betydning for livskvalitet og mestring.

BA. psych. Heidi Frølund Pedersen
Psykoonkologisk Forskningsenhed, Århus Sygehus
Bevilget for 2009: 112.985 kr.

187. At komme godt fra start. Helbred og mestring hos kvinder der opereres for ovariecancer.

Sygeplejerske Lene Seibæk
Gynækologisk-Obstetrisk Afd., Skejby Sygehus
Bevilget for 2009: 493.300 kr.

188. Forsknings- og studieophold ved The Medical Psychology Research Unit, Sydney Universitet, Australien.

Professor, dr.med., cand.psych. Zachariae, Bobby
Psykoonkologisk Forskningsenhed, Århus Sygehus
Bevilget for 2008: 40.300 kr.

KPSK bev. i 2008 og udgiftsført i regnsk. for 2008: 3.461.460 kr.

* Bev. før 2008 og udgiftsført i tidligere regnskaber.

KPSK - særlige initiativer

189. Støtte til udvikling af miljø for humanistisk kræftforskning

Professor, ph.d., mag.scient. Helle Ploug Hansen
Institut for Sundhedstjeneste forskning Syddansk Universitet, Odense
Bevilget for 2008 - 2010: 2.400.000 kr., heraf 800.000 kr. udgiftsført i 2008.

KPSK bev. i 2008 og udgiftsført i regnsk. for 2008: 800.000 kr. til særlige initiativer.

KPSK-forberedelsesstipendier

190. Samarbejde mellem patient, praktiserende læge og sygehus - En undersøgelse og diskussion af sammenhængende patientforløb i kræftbehandling.

Cand. scient. soc., sygeplejerske Rikke Juul Dalsted
Forskningsenheden for Almen Praksis,

Københavns Universitet
Bevilget for 2008: 109.559 kr.

KPSK bev. i 2008 og udgiftsført i regnsk. for 2008: 109.559 kr. til forberedelsesstipendier.

KPSK-skolarstipendier

191. Danske kræftpatienter og deres pårørendes oplevelser med behandling i Kina.

Stud.scient. Signe Lindgård Andersen
Institut for Antropologi, Københavns Universitet
Bevilget for 2008: 110.000 kr.

KPSK bev. i 2008 og udgiftsført i regnsk. 2008: 110.000 kr. til skolarstipendier.

Bevillinger fra Udvalget vedr. Forskning i Alternativ Kræftbehandling (UFAK)

Alternativ forskning

***192. Hvilken effekt har alternativ behandling på forstadier til livmoderhalskræft?**

Speciallæge i alm. med., cand.med. John Brodersen
Institut for Folkesundhedsvidenskab, Københavns Universitet.
Bevilget for 2008-2010: 500.000 kr.

***193. Interdisciplinært Netværk for Forskning i Tro og Helbred i Danmark.**

Lektor, dr.theol. Niels Christian Hvidt
Forskningsenheden Helbred, Menneske og Samfund, IST, Syddansk Universitet - Odense
Bevilget for 2009-2010: 190.000 kr.

***194. Effekten af Reiki-Healing på nydiagnosticerede brystkræftpatienter samt screeningsudpegede "brystkræftpatienter"**

med falsk-positive svar.

Professor, dr.phil. Bo Jacobsen
Center for Forskning i Eksistens og Samfund, Københavns Universitet
Bevilget for 2008-2009: 1.500.000 kr.

***195. Komplementær og alternativ behandling mod kræft: En oversigt over effektstudier publiceret i perioden 2000-07.**

Lektor, mag.scient., ph.d. Helle Johannessen
Institut for Sundhedstjenesteforskning - HMS, Syddansk Universitet - Odense
Bevilget for 2008: 230.000 kr.

***196. Kræft og mindfulness - en prospektiv randomiseret psykosocial interventionsundersøgelse blandt kvinder med brystkræft.**

Overlæge, ph.d., dr.med. Christoffer Johansen
Institut for Epidemiologisk Kræftforskning, Kræftens Bekæmpelse
Bevilget for 2008: 580.000 kr.

UFAK bev. i 2007 og udgiftsført i regnsk. 2007: 1.000.000 kr.

Samlet oversigt 2008

Bevillinger fra Kræftens Bekæmpelses Videnskabelige Udvalg (KBVU) og Komité for Psykosocial Kræftforskning (KPSK)

(1.000 kr.)

Bevilget i 2008 til forskningsprojekter jf. bevillingsoversigt	KPSK	KBVU	I alt
Grundforskning		42.342	42.342
Grund og klinisk forskning		6.450	6.450
Klinisk forskning		15.190	15.190
Klinisk og epidemiologisk forskning		1.900	1.900
Epidemiologisk forskning	3.093		3.093
Grund, klinisk og epidemiologisk forskning	1.871		1.871
Andet	900		900
Psykosocial forskning	4.371	4.371	
Projekter i alt	4.371	71.746	76.117
Bevilget til projektet jf. ovenstående	3.461	71.746	75.207
Særlige initiativer	800		800
Bevilget til forberedelsesstipendier	110		106
Bevilget til skolarstipendier*	110	5.450	5560
Bevilget til rejser under 1 måned	114	716	830
Bevilget i alt	4.595	77.912	82.507
Reguleringer af bevillinger	-377	-106	-483
Dækket af arveindtægter	-1.306		-1.306
Årets samlede forbrug jf. note 8 i regnskabet	4.218	76.500	80.718

Bemærkninger:

- Senior- og juniorstipendier er indregnet under projektbevillinger
- Fordelelingen på faggrupper er foretaget ved, at ansøger har afkrydset en eller flere af følgende rubrikker:
Grundforskning, Klinisk forskning, epidemiologi, psykosocial forskning og andet

* Inkl. Arbejdsgivernes Elevrefusion (AER)

Formandsliste over lokalforeningerne

FORMANDSLISTE

Albertslund Britta Hansen tlf. 43 62 55 58	Esbjerg Anne Mette Ejsing tlf. 75 17 39 19	Furesø Mette Vingaard tlf. 44 95 76 96	Hedensted Marianne Nielsen tlf. 75 89 32 77	Hvidovre Lise Lotte Dørge tlf. 36 78 14 21	København Svend Jørgen Thomsen tlf. 47 31 18 65
Allerød Helle Andersen tlf. 48 17 57 40	Fakse Peer Mogensen tlf. 56 72 52 45	Faaborg-Midtfyn Jette Nøhr tlf. 62 63 18 91	Helsingør Birgitte Bagger-Skjødt tlf. 49 70 92 05	Høje Taastrup Marie Hansen tlf. 43 99 32 52	Køge Jens Dahl tlf. 56 50 22 99
Assens Margrethe Hansen tlf. 64 72 22 57	Fanø Lise Aarøe tlf. 76 30 08 00	Gentofte Lisbeth Winther tlf. 39 90 50 75	Herlev Gethe Jacobsen tlf. 44 84 08 47	Hørsholm Marianne Fenn tlf. 45 80 76 30	Langeland Inga Hansen tlf. 62 51 28 90
Billund Hans Hansen tlf. 75 33 19 57	Farsø Sonja Overgaard tlf. 98 63 82 17	Gladsaxe Marianne Tofte tlf. 36 69 13 67	Herning Anne Marie Lind tlf. 97 22 17 99	Ikast-Brande Henning Busk tlf. 97 15 13 58	Lemvig Anette Porup tlf. 96 64 00 35
Bornholm Leila Lindèn tlf. 33 91 88 35	Favrskov Folmer Ramsing tlf. 86 91 40 66	Glostrup Dorte Hvid-Jacobsen tlf. 43 43 47 90	Hirtshals Nelly Størup tlf. 98 94 55 54	Ishøj Winie Gerkvist tlf. 43 53 92 37	Lolland Poul Erik Carlsen tlf. 54 92 47 41
Brønderslev Hanne Brandt tlf. 98 82 45 50	Fredensborg Ingrid Fossar Larsen tlf. 48 48 41 80	Greve Michael Jensen tlf. 46 15 50 20	Hjørring Claus Foged tlf. 98 91 03 01	Jammerbugt Jane Nørgaard tlf. 98 23 51 01	Lyngby-Taarbæk Nina Boserup tlf. 39 63 02 00
Dragør Ole Morten Landsmann tlf. 32 53 33 63	Fredericia Annemarie Mogensen tlf. 75 92 93 89	Gribskov Kirsten Nielsen tlf. 48 79 55 08	Holbæk Jette Hansen tlf. 59 43 47 94	Juelsminde Kirsten Blume Schmidt tlf. 75 69 33 25	Læsø Sven Thyø tlf. 98 49 14 80
Dronninglund Henny Amby Vittrup tlf. 98 28 10 79	Frederiksberg Grete Andersen tlf. 33 31 77 89	Haderslev Grethe Kristensen tlf. 74 54 38 54	Holmsland Vera Kristensen tlf. 97 31 11 10	Kalundborg Lea Thorslund tlf. 59 56 34 32	Løgstør Anne Marie Haldrup Mosegaard tlf. 98 68 30 90
Egedal Marianne Karstensen tlf. 48 18 00 53	Frederikshavn Jane Siim tlf. 93 43 48 89	Hals Tove Pedersen tlf. 98 25 95 00	Holstebro Niels Jørgen Lundsgaard tlf. 97 41 42 53	Kerteminde Kidde Nielsen tlf. 65 97 40 15	Løgumkloster Jonna Posch tlf. 74 74 57 70
Egvad Lilly Jeppesen tlf. 97 37 15 29	Frederikssund Mette K. Lauritzen tlf. 47 31 67 11	Halsnæs Lis Bill tlf. 47 72 20 05	Horsens Bjarne Mortensen tlf. 75 64 13 24	Kolding Gunner Nielsen tlf. 20 14 92 36	Mariagerfjord Inger D. Isen Hørup tlf. 98 54 80 01

Middelfart Bjarne Havshøj tlf. 64 41 32 39	Nørre Alslev Jytte Christensen tlf. 54 43 20 74	Roskilde Conni Haugbølle tlf. 46 35 36 22	Skjern Per Fjord tlf. 97 35 31 05	Thisted Ejner Frøkjær tlf. 97 96 12 52	Aabenraa Hans Chr. M. Agertoft tlf. 74 64 49 47
Morsø Ellen Jacobsen tlf. 97 72 03 06	Nørre-Rangstrup Lene Schmidt tlf. 51 28 70 74	Rødovre Gert Tillebæk tlf. 36 41 68 08	Skærbæk Vagner Gjerulff tlf. 74 75 19 93	Tørring-Uldum Erna Klindt tlf. 75 80 25 45	Aalborg Elin Bak tlf. 26 34 35 39
Nibe Inge Faurholdt tlf. 98 35 16 84	Odder Leif Kristensen tlf. 86 54 09 54	Rønnede Irene Kosiara tlf. 56 39 91 61	Slagelse Tina Fyrkov tlf. 58 50 57 01	Tårnby Randi Winther tlf. 32 55 88 20	Aalestrup Inger Stad tlf. 98 64 10 29
Norddjurs Peter Wendelboe tlf. 86 30 97 60	Odense Poul Anders Thybo tlf. 66 11 17 16	Sakskøbing Inge Sixdal tlf. 54 70 68 40	Solrød Birgitte Hauge Nielsen tlf. 56 13 13 13	Vallensbæk Katja Lindblad tlf. 43 66 15 54	Århus Ellen Sabroe tlf. 86 22 21 25
Nordfyn Inge Sørensen tlf. 64 81 35 51	Odsherred Karen Knudsen tlf. 59 30 34 37	Samsø Gjertrud Knudsen tlf. 86 59 02 04	Sorø Kristian Egebæk Mortensen tlf. 58 26 49 07	Varde Edna Jessen tlf. 75 27 13 87	Aars Mogens Bøg-Jensen tlf. 98 62 17 21
Nyborg Allan Nielsen tlf. 65 31 45 86	Purhus Jørgen Olsen tlf. 86 46 60 04	Sejflod Laila Sølvér tlf. 98 31 68 91	Stevns Anny Borch Jensen tlf. 56 50 40 95	Vejen Lotte Thorøe tlf. 74 84 82 74	
Nykøbing F. Ingelise Christensen tlf. 54 85 51 68	Randers Ole Dallris tlf. 86 40 80 62	Silkeborg Kis Jensen tlf. 86 88 25 73	Struer Esther Jakobsen tlf. 97 87 16 17	Vejle Elsebeth Vagtholm tlf. 75 81 64 48	
Nysted Beth Olsen tlf. 54 87 44 80	Rebild Gitte Steendahl tlf. 98 55 12 09	Sindal Niels Helver tlf. 51 28 41 85	Svendborg Carol Tornow tlf. 62 22 72 00	Viborg Dorthe Østergaard Pedersen tlf. 86 68 38 48	
Næstved Inga Hansen tlf. 55 51 11 22	Ringkøbing Anette Vendelbo tlf. 97 32 28 77	Skanderborg Helen Lykke-Møller tlf. 86 52 00 59	Syddjurs Ejnar Pedersen tlf. 86 99 49 76	Videbæk Birthe Kristensen tlf. 97 17 13 66	
Nørhald Villy Nielsen tlf. 86 44 17 44	Ringsted Niels Peter Broen tlf. 57 61 28 26	Skive Jonna Køjborg Nielsen tlf. 97 56 15 89	Sønderborg Birgitte Uldall tlf. 74 45 03 63	Vordingborg Inge Suensen tlf. 55 98 51 74	

Patientforeninger

PATIENT-
FORENINGER

Stomiforeningen COPA

Sekretariat
Rønnedevej 10, 1.
4100 Ringsted
Tlf. 57 67 35 25
E-mail: sekretariatet@copa.dk
Kontaktperson i FAP:
Susanne Jacobsen
E-mail: Susanne.Elsdyrvej@gmail.com

DALYFO

Dansk Lymfødem Forening
Solvejg Nielsen
Stenvej 9, Humlum
7600 Struer
Tlf. 70 22 22 10
E-mail: info@dalyfo.dk

Dansk Landsforening for Laryngectomerede - DLFL

Anne-Lise Steen
Lindormevej 14, Kulhuse
3630 Jægerspris
Tlf. 47 53 63 30
E-mail: formanden@dlfl.dk

Kontor

Strandboulevarden 49, 4.
2100 København Ø
Personlig henvendelse mandag kl. 11 - 14
Tlf. 35 25 74 24 / 35 26 40 45
E-mail: dlfl@dlfl.dk

Patientforeningen De Brystopererede

Helle Viola Haugaard
Willemoesgade 11, 4. th
2100 København Ø
Foreningens tlf: 26 82 39 29
hvh@dadlnet.dk

KIU - Patientforeningen for kvinder som har eller har haft Kræft i Underlivet

Lene Middelhede
Rosenvænget 5A
8722 Hedensted
Tlf. 76 74 05 44 eller 51 70 87 83
E-mail: middelhede@hafnet.dk

PROPA

Prostatacancer Patientforeningen
Poul Erik Pyndt
Elleorevej 20
4000 Roskilde
Tlf. 46 75 70 02
E-mail: formand@propa.dk

Sekretariat:

Vendersgade 22
1363 København K
Tlf: 33 12 78 28
E-mail: sekretariat@propa.dk
Åbent mellem kl. 12 - 16 på hverdage

Dansk Myelomatoseforening

Ole Dallris
Scaniagade 14
8900 Randers
Tlf. 86 40 80 62
E-mail: dallris@oncable.dk

Foreningen Cancerramte Børn

Jan Johnsen
Karlslunde Strandvej 56
2690 Karlslunde
Mobil 20 30 09 05
E-mail: fcb@mail.dk

Patientforeningen lungekræft.dk

Alice Skjold Braae
Skullerupvej 24
4330 Hvalsø
Tlf. 40 16 23 35
E-mail: info@lunglife.dk

Familier med kræftramte børn

Kurt Hansen
Postbox 55
8464 Galten
Tlf. 86 94 69 30
E-mail: info@fmkb.dk

Proof of Life

Tim Barett – administrativ koordinator
Mobil: 60 82 99 93
E-mail: timkbh@gmail.com
E-mail: info@proofoflife.dk

Blæreforeningen

Carsten Elgstrøm
Frydendalsvej 3
1809 Frederiksberg C
Tlf. 33 26 95 20
E-mail: info@blaere.net

LYLE – Patientforening for Lymfekræft og Leukæmi

Jytte Gamby
Lundemosen 78
2670 Greve
Tlf. 43 90 54 50
E-mail: jytte@lyle.dk

Foreningen for kræftoverlevende med senfølger

Marianne Nord Hansen
Bringebakken 30
3500 Værløse
E-mail: marinord@c.dk
Kræftrådgivningen i Lyngby
Nørgaardsvej 10
2800 Lyngby
4593 5151
lyngby@cancer.dk

Netværk

Netværk for patienter med hals- og mundhulekræft

Bodil Feldinger, tlf. 45 83 45 27
Niels Jessen, tlf. 48 17 59 64
E-mail: HalsMundCancer@hotmail.com

Netværk for Modermærkekræft

Jacob Nordgaard
maligntmelanom@hotmail.com

Netværk for tarmkræftpatienter

Tina Birk
E-mail: birketin@hotmail.com

Drivkræften

– netværk for unge med kræft

Kontaktperson
Jutta Ølgod, PSA
Tlf.: 35 25 74 85
E-mail: jul@cancer.dk

Kræftrådgivninger

Kræftlinjen

Tlf. 8030 1030
Mandag-fredag kl. 9-21
Lørdag og søndag kl. 12-17
Lukket på helligdage

Kræftpsykologen

MKO
 Bornholms Sygehus
 Ullasvej 8
 3700 Rønne
 Tlf. 56 90 91 98

Kræftrådgivningen

FrivilligCenter
 Sdr. Boulevard 84
 4930 Maribo
 Tlf. 55 74 04 00
 Åben torsdage efter aftale

Kræftrådgivningen

Nørreport 4, 1.
 6200 Aabenraa
 Tlf. 74 62 51 50
 e-mail aabenraa@cancer.dk
 www.cancer.dk/aabenraa

Region Nordjylland

Kræftrådgivningen
 Vesterå 5
 9000 Aalborg
 Tlf. 98 10 92 11
 e-mail aalborg@cancer.dk
 www.cancer.dk/aalborg

Kræftrådgivninger

Region Hovedstaden

Sundhedscenter for kræftramte
 Rådgivningsenheden
 Ryesgade 27
 2200 København N
 Tlf. 35 27 18 00
 e-mail koebenhavn@cancer.dk
 www.cancer.dk/koebenhavn

Mødestedet på Frederiksberg

Magnoliavej 9
 Sognehuset
 2000 Frederiksberg
 Åben onsdage i ulige uger
 kl. 16-18

Kræftrådgivningen

Nørgaardsvej 10
 2800 Lyngby
 Tlf. 45 93 51 51
 e-mail lyngby@cancer.dk
 www.cancer.dk/lyngby

Kræftrådgivningen

Møllestræde 6
 Baghuset
 3400 Hillerød
 Tlf. 48 22 02 82
 e-mail hillerod@cancer.dk
 www.cancer.dk/hillerod

Region Sjælland

Kræftrådgivningen

Jernbanegade 16
 4000 Roskilde
 Tlf. 46 30 46 60
 e-mail roskilde@cancer.dk
 www.cancer.dk/roskilde

Kræftrådgivningen

Torvet 11, 1.
 4600 Køge
 Tlf. 56 63 82 29
 Åben hver torsdag kl. 16-19

Kræftrådgivningen

Hasselvænget 5
 4300 Holbæk
 Tlf. 59 44 12 22
 e-mail holbaek@cancer.dk
 www.cancer.dk/holbaek

Kræftrådgivningen

Dania 5, 1.
 4700 Næstved
 Tlf. 55 74 04 00
 e-mail naestved@cancer.dk
 www.cancer.dk/naestved

Region Syddanmark

Kræftrådgivningen

Vesterbro 46
 5000 Odense C
 Tlf. 66 11 32 00
 e-mail odense@cancer.dk
 www.cancer.dk/odense

Frivillig Rådgivningen

Brogade 35 (i gården)
 5700 Svendborg
 Tlf. 23 98 06 95
 Åben tirsdage kl. 10-12 og
 torsdage kl. 17-19

Kræftrådgivningen

Blegbanken 3
 7100 Vejle
 Tlf. 76 40 85 90
 e-mail vejle@cancer.dk
 www.cancer.dk/vejle

Kræftrådgivningen

Jyllandsgade 30
 6700 Esbjerg
 Tlf. 76 11 40 40
 e-mail esbjerg@cancer.dk
 www.cancer.dk/esbjerg

Region Midtjylland

Kræftrådgivningen

Nørrebrogade 44,
 bygning 12, 1. sal
 8000 Århus C
 Tlf. 86 19 88 11
 e-mail aarhus@cancer.dk
 www.cancer.dk/aarhus

Kræftrådgivningen

Rådgivningscentret
 Banegårdsplassen 2. 1.
 8800 Viborg
 Tlf. 86 60 19 18
 e-mail viborg@cancer.dk
 www.cancer.dk/viborg

Kræftrådgivningen

Codanhus
 Fredensgade 10
 7400 Herning
 Tlf. 96 26 31 60
 e-mail herning@cancer.dk
 www.cancer.dk/herning

Kræftrådgivningen

Kulturhuset
 Nygade 22
 7500 Holstebro
 Tlf. 96 26 31 60
 Åben hver torsdag kl. 10-15
 efter aftale

Kræftrådgivningen

De Frivilliges Hus
 Skolegade 9
 7700 Thisted
 Tlf. 98 10 92 11
 Telefonisk henvendelse

RehabiliteringsCenter

Dallund
 Dallundvej 63
 5471 Søndersø
 Tlf. 64 89 11 34
 e-mail dallund@dallund.dk
 www.dallund.dk

Årsberetningen kan bestilles
hos Kræftens Bekæmpelse på
3525 7540 eller hentes på
www.cancer.dk/regnskaber.
Her findes den også i en
engelsk version.

Kræftens Bekæmpelse

Strandboulevarden 49
2100 København Ø
Telefon 35 25 75 00
www.cancer.dk
CVR 55 62 90 13

